

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Մտերմաբանական արտաբանական «Մտերմաբանական արտաբանական»
Օչ առնորդային իրազատություն 3.0» արտաբանական

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported License.

Դու կարող ես.

հրատարակել, արտադրել, արտադրել, արտադրել, արտադրել, արտադրել, արտադրել, արտադրել

Կու գրեցի քեզ:

Մեք - <http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Հայր - <http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

ՄԱՐԶԻԿԻՆ ԳԻՐԳԸ

ԿԱԶՄԵՑ

ԱԼԻՔՍԱՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

(ԱԼԵՔՍ)

Ա. ՏԱՐԻ

Հրատարակողի քիվն

Ա. Ր. ԱՅԻ

B. P. [Redacted]

STAMBOUL

Տպարանի քիվն

Ա. Ր. ԱՅԻ

Պատկը Այլ հասցեի, 39

Կ. ՊՈԼԻՍ

1926

796
Մ-80

Գիրք Գրքարանի Կրթական Գրադարան
1

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆԻ ՏԵՂ

ՅՅՈՒԳԼԱՅ Է 1957

ՔԱՆԻ ՄՐ ԽՕՍՔ

Յաւակնութիւն չունինք թէ անթերի գործ մըն է որ հրապարակ կը հանենք, և սակայն այն համոզումը ունինք որ, այս աշխատութեամբ ջանացած ենք ամփոփել, կարելի միջոցներով, զանազան շրջաններու ընթացքին, հայ մարզիկներու ձեռք բերած բոլոր յաջողութիւնները:

Պիտի փափաքէինք աւելի մեծ և աւելի լայն շափով զբաղիլ մանաւանդ միջազգային զանազան խաղերով, սակայն դժբախտաբար այս տարի այսքանով է որ կը գոհանանք, այն խոր հաւատքը ունենալով որ, յառաջիկայ տարի պիտի կրնանք աւելի ընդարձակ կերպով անդրադառնալ այդ խաղերուն:

Այս տարի խօսած ենք միայն այն խաղերու մասին, որոնց մէջ՝ ունեցած ենք մեր ներկայացուցիչները:

Յաջորդով պիտի ունենանք աւելի ճոխ բաժին մը, ուր պիտի տանք բոլոր մարզական միութիւններու գործունէութիւններուն նկարագրութիւնը:

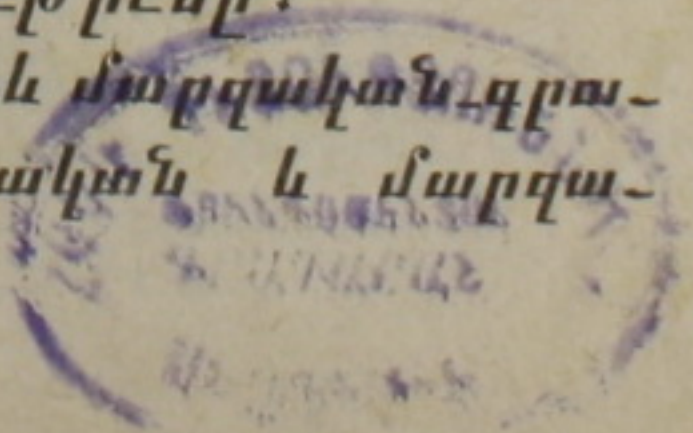
Պիտի ունենանք նաև մարզական-զբոսական, մարզական-երգիծական և մարզա-

29278

1329

760

20663

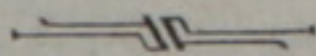
կան-առողջապահական բաժիններ, կարող
և սիրուած գրողներու աշխատակցու-
թեամբ :

Կը սիրենք յուսայ թէ բոլոր մարմնա-
մարզական ընկերութիւններ և հին ու նոր
մարզիկներ, պիտի աջակցինի մեզ, ղրկե-
լով մեզի համառօտ տեղեկութիւններ իրենց
գործունէութեան և յիշատակներու մա-
սին : Ու այսպէսով, գոնէ փոքր չափով ծա-
ռայած պիտի ըլլանք հայ մարզաշխարհին :

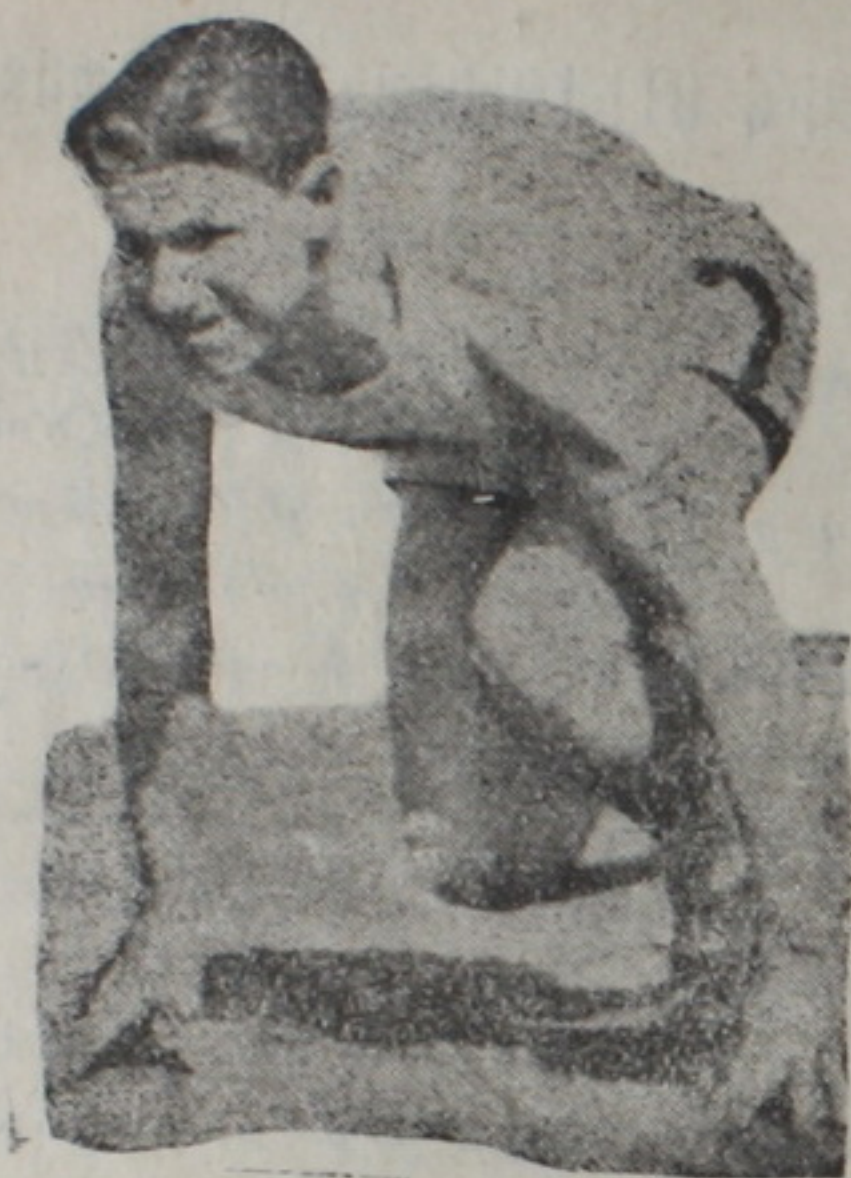
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

Հին Յունաստանի Եղիս քաղաքի Ողիմպիա գիւղին դաշտավայրին մէջ էր որ Հելլէնները Ողիմպիական խաղեր կը կազմակերպէին: Այդ խաղերուն հիմնադիրը կը համարուի մարմնական քաջութեան շաստուածը Հերակլէս: Այդ խաղերու մասին միայն պատմագիրներու վկայութեամբ է որ կը գոհանանք: Քրիստոսէ ութը դար առաջ էր որ առաջին անգամ ռղիմպիական խաղերը վերջնական ձեւ մը առին: Որոշուեցաւ չորս տարին անգամ մը կատարել այդ խաղերը: Իւրաքանչիւր քառամեայ շրջան կը կոչուէր Ողիմպիա՝ և կը ծառայէր իբր յունական թուական: Միջանկեալ կերպով ըսենք թէ այդ Ողիմպիականներու թուականները ճշդել կարելի եղած է: Այս հանգէսները մեծ և նուիրական արժէք մը ունէին հին Հելլէններու մօտ: Մրցումներէն ամիսներ առաջ, մունետիկներ կը ծանուցանէին մրցման օրն ու վայրը և բոլոր ցեղերը — որոնք միշտ իրարու հետ կուրի մէջ էին — ամիս մը զինադադար կը յայտարարէին, մասնակցելու համար այդ խաղերուն: Այս հրամաններուն անսաստողները կառավարութեան կողմէ խիստ ծանր պատիժներու կ'ենթարկուէին: Յունաստանի բոլոր կողմերէն ժողովուրդը մրցման վայրը կը դիմէր, տեսնելու համար այդ խաղերը, որոնք հինգ օր կը տեւէին: Մրցորդները, խաղերէ առաջ, բոլոր շաստուածներու անունով երդում կ'ընէին, ըսելով որ պիտի յարգեն կանոնները և պիտի հնազանդին որոշումներուն: Ողիմպիականներուն բոլոր տեւողութեան ատեն, հարուստ, գերի, աղքատ, իշխան, համահաւասար արժէք մը ունէին: Մրցումներուն մէջ յաղ-

Ամերիկացի ԲԱՏՕՔ

Ամերիկացի ՕԶՊՕՐՆ

Թական ելլողները մեծ հանդիսաւորութեամբ կ'առաջնորդուէին նշխարհիս եօթը հրաշալիքներէն մէկը եղող Արամազդի տաճարը, ուր գրուած չԱստուածին պատկերին առջեւ կը ծնրադրէին և կ'ստանային իրենց մրցանակը եղող վայրի ձիթենիի ճիւղ մը :

Մարդիկներէն զատ, այդ խաղերուն կրնային մասնակցիլ պատմիչներ, բանաստեղծներ, աշուղներ, և թատերագիրներ, որոնք հրասպարակաւ իրարու հետ մրցելով, մրցանակներ կ'ստանային : Յաղթականներուն արձանները կը կանգնուէին թէ՛ մարդադաշտին և իրենց ծննդավայրին մէջ : Անոնք ով սաննաներով կ'ընդունուէին և ամէն տեղ պատուի կ'արժանանային : Յունաստանէն ետք Հռոմ փոխադրուեցաւ մարզանքը, և Ներոն է որ առաջին մարզարանը հիմնեց հոն :

Անկէ յետոյ, նորէն պատմութեան անցան այս խաղերը մինչեւ որ 1892ին Պառոն Բիէր տը Քուպէրթէնի նախաձեռնութեամբ զումարուած միջազգային ժողով մը որոշեց շարունակել այդ հանդէսները, ամէն չորս տարին անգամ մը կատարելու համար :

Առաջին Ողիմպիականը, ի յարգանս այդ խաղերու հիմնադրին, տեղի ունեցաւ Աթէնքի մէջ 1896ին, Բ.ը՝ Բարիզի մէջ 1900ին, Գ.ը՝ Սէն Լուիի մէջ 904ին, Դ.՛ 1908ին Լոնտոնի մէջ, Ե.ը՝ Սթոքհօլմի մէջ 1912ին, Զ. ՛ 1916ին Պերլինի մէջ տեղի պիտի ունենար, պատերազմին պատճառով՝ տեղի չունեցաւ, Է.ը՝ 1920ին Անվէրսի մէջ և Ը.ն ալ՝ 1924ին նորէն Բարիզի մէջ : 1906ին Աթէնքի մէջ նորէն Ողիմպիական խաղեր տեղի ունեցան : Ստորեւ կուտանք այդ խաղերուն ամփոփ արդիւնքները .

ԹՌԶՈՂ ՄԱՐԴԸ

Անվերսի եւ Բարիզի Ողիմպիականներու
եւ աշխարհի ախոյեան

Ֆինլանսացի ԲԱՅՎ, Յ ՆՈՒՐՄԻ

1924ի Միջազգային Ողիմպիականին 100 մեթրի
ախոյեան Ապրահամս (անգլ.) յաղթութենէն վերջ կ'ըն-
դունի աշխարհի ախոյեան Ամերիկացի ԲԱՏՕՔի շնոր-
հաւորութիւններ :

1924ի Միջազգային Ողիմպիականին մեկ փայլ
ցատկելու ախոյեան
ՍԵԼԱՄՈՐՔ ՀՈՒՊԱՐՏ

Փերման հեռանալու արագավազ
Հ Ո Ւ Պ Է Ն

Շուքսացի վազողներին Վ, Ի Տ

Միջազգային Ողիմպիականի արգելարշաւի
ախոյեաններէն

Պանասացի Թ Օ Մ Ս Ը Ն

Ֆ Ո Ւ Թ Պ Օ Լ Ի

Մ Ի Ջ Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ա Խ Ո Յ Ե Ա Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Մ Բ Յ Ո Ւ Մ Ն Ե Բ Ը

Ֆուլթաուլի միջազգային ախոյեանութեան մրցումները 1908ին Լոնտոնի Ողիմպիականին ատեն է որ առաջին անգամ յայտագրին մաս կազմեցին և հետեւեալ արդիւնքները տուին. —

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ 1908 ԻՆ

Եօթը ազգեր մասնակցած էին, որոնցմէ Հունդարիա և Պօհէմիա չկրցան ղրկել իրենց խումբը, իսկ Ֆրանսա ղրկեց երկու խումբեր. արդիւնքները եղան. —

Անգլիա	յաղթող	Շուէտի	1ի դէմ 12 կօլով
Հոլանտա	»	Հունգարիոյ	բացակայ
Տանրմարքա	»	Ֆրանսայի (Բ.)	0ի դէմ 9 կօլով
Ֆրանսա (Ա.)	»	Պօհէմիայի	բացակայ

(Տ ր մ ի - Ֆ ի ն ա լ)

Անգլիա	յաղթող	Հոլանտայի	0ի դէմ 4 կօլով
Տանրմարքա	»	Ֆրանսայի (Ա.)	1ի դէմ 17 կօլով

Ֆ ի ն ա լ

Անգլիա	»	Տանրմարքայի	0ի դէմ 2 կօլով
--------	---	-------------	----------------

Ս Թ Ո Ւ Ք Հ Ո Լ Մ Ի Մ Է Ջ 1912 ԻՆ

12 ազգեր մասնակցեցան և հետեւեալ արդիւնքը ձեռք բերին. —

Ա. Շ]ր ջ ա ն

Հոլանտա	յաղթող	Շուէտի	3ի դէմ 4 կօլով
Աւստրիա	»	Գերմանիոյ	1ի դէմ 5 կօլով
Ֆինլանտիա	»	Իտալիոյ	2ի դէմ 3 կօլով
Նորվէկիա	»	Ֆրանսայի	բացակայ

1920ի Միջազգային ֆուրպոլի ակտիվիստների և զինվորների խումբը

Բ. Շրջան

Հողանտա	յաղթող	Աւստրիոյ	1ի դէմ 3 կօլով
Տանըմարքա	»	Նորվեկիոյ	0ի դէմ 7 կօլով
Ֆինլանտիա	»	Ռուսիոյ	1ի դէմ 2 կօլով
Անգլիա	»	Հունգարիոյ	0ի դէմ 7 կօլով

(Տրմի - Ֆինալ)

Անգլիա	»	Հողանտայի	1ի դէմ 4 կօլով
Տանըմարքա	»	Ֆինլանտայի	0ի դէմ 4 կօլով

Ֆինալ

Անգլիա	»	Տանըմարքայի	2ի դէմ 4 կօլով
--------	---	-------------	----------------

ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ 1916ԻՆ

Պատերազմի պատճառով տեղի չունեցաւ :

ԱՆՎԷՐՍԻ ՄԷՋ 1920ԻՆ

15 ազգեր մասնակցեցան և հետեւեալ արդիւնքը ձեռք բերուեցաւ . —

Ա. Շրջան

Սպանիա	յաղթող	Տանըմարքայի	0ի դէմ 1 կօլով
Հողանտա	»	Լիւքսէնպուրկի	0ի դէմ 3 կօլով
Շուէտ	»	Յունաստանի	0ի դէմ 9 կօլով
Չեխերը	»	Սերպերուն	0ի դէմ 7 կօլով
Նորվեկիա	»	Անգլիոյ	1ի դէմ 3 կօլով
Իտալիա	»	Եգիպտոսի	1ի դէմ 2 կօլով
Ֆրանսա	»	Զուիցերիոյ	բացակայ

Բ. Շրջան

Պելճիքա	»	Սպանիոյ	1ի դէմ 3 կօլով
Հողանտա	»	Շուէտի	4ի դէմ 5 կօլով
Չեխերը	»	Նորվեկիոյ	0ի դէմ 4 կօլով
Ֆրանսա	»	Իտալիոյ	1ի դէմ 3 կօլով

Ն Ա Ջ Ա Ջ Ի

Ուրուկուայի խումբին Խմբապետը

(Տ ր մ ի - Ֆ ի ն ա լ)

Պ լ ճ ի ք ա յ ա ղ թ ո ղ	Հ ո լ ա ն տ ա յ ի	0 ի դ է մ 3 կ ո լ ո Վ
Չ ե խ ե բ ը	» Ֆ Ր ա ն ս ա յ ի	1 ի դ է մ 4 կ ո լ ո Վ

Ֆ ի ն ա լ

Պ ե լ ճ ի ք ա	» Չ ե խ ե բ ու	0 ի դ է մ 2 կ ո լ ո Վ
---------------	----------------	-----------------------

Բ Ա Ր Ի Չ Ի Մ է Ձ 1924 ի ն

22 ա զ գ ա յ ի ն խ ու մ բ եր ու մ ա ս ն ա կ ց ու թ ե ա մ ք հ ե տ եւ ե ա լ ա ր դ իւ ն ք ը ա ո ա ջ ե կ աւ .

Ա. Շ ր ջ ա ն

Ի տ ա լ ի ա յ ա ղ թ ո ղ	Ս պ ա ն ի ա յ ի	0 ի դ է մ 1 կ ո լ ո Վ
Չ ու ի ց ե բ ի ա	» Լ ի թ ու ա ն ի ո յ	0 ի դ է մ 9 կ ո լ ո Վ
Ա մ ե բ ի կ ա	» Է ս թ ո ն ի ո յ	0 ի դ է մ 1 կ ո լ ո Վ
Չ ե խ ե բ ը	» Թ ու ր ք ի ո յ	2 ի դ է մ 5 կ ո լ ո Վ
Հ ու ն գ ա ր ի ա	» Բ ո լ ո ն ի ա յ ի	0 ի դ է մ 5 կ ո լ ո Վ
Ու ր ու կ ու ա	» Ս ե ր պ ե բ ու ն	0 ի դ է մ 7 կ ո լ ո Վ

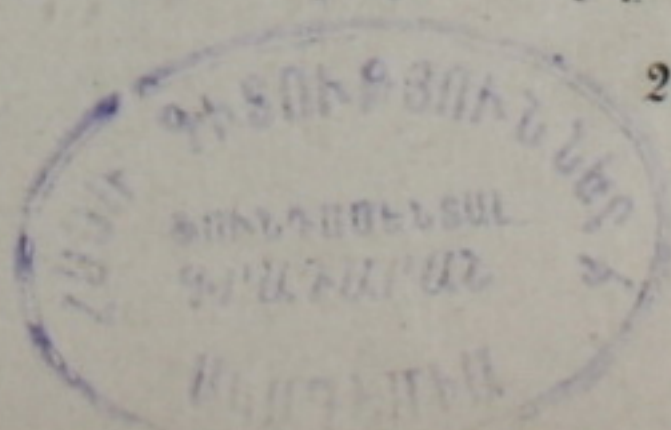
Բ. Շ ր ջ ա ն

Հ ո լ ա ն տ ա	» Ռ ու մ ա ն ի ո յ	0 ի դ է մ 6 կ ո լ ո Վ
Ի ր լ ա ն տ ա	» Պ ու լ կ ա ր ի ո յ	0 ի դ է մ 1 կ ո լ ո Վ
Շ ու է տ	» Պ ե լ ճ ի ք ա յ ի	1 ի դ է մ 8 կ ո լ ո Վ
Ի տ ա լ ի ա	» Լ իւ ք ս է մ պ կ . ի	0 ի դ է մ 2 կ ո լ ո Վ
Ֆ Ր ա ն ս ա	» Լ ի թ ո ն ի ա յ ի	0 ի դ է մ 7 կ ո լ ո Վ
Ու ր ա կ ու ա	» Ա մ ե բ ի կ ա յ ի	0 ի դ է մ 3 կ ո լ ո Վ
Ե գ ի պ տ ո ս	» Հ ու ն գ ա ր ի ո յ	0 ի դ է մ 3 կ ո լ ո Վ
Չ ու ի ց ե բ ի ա	» Չ ե խ ե բ ու	0 ի դ է մ 1 կ ո լ ո Վ

Գ. Շ ր ջ ա ն

Շ ու է տ	» Ե գ ի պ տ ո ս ի	0 ի դ է մ 5 կ ո լ ո Վ
Ու ր ու կ ու ա	» Ֆ Ր ա ն ս ա յ ի	1 ի դ է մ 5 կ ո լ ո Վ
Չ ու ի ց ե բ ի ա	» Ի տ ա լ ի ո յ	1 ի դ է մ 2 կ ո լ ո Վ
Հ ո լ ա ն տ ա	» Ի ր լ ա ն տ ա յ ի	1 ի դ է մ 2 կ ո լ ո Վ

Մ ա ր գ ի կ ի ն Գ ի ր ի ը

20663

ԳԵՐՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՖՈՒԹՊՈՒԻ ԽՈՒՄԲԸ

որ հակառակ Ողիմպիականի մաս չունենալուն, կրցաւ շահ մը
 փայլուն յաջողութիւններ ձեռք բերել անցեալ եւ առջի տարիներու ընթացքին :

(Տ ր մ ի - Ֆ ի ն ա լ)

Ձուրցերիա յաղթող	Շուէտի	Օր դէմ 1 կօլով
Ուրուկուա	»	Հոլանտայի 1ր դէմ 2 կօլով

Ֆ ի ն ա լ

Ուրուկուա	»	Ձուրցերիոյ Օր դէմ 3 կօլով
-----------	---	---------------------------

Ինչպէս կը տեսնուի արդէն, Անգլիացիք չմասնակցեցան ախոյեանութեան մրցումներուն, միայն մարզիկներով մասնակցեցան Ողիմպիականին:

Այս խաղերէն զատ, հեծելանիւի, թէնիսի, լողալու, ոըկպիի, ձմեռնային խաղերու ախոյեանութեան մրցումներ եւս տեղի ունեցած են: Բայց տեղւոյ անձկութեան պատճառով յաջորդ տարի է որ պիտի տանք այդ բոլոր խաղերուն ամիսի տեսութիւնը: Միայն աթլէթիք խաղերու և կռիամարտի մասին կուտանք համառօտ տեսութիւններ:

Աշխարհի ճեմանոր խումբերէն Չեխօւրդաւ հանրաժողով
 ՄԱՐԹԱ ԽՈՒՄԲԸ

ՍԼԱՎԵԱԻ ԽՈՒՄԲԸ
ուր Չեխուլազախ Ֆուրքոթի արտաբանութիւնը ձեռք բերուաւ այս արքի

Պոլիս այցելող Միջազգային Խուճափերէն

ԲՈՒՆԻԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԸ

որ յաղթեց թուրք ազգային խուճափին

ԱԹԼԵԹԻՔ ԽԱՂԵՐ

Ուզեցինք իւրաքանչիւր խաղերու և փորձերու մասին պատկերներ ևս տալ, սակայն զանազան պատճառներով չկրցանք դոհացնել մեր փափաքը: Միայն ջանացինք հետեւեալ քանի մը էջերուն մէջ տալ Ողիմպիական խաղերու մաս կազմող բոլոր աթլետիք խաղերու մասին հակիրճ և ամփոփ տեղեկութիւններ:

Ս Կ Ա Ի Ա Ռ Ա Կ Ն Ե Տ Ե Լ

Հին Յունական մարմնակրթանքի պատմութեան մէջ աչքի զարնող երկու կարեւոր խաղերէն մին սկաւառակ (*disque*), իսկ միւսն ալ նիզակն է (*javelot*): Ըլլա՛յ Ողիմպոսի, Ըլլայ Սքարթաի մէջ կանգնուած յաղթականներու արձանները նիզակ կամ սկաւառակ նետողներու ձեւով է որ շինուած են:

Այդ ատենուան յաղթականները, Ողիմպականներու մէջ Բէնթատլօնի մրցումները շահած ատեննին «Մարդիկ» կը կոչուէին, իրաւ է որ հին յունական և այսօրուան Բէնթատլօնները իրարմէ շատ տարբեր են:

Հինը սկաւառակ, նիզակ, ըմբշամարտ, Մարաթօն և ցատկելներէ կը բաղկանար: Նորին մէջէն ըմբշամարտին տեղը 200 մէթրի վազքը, Մարաթօնին տեղ 1500 մէթրի վազքը և ցատկելուն տեղ ալ ուժով մէկ քայլ ցատկելու մրցումները գրուած են, պահելով նիզակն ու սկաւառակը:

Մեր մէջ դժբախտաբար քիչ են հետեւողները, բայց հին ատենները երբ չկային ուրիշ մրցումներ, այս խաղերով է որ կ'զբօսնէին:

Հոմերոս կը պատմէ թէ, Ա. քիլլէոս՝ ամրան ատեն անընդհատ կոուող զօրքերուն, ձմեռը՝ մարզարաններու մէջ, սկաւառակ և նիզակ նետելու փորձեր և մարդանքներ ընել կուտայ եղեր:

ԻՆՉ Է ՍԿԱԻԱՌԱԿԸ

Հին յունական պատմութեան մէջ սկաւառակի մասին զանազան պատմութիւններ կան: Իբր թէ այն ատեն սկաւառակները մարդիկներու ոյժին համեմատ ծանրութեամբ և մեծութեամբ կը շինուին եղեր. օրինակի համար, Քրօթոնցի Միլօնի սկաւառակը ոչ ոք տեղէն կրնայ շարժել եղեր, իսկ Բօլիտա-

մասի սկաւառակն ալ հազիւ թէ երկու հոգի ուսերնին առած մարգաղաշտ կը բերեն եղեր : Բայց ասոնք հին Յունաստանի ամենանշանաւոր մարգիկներն էին . ներկայիս՝ Վատիկանի թանգարանը գտնուող սկաւառակը կայծքարէ շինուած և եօթը քիլօ կը կշռէ : Հիմակուան խաղերուն ատեն գործածուածը 2-3 քիլօի չափ է . շրջագիծը 22 սնդ . , մէջտեղի փայտի մասը չորս , եզերքներն ալ երկու սանդիմ են :

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՆԵՏԵՆ

Հումերոս թէեւ կը պատմէ հին Յունաստանի մէջ նետուած սկաւառակի ձեւը , և սակայն Բարիզ Լիւքսէնպուրկի պարտէզը գտնուող Արքիթրամասի արձանը սկաւառակին գետնէն ի՛նչպէս վերցուիլը , իսկ Լուվրի թանգարանին մէջ գտնուող Տիսփօպօլն ալ նետուած ատեն ի՛նչ դիրք առնելը ցոյց կուտան : Վատիկանի արձանը շատ բաւ ցոյց կուտայ սկաւառակին նետելու ժամանակը :

Ողիմպիականներու մէջ բաւական ատեն այս հին ձեւն ալ գործածուեցաւ , բայց ներկայիս վերցուած է :

Նոր ձեւով սկաւառակ նետելու երկու ձեւեր կան . մին քլասիք , իսկ միւսն ալ՝ ամերիկեան :

Լաւ նետող մը ըլլալու համար կարգ մը պայմաններ պէտք են , որոնք մասամբ բնականէն և մասամբ փորձերով կարելի կ'ըլլայ ձեռք բերել :

Այդ պայմաններն են .

1. — Սկաւառակը ուժով մը նետել .

2. — Գետնէն քիչ մը վեր ծռած , բայց շիտակ ուղղութեամբ մը կարենալ նետել .

3. — Որպէսզի սկաւառակը գիւրաւ օդը ձեղքէ , գետնին հետ զուգահեռական ուղղութեամբ և առանց շարժելու նետել : Ասոնցմէ զատ պէտք է որ ձեռքի մկանները աւելի զօրաւոր ըլլան : Հասակին մեծութիւնը շատ տարբերութիւն կ'ընէ :

Սկաւառակը աջ ձեռքը առնելէ ետք մատները պէտք է լաւ մը բանալ, սկաւառակին եղերքը մատներուն մէջ ամրապնդելէ ետք, կերպով մը տնիկա կը սեղմեն:

Աջ ոտքը ետ և ձախն ալ առաջ կը գտնուի, թեւերը անգամ մը կ'երկարեն, կողմնակի շարժումներէ ետք, երբ լաւ մը ոյժ առնուած է աջէն դէպի ձախ դարձուածքէ մը վերջ սկաւառակը կը նետեն: Շատ պարզ երեւցող այս փորձը շատ դժուար է. միայն ոյժ պէտք չէ, այլ ճարտարութիւնն ալ իր բաժինը ունի: Սկաւառակը նետուած ատեն աջ ոտքը տեղէն կը շարժի և մէկ քանի փորձերու ատեն մէկ-երկու քայլ կ'առնուի, բայց որոշեալ սահմանէ մը դուրս պէտք չէ ելլել:

Ամէն մարզիկ իրաւունք ունի երեք անգամ նետելու, սկաւառակին ձեռքէն իյնալը ոչ մէկ պատճառ կը կազմէ և մէկ անգամ նետելու իրաւունքէն կը զրկուի:

ԴՍՏԱԻՈՐԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սկաւառակի մրցումներուն երեք դատաւոր կը գտնուին, որոնցմէ մին մասնակցողներու անունները կրօղ ձողիկները սկաւառակին ինկած տեղը կը տնկէ, և կը քննէ թէ իւրաքանչիւր մարզիկ քանի՞ անգամ նետած է: Միւս երկուքն ալ ամենէն ետք նետող երկու հոգիներուն նետած հեռաւորութիւնը կը չափեն:

Աշխարհի մրցանիշն է 47 մէթր 382:

Մեր ազգային մրցանիշն է 35 մէթր 99:

Ն Ի Չ Ա Կ Ն Ե Տ Ե Լ

Ն Ի Չ Ա Կ Ի Ն Չ Ե Ի Ը

Նիզակը ընդհանրապէս հացի (spe waisuf) ծառ է կը շինուի, երկու մէթր վեց սանդիմ երկայնք և երկու սանդիմ տրամագիծ ունի:

Մէկ ծայրը 25 սանդիմի չափ սուր երկաթ մը կայ, միւս ծայրը մէջտեղին հետ բաղդատմամբ աւելի բարակ է: Երկաթ ծայրէն մէկ մէթը ետ, ձեռքին բռնած տեղը չուան փաթտուած է:

Նիզակը նետելէ առաջ գետինը շիտակ գիծ մը կը քաշուի, մարդիկը վազած ատեն եթէ այդ գծին վրայ կոխէ վնաս չունի, իսկ եթէ մէկ ոտք անցնի՝ մէկ անգամուան իրաւունքը կը կորսնցնէ: Նիզակը նետելէ վերջ պէտք է որ երկաթ ծայրը գետինը դպչի, հակառակ պարագային չընդունուիր նետուածքը:

Քլասիք ձեւին մէջ նիզակը չուանը կապուած տեղէն կը բռնուի և ուսին չափ վեր հանելէ և 10 մէթրի չափ ոյժ առնելէ վերջ մէկէն ի մէկ ձախ ոտքին վրայ կը կեցուի և թեւը ետ առնելէ վերջ ոյժով մը կը նետուի: Նիզակը ոչ բարձրէն և ոչ ալ ցածէն կը նետեն:

Ազատ նետուածքի մէջ նիզակը կոթէն կը բռնուի և բազուկին կը կոթնցնեն ոտ այս կերպով ոյժ առնելէ վերջ կը նետեն:

ԴԱՏԱԻՈՐԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նիզակ նետելու մրցման մէջ ալ երեք դատաւորներ կան, որոնցմէ մին կը նայի որ նետողը գիծը չանցնի, միւսը մարդիկներուն ամունները զրուած ձողիկները կը տնկէ, իսկ վերջին դատաւորն ալ նետողներուն հեռաւորութիւնը կը չափէ: Ամէն մարդիկ երեք անգամ կը նետէ, ու գիծը անցնուիլը իրաւունքը կը կորսնցնէ:

Աշխարհի մրցանիշն է 66 մէթր 10:

Մեր ազգային մրցանիշն է 42 մէթր 62:

Ե Ր Կ Ա Թ Ն Ե Տ Ե Լ

Երկաթ նետելը 7 քիլո 250 կրամ ծանր մարմին մը կարելի եղածին չափ հետու նետելէ կը բաղկանայ . մարդիկը պարտաւոր է երկու մէթր շրջագիծով կլոր շրջանակի մը մէջ ոյժ առնել . այդ շրջանակէն դուրս կոխողները անգամ մը նետելու իրաւունքը կը կորսնցնեն . երկաթները աւելի ոյժի մարզանք մը ըլլալով , զօրաւոր կազմուածքի տէր եղողները միշտ կը շահին :

Երկաթ նետողը անիկա ափին մէջ կառնէ և մինչեւ ուսին կը բարձրացնէ . երկաթը մատներով լսնելէ աւելի լաւ է ափին մէջ պառկեցնելը : Չախ ձեռքը առաջ երկարելով կ'աշխատին հաւասարակշիռ պահել մարմինը . ձախ ոտքը աջէն 10-15 սանդիմի չափ առաջ և ծայրն ալ թեթեւ մը գետնին դպած կ'ըլլայ . մարմնին ծանրութիւնը բոլորովին աջ ոտքին վրան է : Ասկէ վերջ քանի մը շարժումներէ ետք , աջ ձեռքը ոյժով մը և գետնէն բարձր ըլլալու պայմանաւ դէպի առաջ կը նետուի . այս միջոցին պէտք է որ մարմինն ալ չի կորսնցնէ իր շարժումը , ինչու որ շատ ատեն կը կորսնցունէ իր հաւասարակշռութիւնը և շրջանակէն դուրս կ'ելլէ , բան մը որ կորսնցնել կուտայ շատ անգամ ձեռք բերուած յաջողութիւն մը :

Երկաթ նետողի մը մարմինը շատ ձկուն ըլլալու է . մրցումներէ առաջ պէտք է կանոնաւոր մարզանք և փորձեր կատարել ու ամէն երեք փորձերէ վերջ պէտք է 5 վարկեան դադար տալ :

Դատաւորներու պարտականութիւնը նիզակի դատաւորներուն պէս է :

Աշխարհի մրցանիշն է 15 մէթր 544 :

Մեր ազգային մրցանիշն 12 մէթր 80 :

Յ Ա Տ Կ Ե Լ Ն Ե Ր

Աթլէթիկ մրցումներուն ամենէն գեղեցիկը ցատկելներն են : Ամէն երիտասարդ կեանքին մէջ շատ քիչ ցատկած է . բայց ինչպէս վաղքի մէջ , ցատկելներու մէջ ալ լաւ ցատկելու համար կարգ մը կանոններ կան :

Աթլէթիկ խաղերու մէջ պաշտօնապէս վեց տեսակ ցատկելներ ընդունուած են .

1. — Ոյժով հեռաւորութիւն .
2. — Կեցած »
3. — » բարձրութիւն .
4. — Ոյժով »
5. — Երեք քայլ ցատքել .
6. — Չողով ցատկել .

ՈՅԺՈՎ ՀԵՌԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

(մէկ քայլ ցատկել)

Ոյժ առնելով հեռու ցատկելը , մէկ քայլով կարելի եղածին չափ հեռու ցատկելէ կը բաղկանայ . պահանջուած չափով հեռու ցատկել կարենալու համար , հարկ է կարգ մը կանոնները գիտնալ : Այս կանոններուն ամենէն կարեւորը ճիշդ ցատկուած ատեն , ոտքին վերջին կոխելիք տեղը , այսինքն *ligne d'élan*ը չանցնիլն է : Այս տեղը ցատկելու մրցումներուն մէջ հողին վրայ աչքառու գոյնով մը , բարակ տախտակով մը ցոյց կը տրուի . ցատկուած ատեն ոտքը միշտ պէտք է որ այս փայտէն երկու սանդիմ ետ կոխէ . եթէ ոտքը փայտէն անցնի , մարզիկը անպամ մը ցատկելու իրաւունքը կը կորսնցնէ . ցատկելու վայրին ոյժ առնելիք տեղը լաւ շտկուած , առանց աւազի և առանց խոտի ըլլալու է . այս տեղէն վերջը ցատկելիք ուղղութեան զուգահեռաբար և գետնին մէջ 5 սնդ . հաստութեամբ ճերմակ փայտ մը դնելու , և ասկէ 5-6

մէթր անդին ալ, այդ տեղին հողը 25 սանդիմ փորե-
լով տեղը աւաղ դնելու է: Երկայն ցատկելու մէջ գըլ-
խաւոր ազդակը արագութիւնն է. հետեւաբար մարզիկ
մը ոյժ առնելէ ետք, երբ հասած է նշանակէտին, ոտ-
քերը գետնէն կտրուելուն պէս՝ թեւերը նախ առաջ
յետոյ վար և ոտքերը ու մարմինը առաջ նետուած
ատեն վերջին ջանքով մը վար քաշելու է:

Հետաւորութիւն ցատկելու մէջ յաջողողները,
ընդհանրապէս արագավազներն են: Ցատկելու մրցման
պատրաստուողները պէտք է նաեւ 25-30 մէթրի վազ-
քեր ընեն, հինգական վայրկեան դադարներով:

ԴԱՏԱԻՈՐՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Երեք դատաւոր կը հսկեն այս մրցումներուն վրայ.
մին ցատկողին անունը կը կարդայ, քանի՛ անգամ և ո՛ր-
քան ցատկելը կը նշանակէ և կը նայի որ չանցնի
նշանատախտակէն, երկրորդը՝ մարզիկին ոտքին և կամ
մարմինն գետնին հանդիպած տեղը կ'որոշէ և երրոր-
դին հետ կը չափէ այդ հետաւորութիւնը: Ամէն մար-
զիկ երեք անգամ ցատկելու իրաւունք ունի, սա-
կայն եթէ դատաւորները ուզեն, երկու անգամի կրնան
իջևցնել:

Աշխարհի մրցանիշն է 7 մէթր 765:

Մեր ազգային մրցանիշն է 6 մէթր 55:

ԿԵՅԱԾ ՀԵՌԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱՏԿԵԼ

Մրցման ատեն ցատկելու նշանատախտակին վրայ
կը կոխուի, ոտքերուն առաջին մասին վրայ ելլելէ
ետք, թեւերը կը շարժին և մէկ քանի փորձերէ վերջ,
մարմինը դէպի առաջ կը նետեն, այդ ատեն ձեռքերը
դէպի առաջ կ'երկարեն և մարմինը վար ինկած ատեն
թեւերը վար քաշուելով նոր շարժում մըն ալ կ'ընեն:

Դատաւորներուն պարտականութիւնը նոյնն է:

Աշխարհի մրցանիշն է 3 մէթր 47:

Մեր ազգային մրցանիշն է 3 մէթր 06½:

ՈՅԺՈՎ ԲԱՐՁՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱՏԿԵԼ

Բարձրութիւնն ցատկելու մէջ ալ սրունքները մէկ քայլ ցատկելու մրցման պէս պէտք է որ մէկ շարժումով պրկուին. միայն այս անգամ՝ ձգտումը դէպի առաջ չըլլալով դէպի վեր է:

Շատ մը ձեւեր կան բարձրութիւնն ցատկելու մէջ: ամենէն ընդհանրացածը ամերիկեանն է, որ, որոշ բարձրութեան մը բարձրացուցուած նշանատախտակին աջ կամ ձախ կողմէն ոյժ կ'առնեն, զօրաւոր ուստումով մը նախ աջ ոտքը ծռելով արգելքը կ'անցնին և ձախն ալ անոր ետեւի փայտին վրայէն անցած ատեն մարզիկը աջէն ձախ կը դառնայ և առաջին անգամ անցող ոտքին վրայ վար կ'իյնայ: Միւս փորձերը դրեթէ անգործադրելի եղած են: Յատկելու համար 10-12 մէթր ոյժ առնել բաւական է. բայց ցատկած ատեն հարկ է ոտքը ճիշդ տեղը կոխել, ոչ շատ առաջ և ոչ ալ ետ: Բարձրութիւնն ցատկողները կրնան օգտուիլ չուան ցատկելէ, բայց պէտք է կանոնաւոր կերպով հետեւին բոլոր փորձերուն:

Աշխարհի մրցանիշն է 2 մէթր 014:

Մեր ազգային մրցանիշն է 1 մէթր 70:

ԱՌԱՆՅ ՈՅԺԻ ԲԱՐՁՐ ՅԱՏԿԵԼ

Ոյժ չառած ցատկելներուն մէջ գործածուած կերպերը, ոյժ առնելով ցատկուած կերպերուն նման են: Մարզիկը նշանատախտակին քովընտի կենալով կը փորձէ անցնիլ, ինքզինքը զօրաւոր ուստումով մը վեր նետելով: Ամէն մարզիկ երեք անգամ կը ցատկէ և նշանատախտակը ձգող կամ ոտքին դիրքը փոխողը իր մէկ անգամուան իրաւունքը կը կորսնցնէ:

Երեք դատաւորներ կ'ընտուին այս մրցման. մին նշանատախտակը կը քննէ, միւսը ցատկողներուն

կարգը և քանի՛ անգամ ու որքան ցատկած ըլլալնին կը նշանակէ, միւսն ալ կը քննէ ցատկողներուն ճիշտ ու սխալ շարժումները :

Աշխարհի մրցանիշն է 1 մէթր 655

Մեր ազգային մրցանիշն է 1 մէթր 40 :

Ե Ր Ե Ք Ք Ա Յ Լ Յ Ա Տ Կ Ե Լ

15-20 մէթր ոյժ առնելէ վերջ նախ ձախ ոտքով է որ առաջին քայլը կը նետուի, որուն կը յաջորդէ երկրորդ մը՝ աջ ոտքով, երրորդ քայլը կը նետուի աջ քայլին շարժումովը և կը վերջանայ երկու ոտքերուն միատեղ գետինը դպչելովը : Երեք քայլի մրցման մէջ ջանալու է քայլերը թեթեւօրէն բանալու և աշխատելու է որ մարմնոյն ծանրութիւնը մէկ ոտքին վրայ չկեղրոնանայ :

Աշխարհի մրցանիշն է 15 մէթր 525 :

Մեր ազգային մրցանիշն է 12 մէթր 87 :

Չ Ո Ղ Ո Վ Բ Ա Ր Ձ Ր Յ Ա Տ Կ Ե Լ (*)

Չանազան կերպ ցատկելներուն ամենէն շահեկան և հետաքրքրականը ձողով ցատկելն է : Ասոր գլխաւոր պատճառն ալ 3-4 մէթր բարձր նշանատախտակէ մը մարզիկի մը ցատկելն է :

Չողով ցատկելու ատեն, պէտք է զայն բռնել երկու ձեռքերով, որոնք իրարմէ 60-70 սանդիմ հեռու կ'ըլլան. նշանատախտակին բարձրութիւնը ձողին հետ չափուելէ ետք ձախ ձեռքով պէտք է բռնել այդ չափէն

(*) Որքան որ այս խաղին մասին որոշ բան մ չէ գրուած եւ սակայն Լուվրի թանգարանը գտնուող արձաններէն յայտնի կ'ըլլայ թէ ասիկա հին Յունական խաղ մը եղած է :

10 սնդմ. վեր, բայց կարելի է այդ չափով և ասկէ վար
ալ բռնել, ասիկա կախում ունի ցատկողին կերպէն:

Աջ թելը մարմինը վեր վերցնելու, ձախն ալ
հրելու կը ծառայեն. ցատկելու ատեն ոյժը երթալով
պէտք է շատցնել, արգելքին մօտեցած ատեն թէ՛ քայ-
լերը պէտք է պզտիկցնել և թէ՛ արագացնել. թեւե-
րուն օգնութեամբ մարմինը կարելի եղածին չափ վեր
վերցնելու և իրանին շարժումովը մարմինը նշանա-
տախտակին վրայ պէտք է անցնել, ձեռքէ ձգելով
նաեւ ձողը:

Ձողով ցատկելու ատեն պէտք չէ 15 մէթրէն
աւելի ոյժ առնել: Յատկած ատեն երկու ձեռքերու
մէջ գտնուող հեռաւորութիւնը կրնայ պակասիլ կամ
աւելնալ:

Փորձերու ատեն պէտք է ձողերու և չուաններու վրայ
մարզանքներ ընել և ցատկել. առաջինները կարճ հե-
ռաւորութիւններու վրայ փորձելու է և երբեք պէտք
չէ չափազանցութեան տաւիլ:

Երկու գատաւորներէն մին կը չափէ սանդիմ ունե-
ցող չափանիշը և իսկ միւսն ալ կ'արձանագրէ ցատ-
կողներուն անուները և քանի՛ անգամ ցատկելնին:

Աշխարհի մրցանիշն է 4 մէթր 26:

Մեր ազգային մրցանիշն է 3 մէթր 32:

Ա Ր Ք Ե Լ Ա Ր Շ Ա Ի Ն Ե Ր

Արգելարշաւները .110 200 և 400 մէթր կ'ըլլան,
բայց ամենէն աւելի 110 մէթրի մրցումներն են որ
մաս կը կազմեն մրցահանդէսներու. փայտէ շինուած
արգելքներու բարձրութիւնը 1 մէթր 06 սանդիմ է.
110 մէթր սահմանը որոշելէ վերջ 15 մէթր հեռաւո-
րութիւն մը թողելով իւրաքանչիւր 9 մէթրին մէյմէկ
արգելք կը դնեն. 10 արգելքները դրուելէ վերջ 14
մէթր ալ բաց կը ձգեն:

Արդելարչաւը 100 կամ 200 մէթր վազելէն աւելի դժուար է, ասոր մասնակցող մը թէ՛ շուտ վազող և թէ շուտ ցատկող պէտք է ըլլայ. թէեւ շատ դժուար բան մը չէ այդ բարձրութիւնը ցատկելը, և սակայն, ինչպէս ըսինք, այս արդելքները 10 հատ են և անոնց մէջ տեղի հեռաւորութիւնն ալ սահմանափակ է: 200 մէթր արդելարչաւի մրցումներուն մէջ գործածուած արդելքներուն բարձրութիւնը 90 սանդիմ է, վազքի սկսելու տեղէն 35 և վերջաւորութիւնէն ալ 30 մէթր հեռաւորութիւն մը կը թողուն: Արդելքները իրաքանչիւր 15 մէթրին վրայ մէկ հատ կը դնեն:

400 մէթրին 90 սանդիմ բարձրութեամբ արդելքներ կը գործածեն, բայց այս արդելքներուն մէջտեղի բացը 35 մէթր կ'ըլլայ:

Սկիզբը 45 և վերջն ալ 40 մէթր բաց կը թողուն:

Միջազգային Ողիմպիականի մրցանիշերն են

110 մէթր $14\frac{4}{5}$ երկվ:

400 » $52\frac{3}{5}$ »

Մեր ազգային մրցանիշն է 110 մէթր $18\frac{2}{5}$ երկվ.

Մ Ա Ր Ա Թ Օ Ն Ի Վ Ա Ջ Ք Ը

Մարաթօնի վազքը 40 քիլօմէթր հեռաւորութիւն ունեցող բիսթի կամ փողոցի վրայ տեղի կ'ունենայ:

Այս վազքը 1896ի Աթէնքի Ողիմպիականին մաս կազմեց, պատմական յիշատակ մը յաւերժացնելու համար:

Քրիստոսէ 5 դար անաջ Տարա անուն թագաւորը իր քեռորդին 100 հազար զինւորներով Յունաստանի վրայ վրկած էր, այդ երկիրը գրաւելու համար: Պատերազր Յունաստանի հիւսիս-արեւելքը, նշանաւոր Մարաթօնի հրապարակը տեղի ունեցաւ:

ՀԱՅ ԱՌՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Ս. ԲՈՍԻԿԵԱՆ

կեցած հեռաւորութիւն
էւ կեցած բարձրութիւն
ցանկելու մեջ առաջին

Կ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

մեկ քաղցր ցանկելու մեջ
առաջին
(1922)

Միլիթիաոսիի հրամանին տակ գտնուող 10 հազար հողինոց բանակ մը անոնց յաղթած և Յուդաստանը փճացումէ ազատած էր :

Աթէնքի մէջ ժողովուրդը անհամբերութեամբ պատերազմին արդիւնքին կ'սպասէր . այդ միջոցին Մարաթոնի ճամբուն վրայ * արիւն քրտինք մտած զինուոր մը երեւցաւ , որ վազելով դէպի քաղաք կ'ուղղուէր : Երկրին ապագան լուր տալիք այս զինուորին հասնելուն սկնդէտ կ'սպասէր ժողովուրդը :

Չինուորը այնքան ուժասպառ հասաւ որ «յաղթեցինք» ըսաւ և շնչասպառ եղաւ :

Եւ այսօր այս զինուորին յաւիտենական յիշատակը պանծացնելու համար է որ Մարաթոնի վազքը Ողիմպիականներու մաս կը կազմէ :

Այս վազքին մասնակցողները պէտք է 20 տարեկանէն վեր և առողջ ըլլան , մանաւանդ թոքերնին : Ասկէ զատ , պէտք է լրջօրէն պատրաստուիլ , որովհետեւ ո եւ է չափազանցութիւն կարելի է մարդու բոլոր կեանքին մէջ հիւանդ ձգէ :

Աշխարհի մրցանիշն է 2 ժամ 32 վ. 35⁴/₅ երկվ. :

ՀԵՌԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

1500էն վեր եղող վազքերուն , հետաւորութեան մրցումներ կ'ըսեն : Ասոնց մասնակցող մարզիկները իրենց բոլոր ոյժը և կարողութիւնը մէջտեղ չեն դնել , այլ կը ջանան առնուելիք հետաւորութեան համաձայն , մարմնին ոյժը և կարողութիւնը չափաւորել : Օրինակի համար , երբ ո եւ վազող իր զգացումներէն տարուելով փորձէ մրցորդներուն գլուխը անցնիլ և վատնել իր բոլոր կորովը , երկրորդ կամ երրորդ շրջանին կը սկսի տեղի տալ աւելի լաւերու :

Վազող մը նախապէս պէտք է գիտնայ թէ երկ-

վայրկեանի մէջ 5-8 մէթր վազելու համար, իր վազ-
քին որ ատեն պահանջուած արագութիւնը տա-
լու է :

Աշխարհի մրցանիշն է .

5000 մէթր 14 վ. $28\frac{3}{5}$ երկվ. :

10000 » 30 վ. $0\frac{1}{10}$ երկվ. :

Մեր ազգային մրցանիշն է .

3000 մէթր 10 վ. $2\frac{2}{5}$ երկվ. :

400 Մէթրի վ ԱԶՔԸ

400 մէթրի վազքը, աթլէթիզմի ամենէն դժուար
վազքերէն մէկն է : Կարգ մը մասնագէտներ այս վազքը
պարզ արագավազքի մրցում մը, իսկ ոմանք ալ եր-
կար վազքի մը սկիզբը կը նկատեն : Իրաւամբ ալ,
այս վազքը շատ դժուար խաղ մըն է . արագավազ և
դիմացկուն չեղողներ, որոնք կը հետեւին այս մար-
զանքին, կրնան ցաւալի հետեւանքներ կրել :
Առաջները այս վազքին մասնակցողները իրօնց ոյժին
բոլոր թափովը վազքի կը սկսէին և վերջաւորութեան
մօտ ուժասպառ կ'ըլլային, մինչդեռ հիմա բոլորովին
տարբեր է վազքի ձեւը : Արագ վազքով մը ճամբայ
ելլող մարզիկ մը դաշտին վրայ իր դիրքը ապահովող
վայր մը գտնելէ ետք, այդ դիրքը պահելու համար
պէտք եղած վազքով մը կը շարունակէ ճամբան և միայն
վերջանալուն 150 մէթր մնացած է որ իր բոլոր ճիգը
և ոյժը կը վատնէ :

Մարզիկ մը երբեք պէտք չէ որ անգիտակցօրէն
իր բոլոր ճիգը վատնէ վազքի սկսելուն պէս . այս
վազքին պատրաստուելու համար ամէն մարզիկ շա-
բաթը երեք օր պէտք է փորձեր ընէ : Եթէ մարզիկը
արագ վազելու յատկութիւններ ունի, պէտք է եր-
կայն վազելու փորձեր ընէ և երկու օր այս վազքին
ու օր մըն ալ արագ վազելու փորձեր ընէ : Միեւնոյն

ՀԱՅԿ. ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Հ. ԱՃԷՄԵԱՆ, Ս. ՍԻՆԷՄԵԱՆ, Վ. ԹԵՐԶԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԻՍԿԷՆՏԵՐԵԱՆ՝ 1500ի վազի մը ատեն

օրուան ընթացքին՝ թէ արագ և թէ՛ երկայն վազել ,
 ոչ մէկ ատեն լաւ արդիւնք մը չի տար : Ինչպէս 100
 և 200 մէթր վազքերուն մէջ , այս մրցման ընթաց-
 քին ալ պէտք է որ մարզիկները ջանադիր ըլլան
 քայլերնին կարելի եղածին չափ մեծ բանալու : Եւ
 ինչ որ ամենէն կարեւորն է , իրական մրցումներէ
 դուրս , երբեք այս հեռաւորութեան վրայ վազե-
 լու չէ :

Աշխարհի մրցանիչն է 4 ²/₅ երկվ. :

Մեր ազգային մրցանիչն է 54 երկվ. :

Կ Ա Ր Ճ Հ Ե Ռ Ա Ի Ո Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

800 , 1000 , 1500 մէթրնոց վազքերու (սրմի-Ֆօն) անունը կուտան :

Այս վազքերուն միջոցին պէտք է որ քայլերը մեծ ատնուին . հետեւաբար , որքան որ 100 մէթր վազքերու մէջ կարճ և միջահասակներուն առաջին ելլելը հաւանական է , այս կերպ վազքերու մէջ ալ երկայնահասակներուն ցաջողութիւնը այնքան հաւանական է :

Այս տեսակ վազքերու համար շատ մարզանք պէտք է : Այս վազքերուն մասնակցիլ փափաքողները սահմանը չանցնելու պայմանով բոլոր տարուան ընթացքին՝ ատեն ատեն , պէտք է վազքի փորձեր կատարեն . անգամ մը որ ո և է մարզիկ 1000 կամ 1500 մէթր կարենայ վազելու չափ դիմացկունութիւն ձեռք բերէ , անկէ վերջ պէտք իր քայլերու արագութիւնը աւելցնել աշխատի , ինչու որ միայն դիմանալը բաւական չէ և մրցման մը մէջ առաջին ելլելու համար պէտք է միւս մրցորդներէն արագ վազել : Հետեւաբար բաւական երկար հեռաւորութիւն մը թէ՛ արագ վազելու և

թէ դիմանալու համար հարկ է որ մարդիկը իր զգացումներէն աւելի խելքովը վազէ և հարկ եղած պարագային պէտք է որ փոխէ իր վազքին արագութիւնը :

ԻՆՉՊԷՍ ՊԷՏՔ Է ՎԱԶԵԼ

800 մեթրի մրցումը

100 մեթր մրցումներուն մէջ ամենէն շատ պէտք եղածը արագութիւնն է . 400 մեթր վազքի մէջ թէ՛ արագութիւնն թէ՛ դիմացկունութիւն հաւասար չափով պէտք են :

800 մեթրի մէջ , սակայն , արագութենէն աւելի դիմանալու պէտք կայ :

800 մեթր վազքերու մէջ , քայլերուն մեծ ըլլալը շատ կարեւոր է : Մեծ սրունգներ ունենալը այս տեսակ վազքերու մէջ շատ օգտակարութիւն կ'ունենայ :

Ինչ որ դժուար է 800 մեթր վազքի մէջ , ան ալ հեռաւորութեան համեմատ վազքին ձեւը կանոնաւորելն է : Ոչ մէկ մարդիկ չի կրնար բնականաբար մինչեւ վերջ 100 մեթր վազողի նման նոյն արագութեամբ վազել . այլ օրինակի համար , առաջին 200 մեթրը շատ շուտ , երկրորդ 200ը միջակ , երրորդ 200ը շուտ և վերջին 200ն շատ շուտ վազելով կրնայ լրացրնել և կամ առաջին 400ը միջակ կամ վերջին 400ը շատ շուտ կամ ասոր հակառակը կ'ընէ :

ՕՐԱԿԱՆ ՎԱԶՔԻ ՑՈՒՑԱԿԸ

Արագութեան և դիմացկունութեան վազքերու միջեւ դանուող կարճ հեռաւորութիւններու (օրմի-Ֆօն) համար մշտական մարզտնք մը պէտք է : Եթէ ու է մարդիկ ու է ծրագրի համեմատ փորձեր չի կատարեր , առտու ընէ մինչեւ իրիկուն իսկ բիւրին

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Վ. ԹԵՐՉԵԱՆ

100 եւ 200 ֆեթրի մեջ
առաջին (1921)

Ն. ՃԵԼԱՆԵԱՆ

400 մեթր վազի եւ նիզակ
նետեյուլ մեջ առաջին

չրջակայքը վազէ, մազի չափ յառաջդիմութիւն ձեռք
չի բերեր: Այս տեսակ մրցումներու մէջ զգացումէ
աւելի դատողութիւնով և ջիղերէն աւելի անդամնե-
րով և թոքերով յաջողութիւն ձեռք կը բերուի: Այս
տեսակ վազքերու մասին որոշ օրէնքներ գնել կարելի
չէ: Այս վազքերու փորձերը շատ անգամ կը տարբե-
րին մարզիկներուն կազմին և կարողութեան համե-
մատ:

800 և 1500 մէթրի մրցումներուն մէջ ոտքին
առաջամասով կոխել և ծունկը կոտրելով մարմինը
կարելի եղածին չափ առաջ նետել պէտք է: Փորձերը
20 մէթրնոց միջոցի մը մէջ սկսելու է: Նախ այս մի-
ջոցը չափել և սովորական վազքէ մը ետք այդ հե-
ռաւորութիւնը քանի' մէթրէն կտրելը հասկնալու
է. այդ փորձերը վերջը 50, 100, 200, 300 և 500
մէթրի մէջ կրկնելու է:

800 և 1500ի վազքերու փորձերու համար ան-
պատճառ մարզիչի կամ ընկերոջ մը պէտք չկայ. վա-
զողը սինակն ալ կրնայ փորձեր ընել. միայն պէտք է
երկվայրկեանաւոր ժամացոյց մը ունենայ, իր վազքը
կանոնաւորելու համար. պէտք է նաև քայլերը մեծ
չափով բանալ և թեւերուն շարժումներն ալ յարմար-
ցնել քայլերուն շարժումներուն:

Աշխարհի մրցանիշն է:

800 մէթր 1 վ. 5 $1\frac{9}{10}$ երկվ. 1500 մէթր 3 վ. 52 $\frac{3}{6}$ երկվ.

Մեր ազգային մրցանիշն է:

800 մէթր 2 վ. 11 երկվ. 1500 մէթր 4 վ. 35 երկվ

Աթլետիկ վազքերու մէջ մկանին հետ միատեղ
մեծ դեր ունին նաև կօշիկները: Spalding մարքայով
կօշիկները, որոնք կը ծախուին Բերա, Լեւոն Յակոբ-
եան վաճառատունը, զո՛հ կրնան ձգել բոլոր մարզիկ-
ները:

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

ԱՇՈՏ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ կը շահի 3000 մեթր վազի
մրցումը եւ կը հաստատէ նոր մրցանիշ մը :

Առողջ միտք, առողջ մարմնի մէջ,
(Լասին սուած)

Այն ազգերը, որոնք ֆիզիքական կրթութեան
պէտք եղած տեղը կուտան, յաւիտեան կ'ապրին :
(Շուէտի Իսիսաժառանգը)

100 ԵՒ 200 ՄԷԹՐ ՎԱՋՔԵՐԸ

Ողիմպիական և աթլետիկ բոլոր հանդէսներու
ատեն ամենէն հետաքրքրաշարժ մրցումները, անտա-
րակոյս, այս վազքերն են: 4-6 մարզիկներ, քով քովի
կեցած, ատրճանակի առաջին հարուածին իսկ իրենց
բոլոր ոյժովը առաջ կը նետուին, իրար անցնելու և
իրարմէ առաջնութիւնը խլելու համար:

Կարծուածին պէս, այս վազքերը շատ դիւրին չեն:
Մարզիկ մը պարտաւոր է կանոնաւոր կերպով մար-
զանքներ կատարել, մրցման մէջ լաւ յաջողութիւն մը
ձեռք բերելու համար: Վարը կուտանք ցուցակ մը,
այս վազքերու փորձերուն համար:

	100 ՄԷԹՐ	200 ՄԷԹՐ
Օր		
ԲՇ.	20 մէթրնոց 8 սթարթ .	Նոյնը .
	30 » 2 վազք .	
	20 » 6 սթարթ .	
ՔՇ.	$\frac{3}{4}$ արագութեամբ երկու անգամ հարիւր յիսուն մէթրի վազք մը:	20 մէթրնոց 6 սթարթ . $\frac{3}{4}$ արագութեամբ 400 մէթրնոց վազք մը:
	20 մէթրնոց 6 սթարթ .	20 մէթրնոց 6 սթարթ .
ԴՇ.	Ծունկերը վեր բարձ- րացնելով, 250 մէթր դանդաղ վազք մը:	Ծունկերը վեր բարձրա- ցնելով 500 մէթր դան- դաղ վազք մը:
		20 մէթրնոց 6 սթարթ .
ՅՇ.	Գշ. օրուան պէս:	$\frac{3}{4}$ արագութեամբ 300 մէթր վազելի
Ուր	Բշ. օրուան պէս:	Բշ. օրուան պէս:
	20 մէթրնոց 6 սթարթ .	20 մէթրնոց 6 սթարթ .
Շք.	Բոլոր ոյժով 150 մէթր փորձ-վազք մը:	Բոլոր ոյժով 15 մէթր փորձ-վազքեր:

Մարդիկ մը, այս մրցումներուն մասնակցելէ առաջ, պէտք է «լաւ ճամբայ ելլել» դիտնայ: Երկ-վայրկեանի մը ընկրկումը շատ անգամ կորսնցնել կուտայ հաւանական յաջողութիւնը: Չախ ծունկը կուտրած և աջ ոտքը պրկած, ատրճանակի հարուածին հետ միատեղ պէտք է առաջ նետուիլ: Վերջաւորու-թեանէն քանի մը քայլ առաջ, բոլոր մարմնով առաջ պէտք է նետուիլ, ձեռքերը ետ և կուրծքը առաջ տնկած: Ասոնք ալ միայն կանոնաւոր փորձերու ըն-թացքին կարելի է ձեռք բերել:

Այս վազքերու աշխարհի մրցանիշներն են.

100 մէթր $10^{1/5}$ երկվ.:

200 » $20^{1/5}$ »

Մեր ազգային մրցանիշներն են՝

100 մէթր $19^{3/5}$ երկվ.:

200 » $24^{1/5}$ երկվ.:

Դասաւորներուն պարսկանութիւնը. — Բոլոր վազ-քերու համար կը գտնուին ճամբայ հանող, ժամ բռնող և գծի դատաւորներ: Ըամբայ հանող դատաւորը նախ մէկ գծի վրայ կը շարէ ճամբայ ելլողները և «գծին վրայ» «պատրաստ» հրամաններէն ետք, ատրճանակի հարուածով ճամբայ կը հանէ մասնակցողները: Սխալ կամ նշանէն առաջ ճամբայ ելլողները՝ ատրճանակի կրկին հարուածով մը ետ կը կանչէ և նորէն կ'սկսի մրցումին: Ժամ բռնողները վազքին սկսելէն մ'նչեւ վերջ առա-ջին հասնող մարդիկին ժամը կ'որոշեն: Գծի դատա-ւորները կը քննեն որ մասնակցողները անկանոն կերպով իրարու սահմանը չանցնին:

Դատաւորները պէտք է քննեն վազելիք հե-ռաւորութեան չափը:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Մեր մէջ ալ մարդական կեանքը շատ հին պատմութիւն մը ունի: Մենք ալ ունեցած են Նաւասարդեան խաղերը, որոնք տեղի կ'ունենային ամէն տարի օգոստոս ամսուան մէջ:

Պատմագիրներ միայն, ինչպէս Խորենացին և Ագաթանգեղոս երգած և գրած են Նաւասարդի օրուան մասին: Ուշադրաւ են այս երկու պատմաբաններու հետեւեալ տողերը.

«Ի ժամանակի դիցն Ամանորայ, ամենաբեր նորոց պսղոց սօնից Հիւրընկալ Դիցն Վանասրի, զոր յառաջագոյն ի նմին տեղւոց պատշէին՝ յուրախութեան Նաւասարդ աւուր»:

«Վաղարշ՝ սօն աշխարհախումբ կարգեաց ի սկրգբան ամի նորոյ, ի մուտ Նաւասարդի»:

«Մեք փող հարուաք եւ դուք քմբկի հարկանեաք»:

Իրաւ է որ պատմութեան մէջ չենք գտներ կատարուած խաղերու հետքը, սակայն անկասկած Նաւասարդի Օրը եղած են ըմբշամարտներ, ձիարշաւներ, մակ սնախաղեր, վազքեր և այդ օրը ամէն ոք խոնուած է ուրախանալու, խաղալու և երգելու, մարգելու իր մարմինը ու միտքը, նման հիմակուանին, սա տարբերութեամբ որ, հիմակուանները աւելի կատարելագործուած են, քան նախքան Քրիստոսի ծնունդը կատարուած այդ խաղերը:

Անկէ ասդին, մեր մարդական կեանքը մօտաւորապէս 20-30 տարուան կեանք մը ունի: Մենք մասնակցած ենք մարդաշխարհի բոլոր խաղերուն, լաւ յաջողութիւններ ունենալով: Բայց զանոնք թուելէ առաջ, յետադարձ ակնարկ մը նետենք:

Սահմանադրութենէն առաջ, մեր մէջ շատ քիչեր կը հետաքրքրուէին այս տեսակ խաղերով: 1907ին,

Մկր Մկրեանն էր որ Սկիւտարի մէջ մարզարան մը՝
Հայ Մարմնամարզարանը հիմնեց. մինչ անդին Փնայը
Կղզիի մէջ ՎԿԸ կազմուէր Բրոթին, իբր ֆութպօլի
խումբ մը: Սահմանադրութենէն յետոյ, երբ շատ մը
նախապաշարումներ վերցան ու մարզական շարժումը
աւելի ընդհանրանալով ամբողջ Թուրքիոյ մէջ,
Հայերս ալ ունեցանք շատ մը խումբեր, որոնց կար-
գին, յիշենք Տորքը, Արաքսը, Սասունը, Որբանոցը,
Արտաւազը, և զեռ շատ մը խումբեր: Փասառի մէջ
ալ Սվազ, Կեսարիա, Մալաթիա, Ատանա, Պարտի-
զակ, Ատարազար և մանաւանդ Իզմիր ունեցան
լաւ խումբեր, ըլլա՛յ ֆութպօլի, ըլլա՛յ աթլէթիզմի
մէջ:

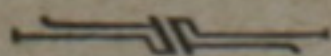
Շատ արշ Քրիսեան 1911ին սկսաւ հրատարակել
Մարմնամարզը, որով աւելի սատարեց մարզական շարժ-
ման տարածուելուն: Անոր ջանքերուն շնորհիւն է որ
կազմակերպուեցան Հայկական Ողիմպիականները,
որոնց արդիւնքները կուտանք առանձին: Քրիս-
եան կրցաւ ապահովել նաև Պոլսէն դուրս գտնուող
հայ մարդիկներու և խումբերու աջակցութիւնները:
Այսպէս, Սարգիս Թարիքեան և Գէորգ Յարէթեան,
մէկը Ատարազարէն և միւսն ալ Իզմիրէն՝ մասնակ-
ցեցան Ողիմպիականներուն, լաւ յաջողութիւններ
ձեռք բերելով: Ասոնցմէ զատ՝ Իզմիրի հայ ֆութպօլի
խումբն ալ եկաւ Պոլիս և մրցեցաւ նախ Արաքսի
հետ, որուն յաղթեց 0-2ով: Թրքական Կալաթա-Սէ-
րայ և Ֆէնէր Պաղչէ խումբերուն հետ կատարուած
մրցումներէն Իզմիրցիները պարտուած ելան 1-2ով և
0-3ով:

Այս երկու խումբերէն կազմուած խառն խումբն
ալ 0-2ով յաղթեց Իզմիրցիներուն: Սակայն, Իզմիրի
Հայ Ֆութպօլի խումբը իր շրջանին մէջ, տարաւ շատ
մը յաղթանակներ և Իզմիրի մէջ շահեցաւ Արժարեայ
Բաժակներ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Մարզիկներու տղանցքը մրցումներու սկսելէ առաջ

Իզմիրցիները մասնակցեցան այդ քաղաքին մէջ տեղի ունեցող ասթլէթիք մրցումներու և լաւ յաջողութիւններ ունեցան :

1911ին Քէորդ Յարէթեան երրորդ եկաւ, երեք քայլի մրցումէ մը, որուն առաջինը 14 մէթր 20 ցատկած էր, բան մը որ շատ սխառտարեք արդիւնք մըն էր այդ թուականին : Ուրիշ մը, Սրտայ Յակոբեան, յաջորդաբար առաջին կ'ելլէր քար, սկուտակ և երկաթ նետելու մրցումներու մէջ : Տարի մը յետոյ, Քէորդ Յարէթեան 5 մ. 18ով երրորդ կ'ելլէր մէկ քայլի մրցումէն, իսկ Կարապետ Յովհաննէսեան անուն ուրիշ մարզիկ մը առաջին կուգար երեք քայլի մէջ, 12,82ով :

Ասկէ զատ, Ֆութպօլի խումբի կարեւոր անդամներէն ոմանք մասնակցեցան Իզմիր և Աթէնք քաղաքներու մէջ տեղի ունեցած Ֆութպօլի մրցման :

Գաւառի միւս խումբերը ունեցան ասթլէթիկ մրցումներ և կազմակերպեցին Ֆութպօլի ու պասքէթպօլի խաղեր :

Պէտք է ըսել որ ամերիկեան վարժարանները մեծ դեր ունեցած են թուրքիոյ մէջ մարմնակրթական շարժումը տարածուելուն մէջ : Անասթօլիա Գօլէճի Շաւարեան խումբը անսնցմէ մէկը եղաւ : Հոն 1908ին կազմակերպուելով, ունեցաւ նաև երամշտական և դրական ճիւղեր եւս : Ֆութպօլէ զատ՝ խումբը հետեւած է պէյսպօլի և ուրիշ խաղերու : Ունեցած է նաև հանդէս մը, Նոր Այգ անունով : Պարտիզակի ամերիկեան քօլէճն ալ ունեցաւ իր մարզիկները : Ֆութպօլի խումբին յաղթութիւններէն զատ՝ Մարմնամարզ ատենին արձագանգը եղած էր ասթլէթիկ մրցումներու արդիւնքին : Հոն կը տեսնենք շատ մը երիտասարդներ և մանաւանդ 911ի խաղերուն մէջ Շամբիօնիքի կլլող Առաքել Հախարձումեան անուն մարզիկը :

Ատանոսյի և Տէօրթ Եօլի շրջականներն ալ կազմուեցան շատ մը մարմնամարզական միութիւններ, որոնց հետեւեցան Մերսին և Իսկէնտէրուլն: 1914ին, արդէն աթլէթիկ խաղեր կատարուած էին Տէօթ Եօլի մէջ, իսկ Ֆութպօլի մրցումներն ալ յաճախակի եղած էին, զանազան քաղաքներու մէջ:

Մինչ այս մինչ այն, Պոլիս ալ կը կազմակերպէր իր տարեկան ողիմպիական հանդէսները, բաւական թիւով մարզիկներու մասնակցութեամբ, և որոնց արդիւնքները կուտանք առանձին:

Այս խաղերը հակառակ նախափորձեր ըլլալուն, շատ լաւ արդիւնքներ տուին, որոնց մէջ իրենց մասնակցութեան բաժինը ունեցան մասնաւորապէս Ռօպէրթ Քօլէճի հայ ուսանողները:

Այդ ատենի մեր ազգային մրցանիշներէն ոմանք դեռ մինչեւ վերջերս կանգուն էին, և անոնցմէ մէկը անցեալ տարի Բարիզի մէջ էր կարելի եղաւ կոտրել:

Հայ մարզիկները մասնակցեցան նաև միջազգային շատ մը խաղերու: 1912ին Իւնիօն Քիւլայի մէջ տեղի ունեցած մրցումներուն, որուն կը մասնակցէին թուրք և յոյն լաւագոյններ, Մկր Մկրեան, հայ աթլէթ քօմբլէն, յաջորդական վեց առաջնութիւններ շահեցաւ, մինչ ուրիշ մը, Վաղարշակ Վարժապետեան, երկու առաջնութիւն ալ ինք կը շահէր: 1913ին Ն. Ճէլալեան 54 երկվայրկեանէն կ'առնէր 400 մէթրը, իսկ Սալմասեան ցարդ չկոտրած մրցանիշ մը կը հաստատէր Ռօպէրթ Քօլէճի մէջ, 50 եարտան վազելով 5²₅₆ երկվայրկեանէն:

1906ին, Յարէթ Փափազեան անուն մարզիկ մը մասնակցեցաւ Աթէնքի մէջ տեղի ունեցող Միջազգային Ողիմպիական խաղերուն:

Պոլսահայ մարզիկը, որպէս թուրք քաղաքացի և հայրենակից մասնակցեցաւ 1912ին Սթոքհօլմի մէջ կատարուած միջազգային մրցումներուն:

Թուրքիա առաջին անգամն է որ պաշտօնապէս մասնակցած եղաւ միջազգային խաղերու այդ ցուցահանդէսին և ան ալ — ինչպէս ըսինք — երկու հայ մարզիկներու կողմէ, մէկը՝ Մկր Մկրեան և միւսն ալ Վահրամ Փափազեան, որոնցմէ առաջինը իր կողմէ, իսկ երկրորդն ալ մարմնակրթական խումբերու աջակցութեամբ է որ ճամբորդութեան ծախքը ապահովեց:

Այս առթիւ շահեկան կը նկատենք հոս արտատպել Մկր Մկրեանի մասին Սթոքհոլմի Սթադիօն Թերթին գրածը.

Պր. Մկր Մկրեան, մէկն է այն սակաւաթիւ օսմանցիներէն, որոնք պիտի մասնակցին Ողիմպիական մրցումներուն: Ընկերակցութեամբ Սթոհօլմի Օսմ. հիւպատոսանի քարտուղարին, որ մարմնամարզիկ մըն է, երկէ այցելեցին մեր խմբագրասունը: Պ. Մկրեան 19 տարեկան է, ուսանող Պոլսոյ Ռօպերթ Քօլէնի եւ այս տարուան Երզնաւարս: Պիտի մասնակցի սեփաբլօնի եւ բենթաբլօնի, աջ ու ձախ ձեռքերով սկաւառակ, երկաթ եւ նիզակ նետելու մրցումներուն: Անցեալ տարի, Արեւմտի մէջ բենթաբլօնի մրցումներուն՝ շահած է: Շատ գորաւոր է նաեւ գօտեմարտութեան մէջ:

Թերթը հրատարակած էր նաև Մկրեանի լուսանկարը:

Մկրեան, հինգերորդ ելաւ բէնթաթլօնի մրցումէն, իսկ Վահրամ Փափազեան, որ 1500 մէթրի մասնակցեցաւ, վերջաւորութենէ 200 մէթր առաջ նուազեցաւ ինկաւ, հակառակ որ շատ լաւ դիրք մը ունէր վաղքին մէջ:

Ինչպէս կը տեսնուի, Արեւելքի մէջ առաջին աղղը եղած ենք, մասնակցող Ողիմպիական խաղերուն, թէև ինչպէս ըսինք, անկէ տարի մը առաջ

ՄԵՐ ԼԱՒԱԳՈՅՆՆԵՐԷՆ

Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Նորահաս մարզիկ մը որ
շատ մը յաջողութիւններ
ձեռք բերաւ վերջերս
Իսախանյ մեջ

Յ. ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

Շակո ակումբի կողմէ
Հայկ. Ողիմպիականին
մասնակցելու եկած
սարին (1922)

Մկրեան Աթէնքի մէջ կատարուած խաղերու ընթացքին յաղթական կ'ելլէր բէնթաթլօնի մէջ :

* * *

Պոլսէն և դաւանէն յետոյ կուգար Եգիպտոսը, ուր Անտոն Յովսէփեան՝ Մարաթօնի և հեծելանիւի մրցումներու մէջ յաջորդական յաղթանակներ կը տանէր, ախոյեան իսկ ելլելով : Այդ մրցումներու ամենէն կարեւորներն են 912ին Փահիրէի միջազգային Մարաթօնի և 913ին 15 մղոն հեծելանիւի վազքին հետեւանքով ձեռք բերուած յաջողութիւնը, երբ հազիւ այն ատեն 18 տարեկան էր :

Եգիպտահայը կրնայ պարծիլ նաև իր կայաններովը, էլմասներովը, Մաճառեաններովը, որոնք իրենց կարողութիւններով, բարձր բռնած էին հայ մարզիկին արժանիքը :

Եթէ չենք սխալիր, այդ թուականներուն կը զուգադիպէին Ամերիկահայ ըմբիշի մը յաջողութիւնները Եանքիներու երկրին մէջ, մինչ Քրիզոր Մերձանօֆ՝ Աւստրիոյ և Պուլկարիոյ զանազան քաղաքներու մէջ կատարուած միջազգային այլ և այլ մրցումներու մէջ շատ անգամներ առաջին կը հանդիսանար :

Պատերազմի շրջանին ալ Պոլսոյ մէջ ֆութպօլի մրցումները շարունակուեցան, բնականաբար շատ ցանցառ կերպով :

Այդ շրջանին, ամենէն աւելի Բերացիներն էին որ կ'ունենային շատ մրցումներ, որոնց կարգին՝ նաև Մավուզ դրահաւորի (գերմանական Աօպէն) խումբին հետ կատարուած խաղ մը : Զինանդագարին մարմնակրթանքի շարժումը վերսկսաւ նոր թափով : Կազմուեցաւ Հայ Մարմնամարզական Ընդհանուր Միութիւնը (Հ. Մ. Ը. Մ.) որ իր բոլոր մասնա-

ճիւղերը ունեցաւ ամէն խաղի և դաւառներու մէջ
իսկ :

Հ. Մ. Ը. Մ.ը կազմակերպեց Ողիմպիականներ, որոնց
արդիւնքները կուտանք առանձին: Հ. Մ. Ը. Մ.ը Ծուծ-
պօլի ախոյեանութեան մրցումներ ևւս կազմակերպեց
իր խումբերուն համար, և անոնց վերջին տարուան
արդիւնքը եղաւ .

921-922 ՏԱՐՈՒԱՅ

ՖՈՒԹՊՕԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

9	Հոկտ.	921	Պէշիկթաշ	և	Մագրիդիւղ	1—1
9	»	921	Վոսփօր	յաղթ.	Սամաթիայի	4—1
16	»	921	Պէշիկթաշ	»	Մագրիդիւղի	բացակայ
23	»	921	»	»	Վոսփօրի	1—1
23	»	921	Փատըգիւղ	»	Իզմիթի	1—1
30	»	921	Պէշիկթաշ	»	Վոսփօրի	2—0
6	Նոյեմ.	921	Իզմիթ	»	Պէշիկթաշի	2—1
13	»	921	Պէշիկթաշ	»	Իզմիթի	1—0
20	»	921	Փում-Փափու	»	Պէշիկթաշի	2—0
27	»	921	Բերա-Շիշլի	»	Փատըգիւղի	2—1
4	Դեկտ.	921	»	»	և Փումգափու	1—1
11	»	921	»	»	յաղթ. »	2—0

Հայ խառն խումբ մըն ալ կազմուեցաւ, որ
մասնակցեցաւ շարք մը միջազգային մրցումնե-
րու, որոնց կարգին մրցեցաւ թրքական Ծէնէր-
Պաղչէի հետ (919ին) և 1—1ով հաւասար մնաց, Ալ-
թուն Օրտուի հետ որմէ 1—2ով պարտուեցաւ և
Իրլանտացիներուն հետ կատարուած մրցումէն յաղ-
թական ելլելով ստացաւ արծաթեայ բաժակ մը: Մըր-
ցեցաւ նմանապէս յունական խումբերու հետ և հա-
ւասար մնաց Բերա և Թաթավլա խումբերուն հետ:
Այդ ատենուան խաղերուն ամփոփումը եղաւ .

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Հ. ԻՍԿԵՆՏԵՐԵԱՆ

1500 մեթր վազի մեջ
առաջին (1921)

Հ. ԳԱԼՖԱԵԱՆ

երեք ֆայլ ցատկելու մեջ
առաջին (1921-22)

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ

ԿԱՏԱՐԱԾ ԿԱՐԵՒՈՐ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.	Գատրգիւղ	և	Ֆէնէր Պաղչէ	1—1
»	»	»	Ալթուհն Օրտու	1—2
»	»	»	Իրլանտացիք	1—0
»	»	»	Մագապի	1—0
»	Գոււմգափու	»	Թուրք Ազգ. Խումբ	0—4
»	Բերա-Շիշլի	»	Ֆէնէր Պաղչէ	0—0
»	»	»	Սթէլլա	4—0
»	»	»	Բերա Գլիւպ	0—1
»	»	»	»	1—1
Հայ	խառն խումբ	»	Սիւլէյմանիէ	1—0
»	»	»	Կալաթա-Սէրայ	0—2
»	»	»	Ռուսերը	7—0
»	»	»	Մագապի	2—0
»	»	»	Թուրքերը	0—0
Հ. Մ. Ը. Մ.	Գոււմգափու	»	Իւնիօն Գլիւպ	3—0
»	Գնալը	»	Անատօլու	3—0
»	»	»	Բերա Գլիւպ	0—2
»	Գոււմգափու	»	»	1—1
»	»	»	Թաթաւլա	1—1
»	»	»	Անգլիացիք	2—0

Աշխարհ արիւնքուհն և բարիւնքուհն է :

Սամաթիոյ եւ Սկիւտարի կրրլ-կայսերը, ողիմպիական
խաղերու ատեն, դրօշաբաւի մրցումէ մը առաջ

Հայ աղջիկներն ալ մասնակցեցան Հ. Մ. Ը. Մ.ի
և ունեցան իրենց խմբակներն իսկ: Առաջին անգամ
Սկիւտարի մէջ է որ Հայ Մարմնամարզարանի կողմ
կազմակերպուեցան կրրլ-կայսերը, որմէ վերջ Սկիւ-
տարի և Սամաթիոյ Հ. Մ. Ը. Մ.ներն ալ ունեցան
իրենց մարզիկուհիները՝ վերի պատկերի առաջին կար-
գին կը գտնուին Սկիւտարի կրրլ-կայսերը, որոնք
յաղթական ելան, 1922ի Ողիմպիականին մէջ.

Պոլսահայ մարզիկը, ինչպէս ըսինք, շատ մը միջազգային յաջողութիւններ ունեցած էր:

1922 յունիսին, Ամերիկացիներու նախաձեռնութեամբ Պոլսոյ մրջսիզգային ախոյեանութեան համար կատարուած մրցումները անգամ մըն ալ եկան ցոյց տալ թէ մեր մարզիկները, հակառակ շատ մը պակասներու, աթլէթիզմին մէջ ալ արհամարհելի ոյժ մը չեն:

Այդ պատմական օրուան յաջողութեան մէջ Հ. Մ. Ը. Մ. և Հ. Մ. հաւասար չափով բաժին մը ունեցան: Հակառակորդներ սօրթմէնութեան անվայել հնարքներով է որ ուզեցին խլել մեր մարզիկներուն առաջնութիւնները, որուն հետեւանքով մերինները հեռացան: Ահաւասիկ մինչեւ մեր մարզիկներուն հեռացած ատեն տեղի ունեցած մրցումները և մասնակցողներու ստացած կէտերը.

Մեկ քայլ. — Ա. Հ. Գալֆաեան, Բ. Յ. Չալխասեան, Գ. Կ. Փանոսեան. (հեռաւորութիւն 11 մ. 88):

Երկար ցետիլ. — Ա. Ա. Աբէլեան, Բ. օտար, Գ. Ժ. Խթիկեան (հեռաւորութիւն 12 մ. 55):

Բարձրութիւն. — Ա. Յոյն, Բ. Ս. Սինէմեան, Գ. Թուս:

200 մէթր. — Ա. Հրանտ Աճէմեան, Բ. Վ. Թէրզեան, Յոյն, (ժամանակ $24\frac{1}{5}$ ե.):

1500 մէթր. — Ա. Վ. Սօֆիանօ, Բ. Յոյն, Գ. Հայկազուն Իսկէնտէրեան:

Կեցած երկայնութիւն. — Ա. Ս. Քօստիկեան Բ. և Գ. Յոյն. (հեռաւորութիւն 2 մ. 90):

Կեցած բարձրութիւն. — Ա. Ս. Քօստիկեան, Բ. և Գ. Յոյն (հեռաւորութիւն 1 մ. $39\frac{1}{2}$):

Սկաւառակ. — Ա. Ս. Մկրեան, Բ. Յոյն, Գ. Ա. Աբէլեան (հեռաւորութիւն 34 մ. 84):

Այս մրցումներէ ետք, Յոյնները — որոնք ցաւալի է ըսել որ երբեք սօրթմէնի ոգիով չէին շարժեր —

կրկնակի և դիտումնաւոր կերպով սկսան անկանոնութիւններ ընել. այդ սխալները շեշտուեցան մասնաւորապէս արգելարչաւի մէջ և նկատի ունենալով որ 100 մէթրէ վերջ անոնք կ'ուզեն անպատճառ իրենց վերագրել յազթանակը, հայ մարզիկները քաշուեցան խաղերէ :

Մինչեւ 100 մէթրի սկիզբը կէտերու դասաւորումը հետեւեալն էր .

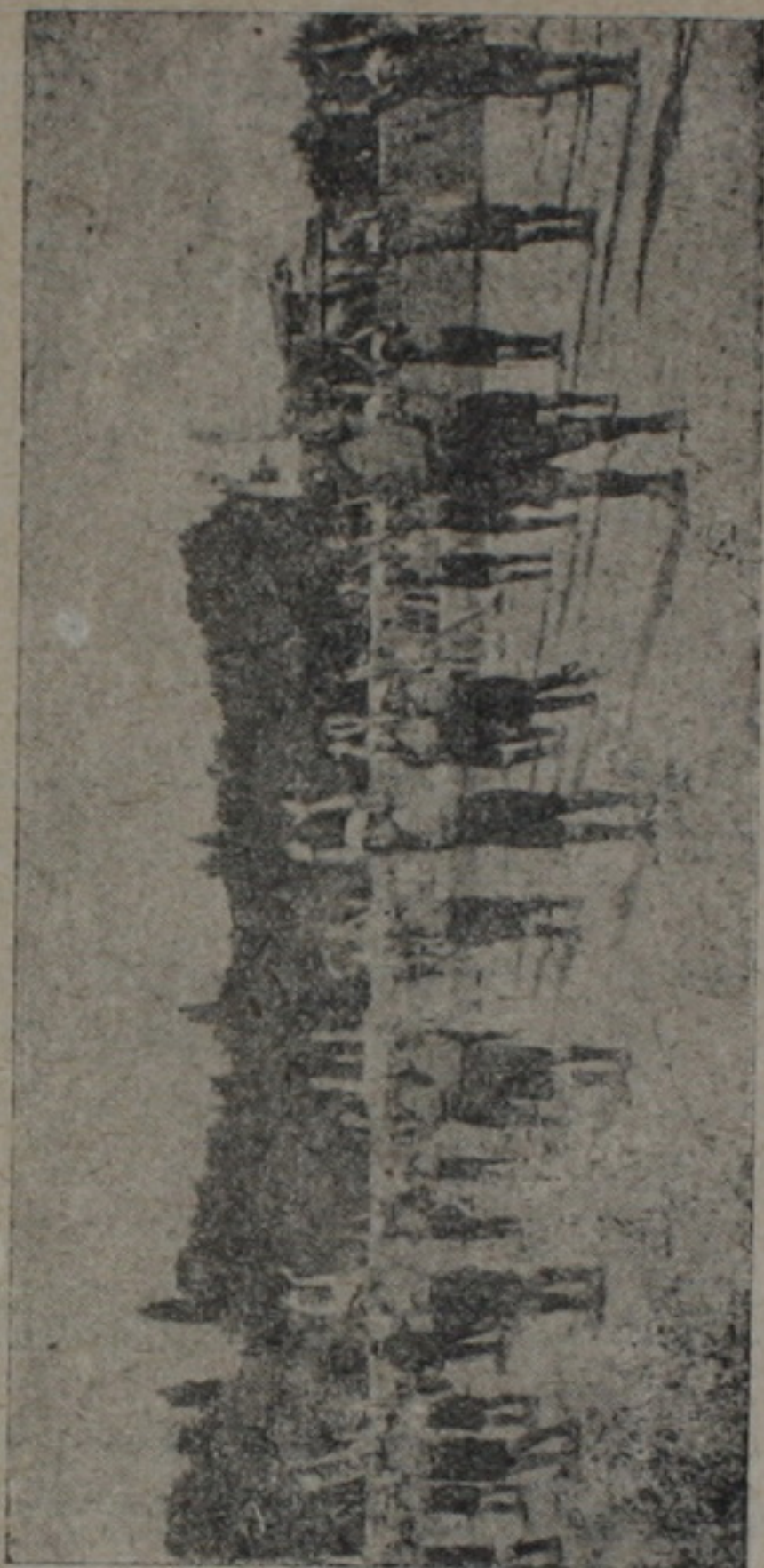
Հայերը	6 ա.	4 բ.	3 գ.	45 կէտ
Յոյները	3 ա.	5 բ.	6 գ.	36 »
Հրեաները	---	---	1 գ.	1 »
Ռուսերը	---	1 բ.	---	3 »
Օսարները	1 ա.	---	---	5 »

Հայ Ֆութպօլի խումբն ալ մասնակցեցաւ ֆութպօլի ախոյեանութեան, և 0-7 ուլ Ռուսերու, 0-2 ուլ Հրեաներու, 0-1 թուրքերու յազթելէ վերջ թէեւ պատրաստ սպասեց մրցման, բայց նկատի ունենալով հայ մարզիկներու հանդէպ տեղի ունեցած անարդար վարմունքը, անոնք ալ չմասնակցեցան վերջին խաղին :

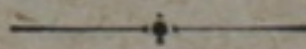
Հ. Մ. Ը. Մ.ը, տարածուեցաւ նաև որբանոցներու մէջ եւս : Էսաեան և Գուլէլի ունեցան իրենց զօրաւոր խումբերը, ըլլա՛յ ֆութպօլի, ըլլա՛յ աթլէթիզմի մէջ : Ասոնցմէ վերջ կուգային Պէյլէրպէյի, Գարահէօզեանի, Մագրգիւղի և Արնավուտգիւղի կայանի և վարժարաններու մէջ գտնուողները :

Որբանոցները զատ զատ և յետոյ հաւաքաբար ունեցան Ողիմպիական խաղեր, որոնց մէջ ամենէն լաւ կազմակերպուածը կրնանք նկատել 1921 յուլիսին, Գուլէլիի որբանոցի դաշտին մէջ տեղի ունեցած «Միջ-որբանոցային»ը, որոնց արդիւնքները եղան :

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն Ք Ո Ր Զ Ե Ր

Ողիմպիական խաղերու ընթացքին

Մեզի կարճ կեանք մը չէ որ տրուած է, այլ
Քեանք ենք որ զայն կը կարճեցնենք :

(Սենեկ)

100 մէթր .	—	Թորոս Պալեան	Ժմկ.	12 ⁴ / ₅	երկվ.
200 »	—	Թորոս Պալեան	»	27 ² / ₅	»
400 »	—	Ներսէս Մանուկեան	» 1 վ.	5 ³ / ₅	»
800 »	—	Կարապետ Բիւփէլեան»	2 վ.	28 ⁴ / ₅	»
1500 »	—	Կարապետ Բիւփէլեան»	5 վ.	9 ² / ₅	»
Երկաթ .	—	Անդր. Բէօթէնէճեան »	հ. 7 մթ.	80	
Սկաւառակ.	—	Վահէ Նարինեան »	» 21 »	47	
Մէկ ֆայլ.	—	Անդր. Բէօթէնէճեան»	» 5 »	25	
Երեք ֆայլ.	—	Անդր. Բէօթէնէճեան»	» 11 »	05	
Բարձրուքիւն.	—	Յարութ. Շահրիկեան»	բ. 1 »	35	
Զողով »	—	Առաքել Սողոմոնեան»	» 2 »	23	
Կեցած երկայն	—	Երեմիա Նարեկան »	հ. 2 »	45	

Ասկէ վերջ Պէօյիւքտէրէի մէջ սկաուտական հանդէսին ատեն տեղի ունեցաւ միջորբանոցային վերջին Ողմպիականը :

Ողիմպիականէն և Ֆութպօլէն վերջ, Հ. Մ. Ը. Մ. ը կազմակերպեց նաև լողալու տարեկան մրցումներ, որոնք տեղի ունեցան երեք տարի և որոնց արդիւնքները եղան .

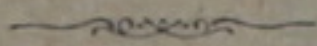
ԼՈՂԱԼՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ԱՐԴԻԻՆՔՆԵՐԸ

100 մէթր (ազատ)	Պ. Գազանճեան	1 վ.	47 ³ / ₅
100 » (կոնակի վրայ)	Ա. Փէհլիվանեան	—	—
200 » (ազատ)	Յ. Տամլաման»	3 վ.	41 ³ / ₅
400 » »	»	9 »	37 ⁴ / ₅
800 » »	Յ. Մավիսազալ.	21 »	48
1500 » »	Վ. Փափազեան	45 »	7

Ասանցմէ զատ կրնանք յիշել նաև Վահան Չերազի և Արարատ Քրիսեանի Գնայրէն Հէյպէլի լողալու մրցումները, ինչպէս նաև, 912ին Տօրք Ակումբի կողմէ սարքուած լողալու հանդէսները :

* * * Հ. Մ. Ը. Մ. ի կարեւոր և աչքառու յաջողութիւններէն մին ալ սկաուտական կազմակերպութիւնք

եղաւ . մարմնակրթական ակումբներու առթընթեր հաստատուած այս կազմակերպութիւնները պէտք է ըսել որ , միւս բոլոր խաղերէ աւելի հետեւորդ ունեցաւ . մինչեւ իսկ ունեցանք աղջիկ-սկառուտներ (կըրրկայտ) , որոնք , ինչպէս սկառուտները իրենց զանազան խաղերով և մարզանքներովը եկան աւելցնել Ողիմպիական հանդէսներու փայլը : Սկառուտական մեծ հանդէսը , տրուած Պէօյիւքտէրէի մէջ , ամենամեծ յաջողութիւնը եղաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ին :

Քաղաքական կարգ մը պատճառներու բերմամբ , հայ մարզիկները ցրուեցան Եւրոպայի զանազան երկիրներու մէջ , ուր շարունակեցին իրենց գործունէութիւնները , շատ մը յաջողութիւններ ձեռք բերելով :

Ներկայիս , արտասահմանի մէջ ունինք , շատ մը Միութիւններ , մեծ մասամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղեր , որոնք , հակառակ տեղական պայմաններու , կը շարունակեն աշխատիլ :

Ամփոփ կերպով պիտի ջանանք տալ անոնց գործունէութեան համառօտ պատկերը :

Ռ Ռ Ի Մ Ա Ն Ի Ա

Արտասահմանի Հ. Մ. Ը. Մ.ի կազմակերպութիւններուն մէջ լաւագոյնը Ռուսմանիան է , որ առաջին օրէն իսկ ջանաց գործով քան թէ խօսքով ապացուցանել իր գործունէութիւնը : Պուքրէշի մէջ հաստատուած կեդրոն մը , շնորհիւ լուրջ աշխատանքներու , կրցաւ տարածուիլ գրեթէ Ռուսմանիոյ բոլոր կողմերը և ունեցաւ իրեն ենթակայ կազմակերպութիւնները Քօսթանցայի , Կալացի , Սթրուսկայի , Բաղարճըքի , Սիւսթրէի և ուրիշ քաղաքներու մէջ : Ռուսմանահայ մարզիկը տուաւ իր երկրորդ Ողիմպիականը , որու արգիւնքները եղան .

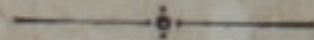

Մ. ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆ

Ս. ՍԻՆԷՄԵԱՆ

Հեծելանիւի մրցման մեջ
առաջին (1922)

Բարձրուրիւն ցատկելու
մեջ առաջին (1922)

Շնչառական դաստիարակութիւնը՝ ֆիզիքական
դաստիարակութեան նախաբանն է :

(Տօք. Աօզհերալ)

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ Բ. ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ

100 մէթր	Եղիա Թասլաքճեան		
200 »	Օննիկ Թօքաթլեան		
400 »	Հրանդ Ունճեան		
800 »	Վահրամ Մէրճանեան		
1500 »	Արշակ Շիրինեան		
Երկաթ	Ա. Զօրաեան	հեռաւորութիւն	8,66 մէթր
Սկաւառակ	Յ. Ապազեան	»	27,14 »
Նիզակ	Յ. Ապազեան	»	34,40 »
Մեկ քայլ	Վ. Մէրճանեան	»	5,36 »
Երեք »	Մ. Շլուկեան	»	11,30 »
Քարձրուքիւն	Մ. Թօշիկեան	մրցանիշ	1,45 »
Կեցած »	Ս. Խաչխաչեան	»	1,21 »
Զողով	Վ. Տիրատուրեան	»	2,35 »
Դրօտաբաւ	Պուքրէշի մասնաճիւղ		

Ասկէ զատ, ֆութպօլի ախոյեանութեան համար ալ մրցումներ տեղի ունեցան և Բոսթանցաի մասնաճիւղը Օի դէմ Յ կօլով յաղթեց Բազարճըքի:

Ռումանիոյ Հ. Մ. Ը. Մ.ը սարքեց նաև զանազան արշաւանքներ, որոնցմէ մէկը դէպի Թրանսիլվանիա և երկրորդն ալ դէպի Պլասարապիա: Ասոնք եղան իր գլխաւոր յաջողութիւնները:

Ռումանիոյ Հ. Մ. Ը. Մ.ը կը հետեւի ֆութպօլի և աթլէթիզմի, ունենալով նաև սկաուտական ճիւղ մը.

Վերջերս Ռումանիոյ շրջանային վարչութիւնը նախաձեռնարկ եղաւ եզաւ վերակազմելու Հ. Մ. Ը. Մ.ի կեդրոնը:

Այս նպատակով տեսակցութիւն մըն ալ տեղի ունեցաւ Պուլկարիոյ մէջ, նոյն տեղի վարչութեան հետ, բայց մինչև այս տողերը գրուած ատեն, ո և է արդիւնք մը ձեռք բերուած չէր:

ՖԻԼԻՊԷԻ Ն. Մ. Ը. Մ. Ի

Ֆուլբաօլի առաջին խումբը

(Քլիշե «Մարմարա»)

ԼՈՂԱԼՈՒ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Հ. Մ. Ը. Մ. ր տարեկան ախոյեանութենէն զատ կազմակերպեց ծովային մրցումներ ալ, որոնք տեղի ունեցան Քօսթանյայի մէջ և հետեւեալ արդիւնքները տուին .

100 մէթր	Կ. Պարոնեան	1 վ 40 ե.
100 » (կոնակի վրայ)	Կ. »	1 » 41 »
1000 »	Յ. Թորոսեան	28 » 38 »
2000 »	Ա. Շիրինեան	54 » 16 ³ / ₅

* * Ասոնցմէ զատ զանազան մարզիկներ մասնակցեցան ուսմէն խումբերու կողմէ կազմակերպուած խաղերուն ալ :

* * Ռուսմանիոյ շրջանի Հ. Մ. Ը. Մ. ք անցեալ տարու ընէ ի վեր մաս կը կազմէ ուսմէն մարզական ընկերակցութեան դաշնակցութեան :

Ռուսմանահայ մարզիկը ունեցաւ նաև իր օրկանը՝ Արի պարբերաթերթը, որ տեսակ մը կապ եղաւ ասորին-անդին ցրուած Միութիւններու միջեւ :

* * Ներկայիս Ռուսմանիա կը գտնուին Հ. Մ. Ը. Մ. ի հիմնադիրներէն Գրիգոր Յակոբեան, Հայ Մարմնամարզարանի հիմնադիր Մկր Մկրեան, Հայերուս միակ լաւագոյն կօլքիբըը՝ Կարապետ Ասլանեան, Սիմօն Պապիկեան, Յարութիւն Ապազաեան և ուրիշներ : Ռուսմանիոյ շրջանի Հ. Մ. Ը. Մ. ի մասին գրուած ատեն պէտք է յիշել այն մեծ դերը, զոր Պ. Յ. Ճ. Սիրունի կը կատարէ, աշխատելով ամէն կերպով և ամէն միջոցներով յառաջ տանիլ այդ կազմակերպութիւնը :

Պ Ո Ւ Լ Կ Ա Ր Ի Ա

Ռուսմանիայէն յետոյ, Պուլկարիա է որ կրցաւ իրագործել իր ընդգրկած նսլատակը : Հոն հաւաքուած

Մարզիկին Գիրքը

ՄԱՐՄԱՆԻԿՈՅ Է. Մ. Ը. Մ. Ի

Յուրաքանչյուրի խումբը

(Քիչի «Մարմար»))

մարզիկներ կրցան իրենց շուրջը հաւաքել երիտա-
սարդութիւնը, ու կ'դրոն ունենալով Սօֆիան Վառ-
նայի, Ռուսճուղի, Ֆիլիպէի, Սլիվէնի, Թաթար
Փաղարճըքի, Պուրկաղի, Սթարա Չակօրաի,
Հասքովայի և Շումէնի մէջ մասնաճիւղեր հաստա-
տեցին:

Պուրկարահայ մարզիկը ունեցաւ իր աթլէթիք
խաղերը 1924ին և 1925ին: Աթլէթիզմէն զատ ունեցաւ
նաև ֆութպօլի խումբեր, որոնք մրցեցան պուրկար և
հայ խումբերու հետ, կարեւոր յաջողութիւններ ձեռք
բերելով: Այս մրցումներուն մէջ ամենէն յաջող ար-
դիւնքները Ֆիլիպէ է որ ձեռք բերաւ:

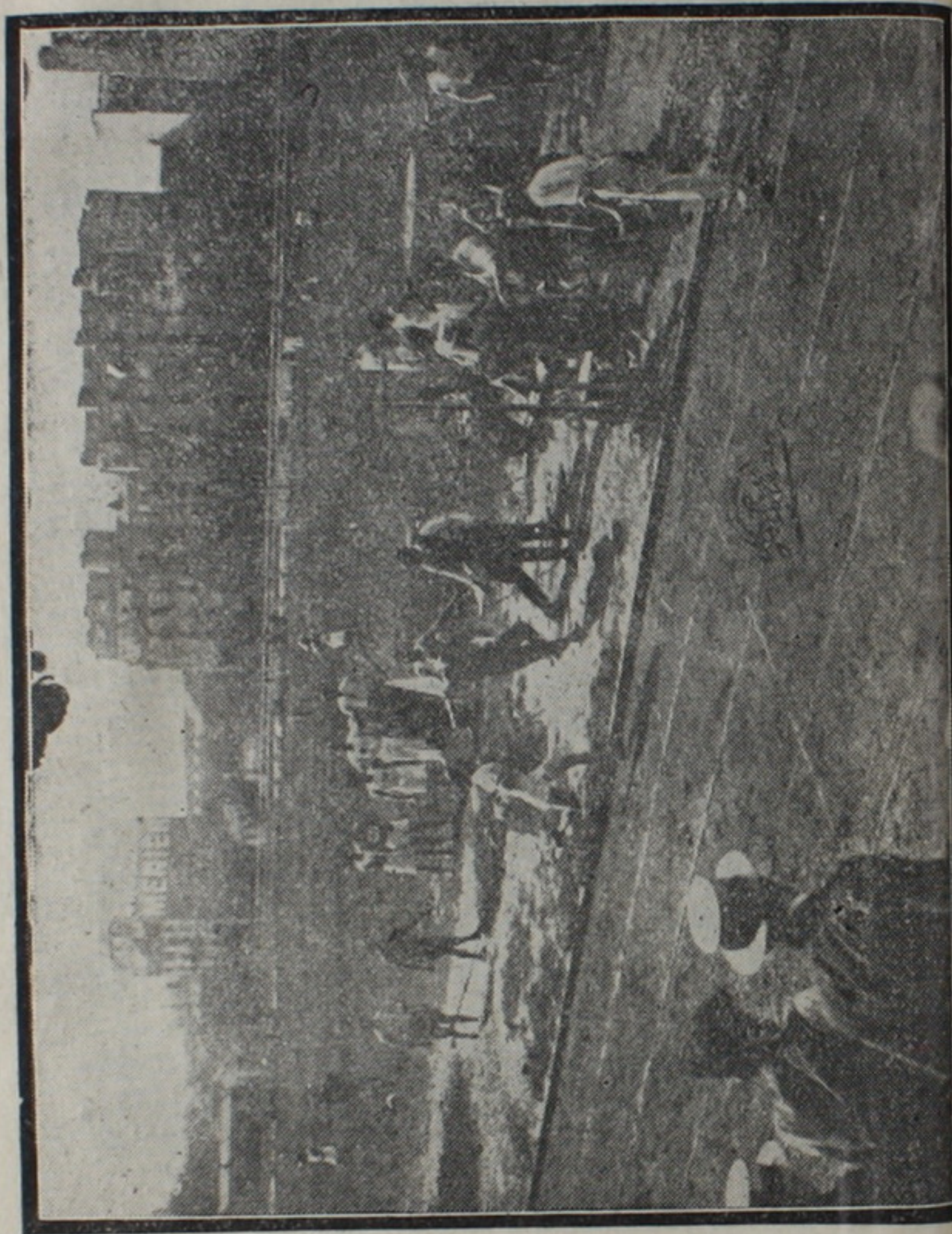
Սկաուտական կազմակերպութեան մէջ ալ Պուր-
կարիոյ Հ.Մ.Ը.Մ.ը ետ չմնաց քոյր-մասնաճիւղերէն և
ունեցաւ խումբեր, խմբակներ բոլոր քաղաքներուն
մէջ:

Ահաւասիկ Սօֆիայի և Վառնայի այս տարուան
Ողիմպիականներուն արդիւնքները.

Վ Ա Ռ Ն Ա Յ Ի Մ Է Ջ

50 մէթր	Ե. Թօսպըյըքեան	ժամանակ	7 ⁴ / ₅	երկւ.
100 »	Կ. Տէր-Խաչերեան	»	12 ⁴ / ₅	»
200 »	»	»	25 ⁴ / ₅	»
400 »	Յ. Երեմեան	»	57 ⁴ / ₅	»
800 »	Պ. Սարգիսեան	» 2 վ. 27		»
1500 »	»	» 4 » 35		»
Երեք ֆայլ.	Աչ. Շաքարեան	10	» 45	
Երկար.	Վաղ. Ալթունճեան	8	» 09	
Սկաւառակ.	Բար. Քորարեան	24	» 56	
Հեծել. (20 քլ.)	Ար. Մկրտիչեան	42	» 13 ³ / ₅	»
Երկար.	Ե. Թօսպըյըքեան	7	մէթր 31	
Մեկ ֆայլ.	Յ. Երեմեան	5	» 28	

ԲԱՐԻՋԱՀԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԷՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԱՇՃԵԱՆ

Կը կոսրէ 1500 մէքր վազփի մրցանիւր
(Քշիշէ՛ «Մարմարա»)

Երեւ քաղ	Ս. Սարգիսեան	10	»	63
Բարձրուքիւն.	Յ. Երեմեան	1	»	50
Կեցած »	Լ. Աղիզեան	0	»	92
» »	Կ. Տէր-Խաչերեան	2	»	55

Ս Օ Յ Ի Ա Յ Ի Մ Է Ջ

100 մէթր	Ա. Շաքարեան	12 ² / ₅	երկվ.
800 »	Թադ. Շրլաղանճեան	2 վ. 41	»
Բարձրուքիւն.	Ա. Շաքարեան	1 մ. 41 ¹ / ₂	
Երկայնուքիւն.	Հայկ Տաղեան	4 » 45	

Այս արդիւնքները, մանաւանդ 1500 մէթր վաղքի մրցանիշը շատ լաւ է և կը հաւասարի Հայկական ազգային մրցանիշին :

Այս մրցումներէն և խաղերէն դուրս, հայ մարզիկներ մաս կազմած են պուլկար խումբերու և մասնակցած կազմուած հանդէսներու : Ասոնց մէջ կրնանք յիշել Հայկական Ողիմպիականի ախոյեաններէն Վ. Նորհատեանի ձեռք բերած յաջողութիւնը, հեծելանիւի մրցման մը ընթացքին որու մասին գրած ենք հեծելանիւի բաժնին մէջ :

* * * Անցած տարուան վերջերը, Պուլկարիոյ Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը սկսաւ հրատարակել մարզական ամսօրեայ հանդէս մը, Մարզիկ անունով, որ շուտով տարածուեցաւ արտասահմանի մէջ :

* * * Պուլկարահայր նախ քան Հ. Մ. Ը. Մ.ի կազմութիւնը ունէր մարզական խումբեր, որոնց մէջ կարեւոր դեր մը ունէր Ֆիլէպէն, իր Շանթ խումբովը՝ որ մինչեւ իսկ 1929ի Հայկ. Ողիմպիականին զրկեց իր ներկայացուցիչը՝ Յակոբ Մամիկոնեանը, որ մասնակցեցաւ ձողով ցատկելու մրցման : Ասկէ զատ, Ռուս-ձուքի մէջ 1906ին արդէն կազմուած էր Արարատ մարզական խումբը, որ տեղւոյն միջազգային մրցումներ մուն մասնակցելով պատուաբեր արդիւնքներ ձեռք բերած էր :

* * * Պուլկարահայ շարժումին գլուխը կը գտնուի «գործէ հասկցող» անձնաւորութիւններ, որոնց մէկան լեւոն Գազանճեան, Ներսէս Աստուածատուրեան, Հ. Քիրիշեան, Կ. Պողոսեան և Տօթ.թ. Թովմասեան և ուրիշներ: Գում-գալուի ֆուլթայօլի խումբի նախկին անդամներէն՝ Պետրոս Գազանճեան, որ կը խաղայ Ֆիլիպէի Հ. Մ. Ը. Մ.ի խումբէն, շնորհիւ իր յաջող խաղին, դնահատութեան արժանի եղաւ պուլկարներու կողմէ:

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն

Անձայն, անշշուկ աշխատող կազմակերպութիւն մըն ալ, Յունաստանի Հ. Մ. Ը. Մ.ը եղաւ: Հոն ալ գանազան վայրերէ հաւաքուած երիտասարդներ, իրարու մօտ գալով, կրցան լաւ կազմակերպութիւն մ'էջտեղ հանել, որ գլխաւորաբար ֆուլթայօլի և սկաուտիզմի ոյժ տուաւ, կարգ մը պայմաններու անյարմարութեան հետեւանքով: Յունաստանի Հ. Մ. Ը. Մ. կեդրոնն է Աթէնք, և մասնաճիւղեր կան Սելանիկի Քսանթիի, Լիւփազմաի, Սլնկրուի, Ֆիքսի և Քօքինաի մէջ՝ որոնք մասնաւորաբար ֆուլթայօլով է որ կը հետաքրքուին:

Աթէնքի Հ. Մ. Ը. Մ.ի ֆուլթայօլի ասաջին խումբը շնորհիւ իր խմբապետը եղող հայ նախկին ախոյեաններէն Գէորգ Յաբէթեանի, կրցաւ շատ մը յաջողութիւններ տանիլ յունական կարգ մը խումբերովրայ: Իրաւ է թէ այս յաջողութիւններուն մէջ մեծ քաժին մը ունեցան Պոլսահայ խառն խումբի ձաբաց յառաջապահը եղող Մանուկ Իւթիւճեան և Իզմիրցի մէկ քանի լաւագոյններ: Սելանիկի և Քսանթիի, ինչպէս նաև ուրիշ քաղաքներու մէջ գտնուող խումբեր եւս յաջող մրցումներ ունեցած են Յոյներ հետ:

ԲԱՐԻՋԱՀԱՅ ՖՈՒԹՊՕԼԻ Ա. ԽՈՒՄԲԸ

Պրուն մաս կազմեցին Լեւոն, Ջարեհ, Մկրտիչ, Ռուբեն,
Ասատուր, Արթաթի, Տեվենեան, Խուպեսեան,
Փիլպեր, Արծիւեան

* * * Քսանթիի մէջ կատարուած աթլէթիկ մըր-
ցումներէն զատ ուրիշ խաղեր տեղի չունեցան, հա-
կառակ որ Գէորգ Յարէթեանէ զատ, Յունաստան
կը գտնուի նմանապէս, մեր նախկին ախոյեաննե-
րէն Էմիլ Սարաֆեան: Հայ մարզիկներ սակայն մաս-
նակցած են միջազգային մրցումներու և Սելանիկի մէջ
Իզմիրցի Մանուկ Հէքիմեան կը շահի 50 քիլոմէթր հե-
ծելանիւի մրցում մը, մինչ Հայկ Այլազեան անուն
ուրիշ մարզիկ մը Քսանթիի մէջ սկաւառակ և երկաթ
նետելու մրցումներէն առաջին կ'ելլէ: Յուսանք որ այս
տարի, Յունաստանի Հ. Մ. Ը. Մ.ը շարունակէ իր օգ-
տակար դործունէութիւնը:

Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա

Ամերիկայի մէջ շատօնց ի վեր ..ւնեցած ենք շատ մը
մարզիկներ: Մարմնամարզ իր հրատարակութեան շըր-
ջանին կը խօսէր արդէն Քալիֆօրնիայի Ֆաուլըր քա-
ղաքին մէջ 1910էն ի վեր դոյութիւն ունեցող հայ
մարզական ակումբի մը մասին, որուն անդամները
միայն մարզանքի և զինավարժութեան կը հետեւէին:

Այդ թուականներուն նաև հոն կը գտնուէին ու-
րիշ մարզիկներ, որոնցմէ յիշենք ըմբիշ Յովսէփեանը,
որ շատ մը յաղթանակներ տարած էր, ինչպէս նաև
Սիտ Պէրպէրեան անուն կռիամարտիկը, որուն մասին
գրած ենք կռիամարտի բաժնին մէջ: Ասոնցմէ վերջ,
Ամերիկայի մէջ ունեցանք ֆութպօլի խումբ մըն ալ,
կազմուած մասնաւորապէս նախկին Բրօթիի և Տորքի
անդամներէն՝ Գարրիէլ Մաճառեանի և Ասատուր Պօ-
տիկեանի ջանքերով, ան բաւական յաղթանակներ
տարաւ: Ամերիկայի մէջ, Հայ Մարմնակրթական Միու-
թեան կազմութիւնը հազիւ թէ քանի մը տարուան
կեանք ունի: Գլխաւորապէս Պոլսէն հոն մեկնող երի-
տասարդներ, որոնց մէջ կը գտնուին Ա. Շ. Բաւոնեան,

Տիգրան Խոյեան, Եղուարդ Խաչատուեան, Արշակ Պէն-
լեան, իրենց շուրջ ունենալով նախկին Հ. Մ. Ը. Մ. ի
անդամներէն և ծանօթ ֆուլթայօլիսդներէն Պօղոսիկը,
Յակոբովիչը, Մամասը, ինչպէս նաև Հայկազուն Իս-
կէնտէրեանը և Բիւզանդ Յովասափեանը, մէջտեղ հա-
նեցին լաւ խումբ մը, որ կրցաւ ամէն կերպով օգ-
տակար դործունէութիւն մը ունենալ 1921էն սկսեալ:

Ֆուլթայօլի խաղերուն մէջ, որու ընթացքին
Հ. Մ. Ը. Մ. ի խումբը մասնակցեցաւ Նիւ-Եօրք քա-
ղաքի երկրորդ կարգի ախոյեանութեան խաղերուն,
յաջորդական յաղթանակներ տարին բոլոր խումբե-
րուն վրայ և շատ յուսալի էր որ այս տարի այդ լիկի
ախոյեան ելլելով, յաջորդ տարի անցնին առա-
ջին լիկ:

Նիւ-Եօրքի Հ. Մ. Ը. Մ. ի ֆուլթայօլի խումբին տա-
րած յաղթանակներէն յիշենք Ուայթըսթըն խումբին
վրայ տարուած յաղթանակը 2ի դէմ 10 կօլով և Քօլեթ
Բուանի խումբին յաղթանակներ 0ի դէմ 8 կօլով:
Ուօրքըրը Սօշըլի խումբին հետ ալ մրցելով 0ի դէմ
7 կօլով յաղթական ելան:

Այս յաջողութիւններուն մէջ իրենց բաժինը ու-
նեցած են Բերա-Շիշլիի նախկին անդամներէն Պօղոս
Պէօրէքճեան — որ Ամերիկահայ առաջին Ողիմպիա-
կանէն յաղթական իսկ եղաւ — Յակոբովիչ, Տա-
մատեան, Ն. Սէմէրճեան, Հ. Գասապեան և Ս. Ծա-
ռուկեան:

Աթլէթիզմի մէջ ալ Ամերիկահայը շատ յաջող արդիւնքներ արձանագրեց, որոնցմէ ամենէն նշանակելին պիտի մնայ անցեալ տարի 220 Լարտաի մրցանիւնը, ձեռք բերուած քսաներկու երկվայրեանի պէս կարճ ժամանակուան մը ընթացքին: Նոյնպէս, միւս մրցումներու ընթացքին ձեռք բերուած յաջողութիւնները ուշադրաւ են. և եթէ ակնարկ մը պատցնենք, վարը ցոյց տրուած ամերիկահայ երկրորդ Ողիմպիականի արդիւնքներուն վրայ, պիտի տեսնենք թէ շատ լաւ արդիւնքներ կան: Կը կարծենք թէ Ամերիկահայը յառաջիկայ տարի մեզի առիթը պիտի տայ այս խաղերուն մէջ տեսնել իր ախոյեանները՝ տիրացած հայկական ախոյեանութեան տիտղոսներուն, թէեւ իր անդամներուն մէջ կայ հիմա հայ ախոյեան մը՝ Սիմօն Քոստիկեանը:

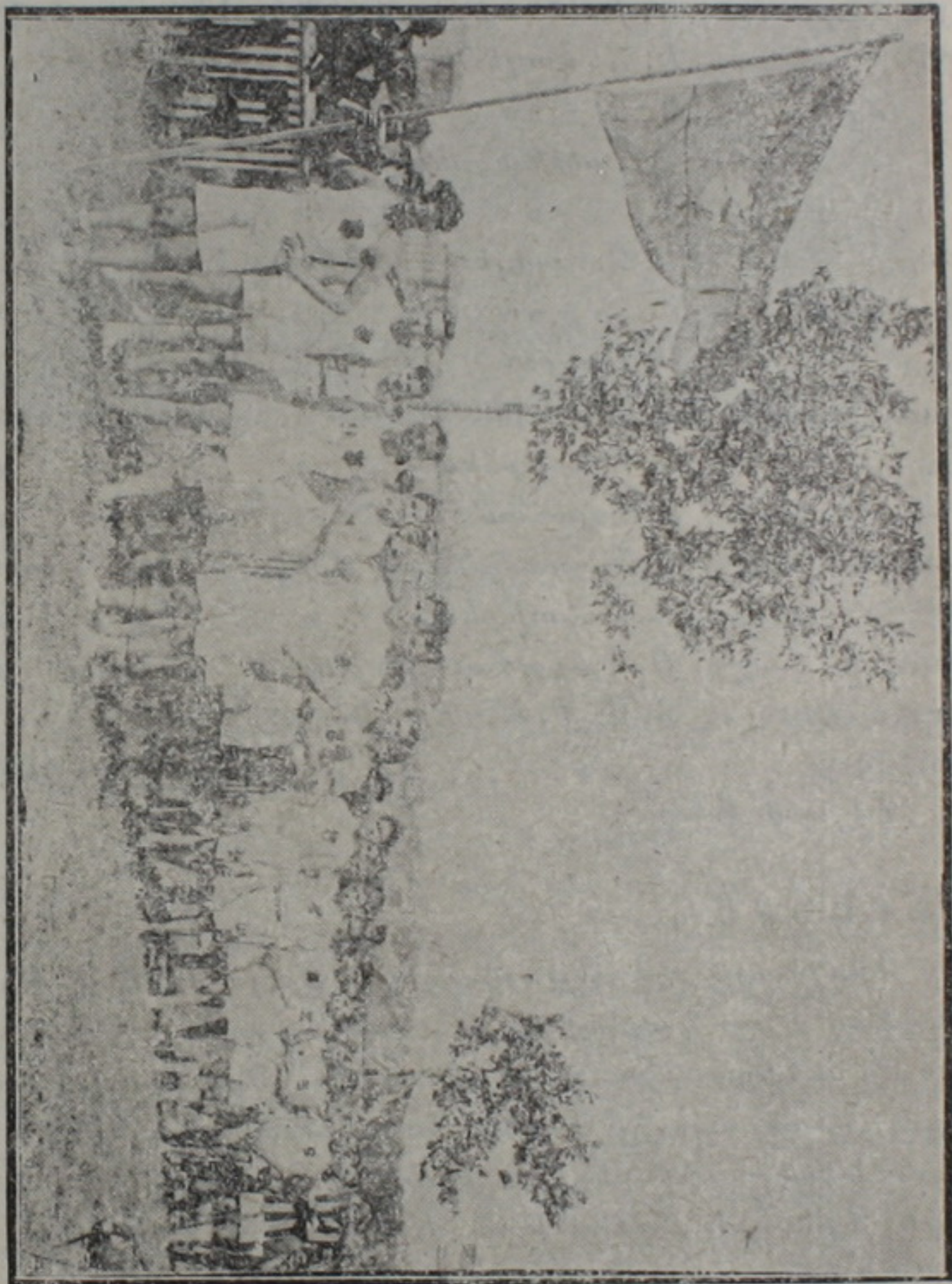
* * * Երիտասարդներէն զատ, երիտասարդուհիներ ալ այս տարի մասնակցած են Ամերիկահայ Ողիմպիականին: Ասիկա կարեւոր յաջողութիւն մըն է և Պոլսէն վերջ Ամերիկան է որ կ'ունենայ իր մարզիկուհիները, որոնց ունեցած յաջողութիւնները շատ մը մարզիկներուն իսկ նախանձը կը շարժեն:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ամերիկայի կեդրոնն է Նիւ-Եօրքը, բայց մասնաճիւղեր հաստատուած են Ֆիլատէլֆիայի և Ուէսթ Հօպօքընի մէջ. կայ նաև հայ ուսանողական միութիւն մը, որ կը հետեւի մարմնակրթանքի ճիւղերուն:

Ֆիզիքական կրթութիւնը ամէնուն համար անհրաժեշտութիւն մըն է, բայց մանաւանդ տղարներուն համար, կեանքի պայման է:

(Ժան-Ժազ Ռուսօ)

ՄԱՐՍԻԼԱՅԱՅ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ

Ողիմպիականն առաջ տղանցի պահուն

(Քլիշե «Մարմարա».)

ԱՄԵՐԻԿԱԶԱՅ ԵՐՐՈՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ԱՐԴԻԻՆՔՆԵՐԸ

100 եարտա .	Ս. Իսկէնտէրեան ժմեկ.	11	երկվ.
220 »	Ե. Ճօպուլեան »	26 ¹ / ₅	»
¹ / ₄ մղոն .	Ե. » »	1	»
¹ / ₂ »	Հ. Իսկէնտէրեան »	2 վ. 12	»
1 »	Հ. » »	4 » 55 ² / ₅	»
Երկաթ.	Ե. Պալպալեան հեռւր.	35 ո. 1	իւնչ.
Սկաւառակ.	Ե. » »	92 » 9	»
Նիզակ.	Ս. Իկարեան »	140 » 1	»
Բարձրութիւն.	Հ. Սարաֆեան »	5 » 3 ¹ / ₂	»
Զողով »	Պ. Պէօրէքճեան »	8 » 6	»
Երկայնութիւն.	Յ. Պօյաճեան »	37 » 9	»
Հօեարսա(աղջկ.)	Ս. Գարամանեան ժմեկ.	7 ⁴ / ₅	երկվ.
100 » (փոքր.)	Ա. Աւետիքեան »	13 ³ / ₅	»
Բարձր. (աղջկ.)	Ս. Գարամանեան հեռւր.	4 ոտք	»
Դրօշարժաւ.	Հ. Մ. Ը. Մ. Նիւ-Եօրք		
Ֆուրպօլ.	» » »	0-2 ով	յաղթեց.

Ֆիլատելիոյ :

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա

Ֆրանսայի մէջ հայ մարզիկը նախ Հ.Մ.Ը.Մ.ի անունով է որ կազմեց իր խումբը, որուն մէջ մեծ դեր մը ունեցաւ Գառլօ Շահինեան: Այս խումբը որ կրցաւ վաւերացուիլ ֆրանսական կառավարութենէն և բոլոր ֆէտէրասիօններէն, քանի մը տարի վերջ սակայն, երկուքի բաժնուեցաւ և Հ.Մ.Ը.Մ.ի առընթեր մէջտեղ ելաւ Հայ Մարդական Միութիւն մը: Այսօր երկուքն ալ կը գործեն Ֆրանսայի մէջ, իրենց հետ ունենալով շատ մը մարզիկներ:

Հակառակ որ մեր լաւագոյն մարզիկները այժմ Ֆրանսա և մասնաւորաբար Բարլիզ կը գտնուին, և

Պ Ե Ր Ճ Չ Ա Ք Ը Ճ Ե Ա Ն

Բարձրութիւն ցատկելու մրցման մէջ

սակայն հոն դորժող միութիւնները չկրցին ընել այն
ինչ որ կ'սպասուէր իրենցմէ :

Եւ եթէ անցեալ տարուան ընթացքին քանի մը
ազգային մրցանիշներու կտրուելը նկատի չառնենք,
կրնանք ըսել թէ ուրիշ ու է մասնաճիւղ աւելի լաւ
տշխատած է քան թէ Բարիդ, Եթէթիզմի մէջ :

Ֆրանսայի մէջ դորժող Հ.Մ.Ը.Մ.ներէն ամենէն
օղտակարը եղած է Մարսիլիոյ Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնա-
իւղը, որ շնորհիւ Մկրտիչ Մալումեանի ջանքերուն,
կրցաւ քիչ ժամանակի մէջ զգալի յառաջդիմութիւն-
քներ և յաջողութիւններ ունենալ : Արդարեւ Մարսի-
լիոյ մասնաճիւղը այսօր ունի ֆութպօլի երեք լաւա-
նոյն խումբեր, որոնցմէ ս.Պաշինը, որ կը մասնակցի

զաւառային ախոյեանութեան մրցումներուն , շատ անգամ յաղթական եղած է այդ խաղերէն : Ֆութպօլէն զատ կայ նաև աթլէթիկի , սկաուտական և հեծելանիւի խումբեր , որոնց մասնակցող մարդիկներէն Սեպուհ Մանտրոյեան լաւ յաղթանակ մը տարաւ անցեալ մարտին տասնըհինգ հազար մէթր հեծելանիւի մրցումէն առաջին ելլելով :

Ասոնցմէ զատ , Մարսիլիա ունեցաւ ակաթօր կոփամարտիկներ եւս , որոնք՝ իրենց մրցումներով աւելցուցին մարզական հանդէսներու փայլը . ասոնցմէ յիշենք Լեւոն Պէշլիեան և Յակոբ Նազարեան , Գարիէլ Պաղտասարեան և Յովհաննէս Թոփալեան :

Աւելորդ է ըսել թէ այս մարդիկները ըլլա՛յ Մարսէլի միջազգային խաղերուն , ըլլայ Բարիզահայ Ողիմպիականին մէջ յաջողութիւններ ունեցան :

Մարսիլիայէն զատ , Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղ մըն ալ կազմուեցաւ Լիօնի մէջ :

Չեոներէց անձերու բացակայութիւնը պատճառ եղաւ որ Լիօնի մասնաճիւղը չկրնայ հաւտսարիլ իր քոյր-մասնաճիւղերու . սակայն ինչպէս Մարսիլիան , նոյնպէս և Լիօն ունեցաւ ողիմպիական խաղեր , որոնց արդիւնքները , որպէս սկսած գործի մը նախաքայլը կրնան գոհացուցիչ նկատուիլ : Լիօնի Հ.Մ.Ը.Մ.ի գըլխաւոր գործունէութիւնը կայացաւ ֆութպօլի խումբի մը կազմութեան մէջ , որ հակառակ իր նախնական կազմին , կրցաւ յաջող մրցումներ ունենալ տեղական խումբերու հետ :

Բարիզ ունեցաւ իր ֆութպօլի երեք խումբերը , որոնցմէ առաջինը բաղկացած գլխաւորապէս Պոլսահայ խառն խումբի անդամներէն , կրցաւ շատ մը յաղ-

Թանակներ տանիլ Ֆրանսական խումբերու հետ: Եթէ կարելի ըլլար պահել այդ խումբին կազմը — բան մը որ չկրցին ընել վարիչները — Բարիզի Հայ Մարմնամարզական Ընդհանուր Միութեան ֆուտբոլի խումբը այսօր կրնար Ֆրանսայի առաջին կարգի խումբերուն կարգը անցընիլ: Այդ խաղերու արդիւնքները կուտանք առանձին կերպով: Ֆուտբոլէն զատ Բարիզի Հ.Մ.Ը.Մ.ը կազմակերպեց ողիմպիական խաղեր ալ, որու ընթացքին, Ժիրայր Խթրկեան 12 մէթր 32 ու կոտրեց երկաթ նետելու մրցանիչը, իսկ Կարապետ Թաշճեան 1500 մէթր վաղքի մէջ (4 վ. 35 ե.) կրցաւ հաստատել հայկական նոր մրցանիչ մըն ալ: Ասոնցմէ զատ, մարզահանդէսի մը ընթացքին Յակոբ Մամիկոնեան կոտրեց ձողով ցատկելու ազգային մըրցանիչը, 3 մէթր 32 ցատկելովը:

* * Հայ մարմնամարզական Միութիւնն ալ իր կարգին մասնակցեցաւ ֆուտբոլի շարք մը մրցումներու: Բարիզ քաղաքի ախոյեանութեան համար տեղի ունեցող խաղերուն մասնակցող այս խումբը, պաշտօնական այդ խաղերէն զատ, ունեցաւ ուրիշ մրցումներ ալ և մինչեւ իսկ մրցեցաւ Ֆրանսայի 1924ի ախոյեանը եղող Փէնէրօ խումբին հետ, բայց չարաչար կերպով պարտուեցաւ Օի դէմ 6 կօլով: Հ.Մ.Մ.ը մասնակցեցաւ նաև միջառկամբային Ողիմպիականներու, և անցեալ տարուան Բարիզահայ Ողիմպիականին ընթացքին իր մարզիկները կրցան քանի մը յաջողութիւններ ունենալ: (*) Հ.Մ.Մ.ը ունեցաւ մասնաճիւղ մը Նիսի մէջ, որ իր կարգին շատ մը մըր-

(*) Թեեւ Արմենակ Յովհաննէսեանի կողմէ 400 մէթր վազի ընթացքին ձեռք բերուած $54\frac{4}{5}$ երկվայրկեանի արդիւնքը, իբր հայկական նոր մրցանիչ մը նկատուեցաւ, բայց կը յիշեցնենք թէ այդ հեռաւորու-

ցումներ կատարելով տեղական խումբերու հետ, յաղթանակներ տարաւ :

* * * Թէև անցեալները աշխատուեցաւ որ այս խումբերը միանան և սակայն կարելի չեղաւ — գէթ առ այժմ — իրականացնել այդ ծրագիրը :

* * * Ահաւասիկ Բարիզի երրորդ Ողիմպիականին արդիւնքները .

80	ւէթր (փոքր.)	Ժ. Տէրտէրեան	ժմեկ.	10 ¹ / ₅	ե
300	»	Ա. Գէորգեան	»	44	»
100	» (մեծր.)	Ա. միրեան	»	11 ⁴ / ₅	
200	»	Ժ. Տէրտէրեան	»	27 ¹ / ₅	
400	»	Ա. միրեան	»	57 ⁴ / ₅	
800	»	Գ. Շահինեան	»	2 վ. 25 ² / ₆	
1500	»	Կ. Թաշճեան	»	4 » 36	»
3000	»	»	»	10 » 17 ¹ / ₄	»
Երկար նետել.		Ժ. Խիթիկիան	հ.	10,96 ¹ / ₂	մ.
Սկաւառակ.		»	»	31,93	»
Նիզակ.	»	»	»	34,90	»
Բարձրութիւն.	»	Պ. Չաքրճեան	մրց.	1,59	»
Երկայնութիւն.	»	Յ. Մամիկոնեան	»	5,88	»
Զոդով ցատկել.	»	»	»	3,20	»
Հեծելանիւ. (80 քիլմ.)		Ս. Մանտրոեան	2 ժամ	40 վ.	

Ո Ի Ր Ի Շ Ե Ր Կ Ի Ր Ն Ե Ր

Վերայիշեալ երկիրներու մէջ գործող Հ. Մ. Հ. Մ. ներէ զատ ունեցանք նաև նման կազմակերպու-

թիւնը 1913ին Նուպար ձեւայեան 54 երկվայրկեանէն ձեռք բերած էր : Թե ո՛րքան ընդունելի կ'ըլլան այս մրցանիւթերը այդ մասին կ'սպասենք մինչեւ ձեռնհաս մարմնի մը կազմութիւնը : Նմանապէս հոս շեշտել կ'ուզենք թե Նուպ. ձեւայեան 1920ին 2 վ. 10 երկվայրկեանէն կ'երած 1. 800 մէքրի հեռաւորութիւնը :

Թիւններ Պէյրութի, Պրիւքսէլի, Մեքսիկայի և վերջերս ալ Եգիպտոսի մէջ :

Պէյրութ արդէն հինէն ի վեր ունէր Հայկ. Մարզական Միութիւն մը, բայց վերջերս հոն հաւաքուող երիտասարդներ կազմեցին Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղ մը, որ ըլլայ աթլէթիզմի, ըլլայ ֆութպօլի մրցումներու մէջ, աչքառու յաջողութիւններ ունեցան :

Պրիւքսէլի մէջ վերջերս է որ կազմուեցաւ մասնաճիւղ մը, որ գլխաւորաբար ֆութպօլով կ'ըրաղի. Հակառակ որ նախնական կազմ մը ունի այս խումբը և սակայն պելժիական խումբերու հետ կատարած բոլոր խաղերէն յաղթական ելած է, որուն մէջ իրենց գլխաւոր բաժինը ունեցած են հայ խառն խումբի անդամներէն Լեւոն Պաղրճեան և Զարեհ Մաճառեան :

Մեքսիկայի և Եգիպտոսի (*) Հ. Մ. Ը. Մ. ներքը, դեռ նոր կազմակերպութիւններ ըլլալով, կը յուսանք որ յաջորդ տարի աւելի երկարօրէն պիտի կրնանք անդրադառնալ անոնց մրցումներու մասին :

Բարիղի ֆութպօլի խումբին մրցումները և արդիւնքները .

Հ. Մ. Ը. Մ. Բարիղ	և	Սէնթ-Ռէն	1=1
»	»	յաղթ. Նէօյլի	5-0
»	»	և Վէրսայլ	կիսատ
»	»	յաղթ. Ռասինկ Քլիւպի	2-1
»	»	Բ. » Շանթիէ Բ.	6-0
»	»	Ա. » Վիլմուրիֆ	2-1
»	»	Բ » կանյէի	3-0

(*) Եգիպտոսի մէջ կազմուած Surf Մարմնակրթական Միութիւնն է որ վերջերս իբր Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղը, սկսաւ գործել. տեղական ուրիշ խումբերու առաջնոյն կը շարունակեն անջատօրէն գործել :

ԲԱՐԻՁԻ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի

Ֆուրիոյի անաջից խումբը
 ((Քիշիկ «Մարմարա»))

Հ. Մ. Ը. Մ. Բարիզ Ա.	յաղթ.	Շարթրի	3—2
»	» Բ.	» Մօնօրրօն	2—1
»	» Ա.	» Մօնթրօյի	3—0
»	» Ա.	» Մէզօն Լաֆիթ	4—1
»	» Բ.	» Ասսիւրանս Բ.ի	3—0
»	» Բ.	» Մէզօն Լաֆիթ Բ.ի	2—0
»	» Բ.	և Պրընօ	2—2
»	» Ա.	յաղթ. Շուազիի	3—1
»	» Բ.	սարտ. » Բ.է	2—1
»	» Բ.	յաղթ. յուսական Բ.	3—0
»	» Ա.	և Քարիսթ	1—1
»	» Բ.	» Սէն Բ.ի	3—1
»	» Բ.	և Հուիլ	1—1
»	» Գ.	» Գրաթէօ	3—3
»	» Պ.	և Քօրմէյլ	0—0
»	» Ա.	յաղթ. Ֆօնթէնպլէօի	1—0
»	» Ա.	» Էնսթիթիւթէօր	16—0
»	» Ա.	և Էսթիւքսսիօնօր	1—1
»	» Ա.	» Կարէն Կօլօմպ	3—3
»	» Ա.	» Համի	2—1
»	» Ա.	և Վայթ Հարիէ	0—0
»	» Բ.	յաղթ. Շուազիի	2—1
»	» Բ.	» C. A. S. B.ի	2—1
»	» Պ.	սարտ. Կալիաէ	4—1
»	» Ա.	» Լուան	4—3
»	» Ա.	խումբը կը շահի բաժակի մըր-	

ցումը, յաղթելով Քօրսպօնի և Մօնօրանսիի խումբերուն 1ի դէմ 2 և 1ի դէմ 4 կօլերով:

Հ. Մ. Ը. Մ. Բարիզ Ա. և Էնթէրկազար 1—1
 » Բարիզի առաջին խումբը մասնակցեցաւ նաև 6 հոգինոց մրցումներու: Չէրօի է դէմ մէկ կօլով Բարիզիէն և Մօնրէյլի խումբերուն յաղթելէ վերջ, շահեցաւ երկրորդ բաժակ մըն ալ:

Այս մրցումներէն զատ տեղի ունեցած են շատ մը

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Յ. Մ Ա Մ Ի Կ Ո Ն Ե Ա Ն

Բարիզի մեջ մա ռգահանդւսի մը ընթացքին՝ ձողով
բարձր ցատկ ելու մ ռցմանի տը կոսրելի վերջ:
(Քշիշի «Մարմարա»)

խաղեր ալ, որոնք մեծ մասով շահուած են Հայե-
րու կողմէ: Բարիզահայ խառն խումբը, որուն
պատկերը կուտանք, այս տարի հաւանաբար պիտի
մասնակցի Ֆրանսայի ախոյեանութեան խաղերուն,
ուր, անտարակոյս, պատուաբեր տեղ մը պիտի կըր-
նայ ձեռք բերել:

Ասոնցմէ զատ հայ մարզիկներ և մարզական միու-
թիւններ ունեցած ենք շատ մը երկիրներու մէջ:

Հ Ն Դ Կ Ա Ս Տ Ա Ն

Կալկաթայի մէջ գոյութիւն ունի Հայոց Մարդա-
սիրական Ճեմարանի Միութիւնը և որուն անդամնե-
րէն է Միրզաբէկեան:

Լաւ հեռաւորութիւն վազող այս մարզիկը, որ
նախապէս յաղթած էր Հնդկաստանի լաւագոյն վազո-
ղին, հակառակ որ հիւանդ էր, կրցած է յաղթական
ելլել 10 մղոնի վազքէն և 5 վայրկ. $1\frac{1}{2}$ երկվայր-
կեանէն կոտրել հին մրցանիշը, այդ հեռաւորութիւնը
վազելով մէկ ժամ 1 վայրկ. $2\frac{3}{2}$ երկվայրկեան մէջ:

Պ Ա Ր Ս Կ Ա Ս Տ Ա Ն

Պարսկաստանի մէջ կայ Հայ Սպորտ Քլիւպ անունով
խումբ մը, որ միմիայն ֆութպօլով է որ կ'զբաղի
ներկայիս: Այս խումբը մասնակցած է շատ մը մըր-
ցումներու և յաջորդաբար յաղթած է Թէհրան Բ. Մօ-
զաֆար, Չաւան, Փահլավի, և Փարվարէլ խումբե-
րուն, և Օ—Օով հաւասար մնացած է Թէհրանի առա-
ջին խումբին հետ:

Պ Ր Ա Ջ Ի Լ Ի Ա

Պրազիլիայի մէջ ալ հայ մարզիկներ կազմած են
Հայ Մարմնակրթական Միութիւն մը, որ ունի առ
այժմ ֆութպօլի երկու խումբեր, և որոնց կատարած
խաղերուն արդիւնքները եղած են:

Հ.Մ.Մ.	Ա. յաղթ.	Իրիբանկ	5—0
»	»	Անդրապարհ	2—0
»	» պարտ.	Սանդա Մարինոէ	0—1
»	»	Օրիէնթէ	0—2
»	»	Բէլլէյլ Գլիւպ	0—1
»	» յաղթ.	»	4—0

Խուճըրը ունի իր մասնաւոր սրահը և մարզա-
րանը։ Այս տարի հաւանական է որ ունենայ նաև
աթլէթիկ ճիւղ մըն ալ։

Ճ Ա Վ Ա Յ Ի Մ Է Ջ

Սուրբապոլի մէջ 1922ին է որ կազմակերպուած է
է Հայ Մարզական Միութիւնը (Արմէնիէն Սփօրթինկ
Քլիւպ)։ Հայ մարզիկները իրենց կազմակերպութեան
առաջին օրերուն իսկ ունեցած են յաջող խաղեր,
մինչեւ իսկ օտարներուն գնահատութեանը արժանացած

Միութիւնը ներկայիս կը ջանայ գնել սեփական
մարզադաշտ մը։ Արդէն ձեռնարկներ եղած են գնու-
մին մասին և կարելի է որ մօտ ատենէն իրենց կա-
պոյտ գրօշակը Հ.Մ.Մ. (A. S. C.) վերտառութեամբ
ծածանի այդ մարզադաշտին վրայ։

Այս առթիւ պէտք է յիշել Սուրապոլի քաղա-
քապետ Պ. Տայքէրմանի կողմէ զանազան առիթներով
տրամադրուած բաժակները և մէտայօնները։ Հայ Մար-
զական Միութիւնը՝ անցեալ տարի մրցած է հոլան-
տական բրկպիտի խուճըին հետ և փայլուն յաղթանակ
մը տարած է։

Միութիւնը ունեցած է նաև իր մասնաւոր օր-
կանը՝ Արմէնիէն Սփօրթինկ Գլիւպ, բիւ 1 Քրօնիֆլ,
որու մէջ տուած են իրենց գործունէութեան մանրա-
մասնութիւնը։

Միութիւնը ունի նաև համակիր մարզիկուհիներ
որոնք ամէն կերպով կ'աշխատին խուճըին բարձ-
րացման։

ՄԱՐՍԻԼԱՅԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԷՆ

Մարզիկներու կողմէ բուրգերու կազմութիւնը

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱՆՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հակառակ որ ցանցառ տեղեկութիւններ է որ կը ստացուին Հայաստանէն, և սակայն այնպէս կը կարծենք թէ, հոն մարմնակրթանքը աւելի տարածուած և աւելի լաւ կազմակերպուած է, քան ուրիշ ու է գաղութի մէջ:

Օրաթերթեր արդէն, յաճախ արձագանգը եղան հոն կատարուած զանազան խաղերու արդիւնքներուն, ուր տեսանք թէ, լաւ վազող ու ցատկողներէ զատ, կան նաև ֆուտպօլիստներ, կռփամարտիկներ և աղջիկ-մարդիկներ ալ: Մարզիկները մասնակցած են շատ մը միջազգային մրցումներու և Խորհրդային Հայաստանի տեղեկութիւններու համաձայն, լաւ յաջողութիւններ ալ ձեռք բերած են: Այսպէս, Մոսկուայի մէջ, հայ ասթլէթի մը 74 մէթրէ աւելի նետած է ումբը (?) և հաստատած համաշխարհային մրցանիշ, կոտրելով հինը: Սկաւառակ նետելու մէջ Նազարէթեան անուն մարզիկ մը ուրիշ յաջողութիւն մը ունեցած է: Իսկ ինչ որ ամենէն նշանակելին և ամենէն պատուաբերն է, այն ալ 1925 սեպտեմբեր 27 ին Հայաստանի օդանաւաւորներ խումբի անդամներէն 15 տարեկան Ալիք Դաւիթեանի ձեռք բերած յաջողութիւնն է որ շնորհիւ ատոր, եղած է աշխարհի ախոյեան՝ քարձրութեան, տեւողութեան և տարածութեան մրցումներու մէջ:

Այս մասին Խորհրդային Հայաստան կը գրէ. —

Վերջերս տեղի ունեցած սաւառնակներու թռիչքի մրցումին մէջ, Դաւիթեանը կոտրեց սաւառնորդութեան համաշխարհային մրցանիշը, և Խորհրդային Միութեան սաւառնորդական ախոյեանը հռչակուեցաւ: Մրցումը տեղի ունեցաւ Երևանէն մէկուկէս

վերստ հեռու, նորքի և Քանաքեռի մէջտեղը գըտնուող դաշտին վրայ. Դաւիթեանի սաւառնակը, մըրցումի ատեն մեծ յաջութիւն ունեցած է: Ներկայ սաւառնորդներէն մէկ քանին վաղած են անոր ետեւէն և անցնելով Քանաքեռը, հասած են անթելի նոր կայանը: Քանաքեռի բանակայիները տեսած են Դաւիթեանի սաւառնակը որ 500 մէթր բարձրութեան վրայ կատարած է թռիչքը: Դաւիթեանը 4.50 վերստ տեղ կտրած է: Այս թիւերը արդէն աւելի են քան համաշխարհային վերջին մրցանիչը, զոր այս տարի Մայիսին շահեցաւ գերմանացի սաւառնորդ մը, որ 4 քիլոմէթր կտրեց 21 վայրկեանի մէջ:

Հայաստանի երիտասարդութեան այս յաղթանակը ո՛չ թէ պատահական յաջողութիւն մըն է, այլ արդիւնք այն լուրջ և մեթոտիկ աշխատանքներուն, զոր անոնք կատարեցին վերջին ամիսներու ընթացքին:

Մեր երիտասարդութիւնը, չորս ամիսէ ի վեր իր ձեռքը կը պահէ ամբողջ Սորհրդային Միութեան սաւառնորդական մրցանիչը: Դաւիթեան իր վերջին փորձով կտրեց մրցանիչը, որ ասկէ առաջ կը պատկանէր Յ. Գասպարեանի:

Հայաստանի մէջ սաւառնակներու մրցումը սկսած է 1925 Յունուար և Փետրուար ամիսներուն: Պաշտօնական առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ Մարտ 13ին: Մրցման երեւոյթը շուտով ընդհանրացաւ, և կազմուեցան շարք մը խմբակներ, որոնք առանձին առանձին կ'աշխատին:

Շարժումը արձագանգ գտաւ նաև մանուկներու մէջ, որոնց ամենէն սիրելի խաղալիկը դարձաւ թուղթէ փոքրիկ սաւառնակները (թռչնակ): Այդ անմեղ խաղալիկներու օգնութեամբ, մեր ապագայ սաւառնորդները հիմակու ընէ կ'ուսումնասիրեն թռիչքի գաղափարը և սկզբունքները:

Ինչպէս կը տեսնուի, Գաւիթեանէ առաջ ուրիշ մարդիկ մըն ալ, Յ. Գասպարեան, ունեցած է փայլուն յաջողութիւն մը:

* * * Աթլէթիզմի մէջ տեղի ունեցած խաղերու արդիւնքները — միշտ քաղելով այդ թերթէն — կուտանք ստորեւ.

100 մէթր	Գ. Սաֆարեան		12 երկվ.
Յրկաթ	»	9 մէթր	77
Նիզակ	Սարգիսեան	28	» 12
Սկաւառակ	»	25	» 45
Բարձրութիւն	Ամիրխանեան	1	» 52
Զոդով »	Ոսկերիչեան	2	» 50
Մէկ քայլ բարձ.	Ամիրխանեան	5	» 04

Ասոնցմէ զատ աղջիկներն ալ մասնակցած են խաղերու, հետեւեալ արդիւնքներով.

60 մէթր	Ա. Մարտիրոսեան		9 երկվ.
Բարձրութիւն	»	1 մէթր	23
Սկաւառակ	»	14	» 32

Նոյնպէս աղջիկներ և այրեր ունեցած են շատ մը մրցումներ ֆութպօլի և պասքէթպօլի, որու ընթացքին աղջիկներ յաճախ յաղթական ելած են:

* * * Սկաուտական կազմակերպութիւնն ալ բաւական համակիրներ ունեցած է հոն: Ինչպէս կը տեսնուի արդէն՝ ցուցակէն, շատ մը խումբեր կան հոն, որմէ գորս կը մնան Ամերիկեան Նպաստամատոյցի որբանոցներու մէջ գտնուածները, որոնք բաւական թիւ մը կը կազմեն:

Ահաւասիկ Հայաստանի մէջ գտնուող սկաուտական խումբերու (Պիոներական) ցուցակը.

Ալեքսանդրաբոլի մէջ կան 111 խումբ, 5956 անդամներով: Խումբերուն 30ը քաղաքին մէջ, 81 գիւղերու մէջ են: Քաղաքի անդամներուն թիւն է 1991, գիւղերունը 3145: Ընդհանուր թիւն է 3627 մանչ և

1129 աղջիկ : Ընկերային տեսակէտով՝ 661 բանուորներու զաւակներ , 3424 գիւղացիներու , 669 պաշտօնեաներու , 153 զանազան : Ըստ ազգութեան՝ 1885ը Հայեր են , 36ը Ռուս , 125ը Եզիտի , 1ը Թուրք 9 զանազան : Կազմակերպութիւնը ունի 26 թոշակաւոր պաշտօնեայ : Հրահանգիչներու (մարզիչ) թիւն է 17 : Որոշուած է յառաջիկայ տարի 10,000ի բարձրացնել անդամներու թիւը : Պիտներներէն պատանի պոլշեմիկներու կազմակերպութեան անդամ են 151 հոգի , թեկնածու 151 հոգի :

ՍՏԵՓԱՆԱԻԱՆԻ (Ջալալօղլու) և շրջանի կազմակերպութեան անդամներուն թիւն է 569 , որոնցմէ 5ը բանուորներու զաւակներն են , 507ը գիւղացիներու 52ը պաշտօնեաներու , 389ը մանչ են և 180ը աղջիկ :

ՂԱՓԱՆԻ մէջ կան 18 խումբ . 725 հոգի , որոնց 561 մանչ , 264 աղջիկ : Ըստ ազգութեան՝ 717ը Հայ են , 6ը Յոյն , 2ը Թուրք : Ընկերային տեսակէտով 83ը բանուորներու զաւակներ են , 582 գիւղացիներու , 25ը պաշտօնեաներու : 18 խումբէն 17 գիւղերու մէջ են . մէկը՝ կեդրոնը , հանքերուն մէջ :

ԱՇՏԱՐԱԿԻ մէջ անդամներու թիւն է 735 , որոնց 510ը մանչ , 225ը աղջիկ , ասոնց մէջ կան նաև 200 «Հոկտեմբերիկներ» մինչև 5 տարեկան : Կազմակերպութիւնը ունի 5 պատի լրագիր , որոնք կը հրատարակուին ամիսը 2 անգամ : Որոշուած է մինչև 1926 թիւը հասցնել երկու հազարի :

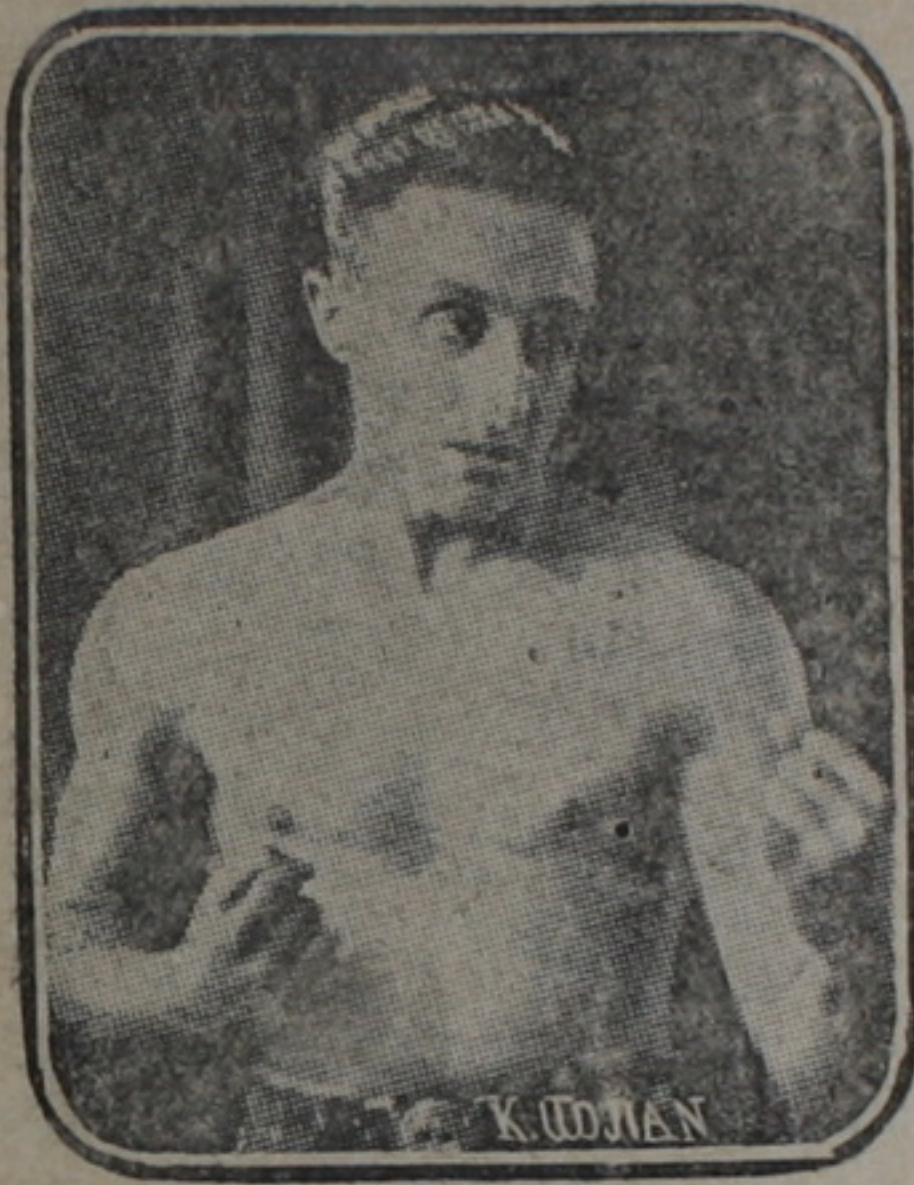
ԴԱՐԱԼԱԳԵԱՋԻ մէջ կազմակերպութիւնը ունի 500 անդամ , որոնցմէ 36ը Թուրք , կան 52 աղջիկներ և 111 Հոկտեմբերիկներ : Ընկերային տեսակէտով 89 առ հարիւրը գիւղացիներու զաւակներ են :

* * * Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միու-
թիւնը Հայաստան զրկեց երեք մարզիչներ, որոնցմէ
երկուքը Տիգրան Խոյեան և Օննիկ Եաղմաճեան բա-
ւական աստն մը հոն աշխատելէ վերջ վերադարձան.
Իսկ Վահան Չերազ կը մնայ հոն: Հակասական լու-
րեր տրուած են այս մարզիկ-մարզիչին ձերբակալու-
մին և ազատ ձգուած ըլլալուն համար, թէ և ըսենք
որ Չերազ որոշ չափով ունեցած է իր աշխատութեան
պատուաբեր բաժինը, ամերիկեան որբանոցներուն
մէջ:

* * * վերջերս Հայաստանի մէջ Վազգ անունով
մարզական հանդէս մը հրատարակուիլ սկսած է:

Դարբինը դարբնելով դարբին կը դառնայ, և
թռչունն ալ կամաց կամաց կը շինէ իր բոյնը:

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

ԲԱԳԱՐԱՏ ԹԱՀԹԱՃԵԱՆ

որ եղերական մահ մը ունեցաւ

ԿՌՓԱՄԱՐՏԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

ՄԵՐ ԱԽՈՅԵԱՆՆՐԸ ԵՒ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ

Պօքսի, ծագումը շատ հին է: Կը պատմուի թէ հին Յունաստանի մէջ ատենօք գոյութիւն ունեցող այս խաղերը հին Յունաստանի հետ կորսուած և հազիւ վերջին քանի մը հարիւր տարիներու միջոցին մէջտեղ ելած են, այսօրուան կատարեալ ձեւը առնելով:

1719ին, այսինքն՝ երկու դար առաջ, Անգլիացիք առաջին անգամ ըլլալով պաշտօնապէս Շամփիօնութիւն հաստատած են: Եւ այս անունը առաջին անգամ առած է հոչակաւոր անգլիացօքսէօր ձէյմս Ֆիկ: 1695ին, Օքսֆորտչայրի մէջ ծնած այս ըմբիշը նախևառաջ լաւ սրախաղաց մըն էր: Մարմնակրթանքի սիրահար, հին հոռմէացի և յոյն ըմբիշներու կեանքը ուսումնասիրեց, իր ըրած ուսումնասիրութիւններուն շնորհիւ յաջողեցաւ կռուիի իրեն յատուկ ձեւ մը ստեղծել և մինչեւ իսկ դպրոց մը բանալ:

Այս ձէյմս Ֆիկը, Նիտսութօն, Թիմ Պիսք և Պօպ Սթօքս անուն ըմբիշներուն յաղթելով ախոյեան հրաշակուեցաւ: ձէյմս Ֆիկ 1734ին մեռաւ, և այն տարին ձօրճ թէլօր անուն մէկը ախոյեան եղաւ, թէև աս ալ ձէք Պրաօթօն անուն մէկու մը կողմէ յաղթուեցաւ:

ձէքի օրով է որ պօքսի օրէնքները շինուեցան և ձեռնոցները հնարուեցան: Սակայն միմիայն ամաթէօրները կը գործածէին զանոնք:

Շամփիօնութեան առթիւ եղած մրցումները մերկ կռուիով կ'ըլլային: Այս կերպ մրցումներուն մէջ ձեռնոցը միայն 150 տարի յետոյ ընդունուեցաւ:

Պրատթօն 16 տարի շարունակ պահեց իր տիրադոսը և 1750 Ապրիլ 11ին 14 վայրկեան տեւող կռուի մը պահուն, ձէք Սլաք անուն մէկէ մը պարտուեցաւ: Իսկ քանի մը օր յետոյ ձէք՝ Պրատթօնի պարտեալներէն ճօրճ թէլօրի կողմէ գետին փոռեցաւ:

Այնուհետև տարիներ անցան, սակայն շամփիօնութեան արժանի մարզիկ մը չգտնուեցաւ:

1791ին, նշանաւոր Վան Մէնտուզա երեւան եկաւ և իր անօրինակ ճարտարութեամբ ապշութեան մատնեց ամէն մարդ:

Արուեստական կերպով պօքս ընող առաջին անձն էր, հազիւ 4 տարի կրցաւ շամփիօն մնալ և 15 ապրիլ 1795ին ճօն ձէքսընի հետ մրցման մը պահուն պարտուեցաւ:

Ձէքսընէ յետոյ, ձէմ Պըլչըր նշանաւոր եղած է: Անիկա թեկնիս խաղացած պահուն, արկածով մէկ աչքը կորսնցուցած և հետևաբար պարտուած է Հէն Փիրս անուն մէկու մը կողմէ:

Հէն Փիրս պօքսի աշխարհին մէջ առաջին անձն էր ո՛չ մէկէն պարտուելով, ինքնաբերաբար քաշուեցաւ այս ասպարէզէն, և ճօն կէօլի փոխանցեց իր տիրադոսը, որը թօմ Քրիփ անուն մէկէ մը պարտուելով վրայ տուաւ այդ տիրադոսը: Այն ատենները պօքսը Անգլիոյ մէջ շատ զարգացած էր: Մինչև իսկ ճօրճ չորրորդ թաղաւորը և իր եղբայրը իրենց հովանաւորութեան ներքեւ առած էին այս խաղերը:

Այս միջոցին թօմ Մէլինօ անուն խափշիկ մը երեւան ելաւ և ասպարէզ կարգաց թօմ Քրիփի: 1810 Դեկտ. 8ին 40 րաունտէն, իսկ 1811 յուլիս 28ին 11 րաունտէն 6օֆ առւթ եղաւ այս վերջինը:

Այս շրջանին, երբ թօմ Քրիփէ զատ, Տան Տօնէլի, Ճիմ Վարտ, Պէնտիկօ անուն մարզիկները կային

ԿՌՓԱՄԱՐՏԻ ԶԱՍՏՈՒԱԾԸ

ՃԷՔ ՏԷՄՓՍԻ

Աշխարհի բոլոր ծանրութիւններու ախոյեանը

Անգլիոյ մէջ, անդին Ամերիկա դեռ նոր կը շարժէր : Առաջին ամերիկացի մարզիկները Եաքսայ Հայր, Թօմ Հայր, ձօն Մօրիսի անուն անձերն են :

Ամերիկեան պօքսի առաջին շամփիօնութեան մրցումը 1816ին անգլիւսամերիկեան պօքսէօրներու միջեւ տեղի ունեցած է :

Ինչպէս կ'երևի, պօքսը, Անգլիոյ մէջ վերածնելէն մօտաւորապէս հարիւր տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ Անգլիայի և յետոյ Ամերիկայի մէջ դարգացած է :

Անկէ ասդին, այս երկու երկիրներուն միջեւ շամփիօնութեան մասին կանոնաւոր մրցումներ կազմակերպուած են, ասոնցմէ ամենանշանաւորը 1889 յուլիս 8ին Ամերիկայի Րիչպուրկ քաղաքին մէջ, Ամերիկացի ձօն Սուլիվան և ձէք Քիլրէնի միջեւ տեղի ունեցած մրցումն է : Ասիկա մերկ կռուփով եղած վերջին մրցումն էր 75 բաւնաւ, այսինքն 2 ժամ 16 վայրկեան 23 երկիւ, տեւող ժամանակամիջոցի մը մէջ Սուլիվան զգետնած է իր հակառակորդը : Դժբախտաբար, այս վերջինը չկրցաւ մրցիլ Անգլիոյ շամփիօն խափշիկ Բէթէր ձէքսընի հետ, ու այս խաբշիկ ըմփիշը մինջեւ 1898 անյաղթելի մնաց : 1891ին ձիւմ Քօրպէթի հետ 61 բաւնաւ հասնող կռուի մը պահուն հաւասար մնաց, բայց վերջապէս 1898 մարտ 22ին ձիւմ ձէքրիդի հետ ունեցած կռիւի մը պահուն՝ յաղթուեցաւ : Այս միջոցին ձօէ Կօս անուն անգլիացի մարզիկ մը Ամերիկա եկաւ, և 1873ին Ամերիկացի Թօմ Ալէնին յաղթեց, բայց 1880ին Բատի Բաեանէն յաղթուեցաւ : Բատի Բաեան ալ պարտուեցաւ ձօն Սուլիվանի կողմէ :

Այս անձը երկար ատեն աշխարհի շամփիօն անունը կրցաւ պահել :

1887ի գեկտ'մբերին, Ֆրանսայի մէջ ձէք Քիլրէնի և ձիւմ Սմիթի միջեւ կարեւոր մրցում մը տեղի

ունեցաւ : Մէկ փռունցքով կատարուած այս կռիւին
երկու հակառակորդները ճիշդ 106 բառնտէ յետոյ
հաւասարի մնացին :

Ճօն Սուլիվան մինչեւ 1892 պահեց իր տիտղոսը
և նոյն տարւոյ յուլիսի 7ին Նիւ-Օրլէանի մէջ Ճիմ
Քօրպէթի կողմէ 21 բառնտէն պարտուեցաւ : Այս
մրցումին մէջ է որ առաջին անգամ կռիւամարտու-
թեան յատուկ ձեռնոցներ դորձածուեցան , և յաղթա-
կանին հարիւր հազար տոլար տրուեցաւ :

Ճիմ Քօրպէթ այն ատեն 26 իսկ հիմա 55 տարու-
է և Քարփանթիէ-Տէմփսի մրցման դատաւորնե-
րէն մէկը եղաւ : Ճիմ Քօրպէթ իր կարգին 5 տարի
կրցաւ պահել իր տիտղոսը և Պօպ Ֆրիչսիմօնս անուն
միջակ ծանրութիւններու ախոյեան մարզիկի մը թո-
ղուց զայն : Ասիկա իր անհամեմատ ոյժին շնորհիւ 1-2
բառնտէն կ'զգետնէր իր ծանրութիւնը ունեցող ըմբիշ-
ները , և մինչեւ իսկ երբ իրեն հետ իր ծանրութեան
համապատասխան եղողներէն ոչ մէկը մնաց , ան սկը-
սաւ իրմէ զօրաւորներու հետ չափուիլ և Ճիմ Քօրպէթի
հետ 1897ին կռուեցաւ ու յաղթեց անոր : Պօպ իր այս
կերպ տիրացած տիտղոսը մինչեւ Ճիմ Ճէֆրիզի հետ
չափուած օրը պահեց :

Այս առթիւ հետեւեալ անէքթօտը կը պատմուի .
Երբ Քօրպէթ կը պատրաստուէր Պօպի հետ մրց-
ման . իր դիմացը առած էր Պիլլի Վուտս անուն մէկը ,
որ հակառակ իր ջանքերուն , չէր կրնար դէմ դնել
Շամփիօնին բռունցքներուն : Ճարահատ , ուրիշ ընկեր
մը փնտռելու ստիպուած , օրին մէկը վերջապէս գտան
անձ մը , որ մէկ երկու օր իր դիմացինին շարժումներէն
վախնալով , բնաւ տեղի չէր տար և կամաց կամաց
սկսած էր իսկ դիմադրել . Օր մը նորէն փորձի պա-
հուն Քօրպէթ հարցուց տղուն թէ , արդեօք իր հար-
ուածները չէին ցաւցներ զինքը :

— Օ՛հ, չեմ իսկ զգար, պատասխանեց տղան:

Քօրպէթ բարկացած, սկսաւ սոսկալի կերպով հարուածել մինչեւ որ բռունցքի մը հարուածով դուրս ելաւ բինկէն:

Այս տղան ձիւմ ձէֆրիդն էր:

Պօպի և ձիւմի միջեւ 1899 յունիս 9ին Քօնէ Իսլանտի մէջ, տեղի ունեցաւ կարեւոր մրցում մը: Երկուքին միջեւ 20 քիլօի տարբերութիւն մը կար: Պօպ 11 բառնտէ յետոյ պարտուած կը քաշուէր բինկէն: ձիւմ ձէֆրիդ երկար ատեն միակը մնաց իբր Շամփիօն և Թօմ Շարքէյ, ձէք Ֆինկամ, ձիւմ Քօրպէթ, Հանկ Քրիֆիկ, Ժօէ Քէնէտին, Քօս Բուլէնը և երկրորդ անգամ Ֆիչ Սիմօնը, ձիւմ Քօրպէթը և ձէք Մօնրօն գետին փռեց: 1904ին ալ ոչ մէկը կար իրեն հետ չափուող:

Նոյն միջոցին խափշիկ ձէք ձօնսըն անուն մէկը ելաւ մէջտեղ, բայց ձիւմիդ, չուղելով խափշիկի մը հետ չափուիլ, 1905 յունիս 3ին հրաժարեցաւ իր տիտղոսէն և Շարվէն Հարթի փոխանցեց դայն, հակառակ անոր որ այս վերջինը քանի մը ամիս առաջ ձէք ձօնսընէ պարտուած էր: 1906 փետր. 23ին, Լօս-Անձէլօսի մէջ, Թօմի Պըրնէս յաղթեց Մարվէնի և անկէ յետոյ կարգ մը ուրիշներու, բայց չկրնալով չափուիլ ձէք ձօնսընի հետ մինչեւ Աւստրալիա փախաւ: Սակայն, ձօնսն հոն ալ հասնելով 1908 դեկտ. 25ին Սիտնէյ քաղաքին մէջ կռուեցաւ Հարթի հետ: Հանդիպումը այնքան զօրաւոր եղաւ որ 14րդ բառնտին ոստիկանութիւնը միջամտելով դադրեցուց խաղը:

ձօնսըն՝ ցարդ տեսնուած ըմփիշներուն ամենազօրաւորն է: Սակայն, 1915 ապրիլ 5ին ձէյմս Վիլարի կողմէ 26 բառնտէն յաղթուեցաւ: ձէյմս Վիլար ալ 1922 Յունիս 4ին յաղթուեցաւ ձէք Տէմփսիի կողմէ չորրորդ բառնտէն:

Կոփամարտի միջազգային մրցումներու ընթաց-
քին ունեցանք մէկ քանի լաւ ներկայացուցիչներ,
որոնց մէջ առաջնութիւնը կը գրաւեն Ս.մերիկահա-
յերը, իրենց գլուխը ունենալով Տիթրոյիթի Սիտը
(Սեդրաք Պէրպէրեան): Սիտ, շնորհիւ իր ճարպիկու-
թեան և ոյժին, անցեալ տարի աշխարհի միջին ծան-
րութիւններու ախոյեանութեան համար տեղի ունե-
նալիք մրցումներու համար զատուած տասներկու լա-
ւագոյններու շարքին մէջ գասուեցաւ: Սիտի մրցում-
ները — որոնք գրեթէ իր յաղթանակներովը վերջա-
ցած են — չպիտի կրնանք մի առ մի թուել հոս սակայն
իր մասին պիտի տանք կարգ մը տեղեկութիւններ,
որոնց արձագանգը եղած էր միջազգային մամուլը:

Հոս կ'արտատպենք ամերիկեան «Նիւ Եօրթ
Սթորթս» թերթին մէջ գրուած դնահակական գրու-
թիւն մը:

Խոնարհ ծնունդէ եղող Հայ կոփամարտիկ մը,
մասամբ ալ կոշտ, Արեւմուտքէն (Ս.մերիկայի) Արե-
ւելք կուգայ կոուող աքաղաղներուն դէմ պայքարե-
լու համար: Ան վերջին մէկ քանի ամիսներու ըն-
թացքին հսկայաքայլ յոռաջգիւմութիւններ ջոյց տուած
է և իր «մէնէյճըր»ը՝ Սէմի Բրլշթայն, Արեւելեան
բեմերու վրայ համբաւ և հարստութիւն վնտոելու
եկած է:

Սիտ քսանըեօթը տարեկան է և հազիւ թէ երկու
տարիէ ի վեր կոփա հարստութեամբ կը պարապի. Բըր-
լշթայն Տիթրոյիթի մէջ ճաշարանապետ մըն է և
արհեստով կոփամարտիկի մարզիչ մը չէ: Անոր միակ
դրամագլուխը Պէրպէրեանն է: Սիտ այդ ճաշարանա-
պետին ծառայած միջոցին սկսաւ համբաւ շահիլ և իր
վրայ ուշադրութիւն հրաւիրեց: Բըրլշթայն անոր յա-
ռաջգիւմութեանը համար աշխատեցաւ:

Պէրպէրեան սկիզբները թէև մէկ քանի պարտութիւններ ունեցաւ, սակայն վերջերը Տիթրոյիթի մէկ քանի ախոյեանները տապալեց: Այսուհանդերձ երբէք «նօք առթ» չէ եղած և նշանաւոր է ոչ միայն իր պաշտպանողական խաղարկութեամբը, այլ նաև նոյնքան ալ իր յարձակողական ճարտարութեամբը: Թէև աւելի փորձառու և ճարտար կուփամարտիկներ «ռինկ»ի վրայ զինքը բաւական նեղած են, սակայն ան միշտ յառաջդիմելու վրայ է:

Սիտ ձախլիկ մըն է և մարմնոյ հարուածող մը: 1922ին բաւական կուփամարտութեան մրցումներ կատարեց: Ապրիլին Միլլօքէ գնաց և Բինքի Մայգըլի հետ տասը «ռաուենտ»նոց խաղ մը կորսնցուց: Բինքի Մայգըլ լաւ հարուածող մըն է և Նիւ-Եօրքցիներուն մօտ մեծ համարում մը շահած է: Միւս կողմէն Պէրպէրեան ամէնուն զարմանք պատճառեց: Մայգըլ կըրցաւ յաղթել յուսահատ պայքարէ մը վերջ միայն և այդ յաղթութիւնն ալ կարելի է վերագրել այդ քաղաքին այլ եւս համբաւաւոր կողմնակցութեան, որով անարդարօրէն արժանաւորը զրկուեցաւ յաղթանակի պսակէն:

Ամիս մը առաջ (Յունիսին) Լէօ Ֆլայն իր «Բուլէնը» եղող Բիթի Հարթլին՝ Տէթրոյիթ զրկեց Պէրպէրեանը տապալելու համար: Հարթլի տոկուն էր և ժամանակուան մը համար կրցաւ հայուն հարուածներուն զիմադրել, սակայն յաջորդական հարուածներ ստանալէ վերջ, չորրորդ ռաուենտէն սկսեալ մինչեւ վերջի ռաուենտը լաւ տիոց մը կերաւ և պարտուեցաւ:

Անցեալները Սիտ վարպետ Ճօ Ուէլլինկի հետ մրցեցաւ: Ճօ վերջաւորութեանը շատ յոգնած էր, մինչ Սիտ կարծես յոգնութեան ինչ ըլլալը չէր գիտեր: Ճօ պարտուեցաւ և շատ մը շրջաններու մէջ բաւական նեղուեցաւ:

«Չեմ ըսեր թէ Պէրպէրեանը ախոյեան մըն է» , կը յայտարարէ Բըրլըթայն , «սակայն կ'ուզեմ որ լաւագոյն թեթեւ ծանրութիւններու դէմ ելլէ Սիտ : Անքացարձակապէս անվախ է և այնպէս կը կարծէ թէ ոչ մէկ թեթեւ ծանրութեան պատկանող կուսամարտիկ զինքը «նօք առեթ» կրնայ ընել : Կ'ընդունիմ որ Սիտ տակաւին սորվելիք շատ բան ունի և զինքը շատ բարձրերը տանիլ չեմ ուզեր :

Սիտէն զատ՝ անցեալ տարի իմացանք ուրիշ հայ մարզիկի մը , Պ. Էքիզեանի ձեռք բերած կարեւոր մէկ յաղթութեան լուրը : Պերճ , ամերիկեան ծովային զինուոր է , մասնակցած է Սաղազական Ռվկիանոսի մարտանաւերու նաւազներու միջեւ կատարուած կըրօփամարտի ախոյեանութեան մրցումներուն և յաղթելէ յետոյ շարք մը հակառակորդներու յաղթական ելած և ստացած է ախոյեանութեան դօտին :

Ամերիկահայ այս երկու կուսամարտիկներէն զատ՝ օրաթերթեր արձագանգը եղան Պօսթօնի կէս միջին ծանրութեան ախոյեան Ճօրճ Աղաճանեանի և երիտասարդ կռուող Ճօրճ Մանուէլեանի տարած յաղթանակներուն մասին :

Երկուքն ալ երիտասարդ , մէկը՝ 24 , իսկ միւսը՝ 21 տարեկան եղող այս մարզիկները յուսալի է որ ասկէ ետքն ալ նոր յաղթութիւններ տանին :

Ամերիկայէն յետոյ՝ Եգիպտահայն է որ իր ախոյեան Հայկ Ասատուրեանով կրցաւ ծանօթացնել հայ բազուկը : Եգիպտոսի և Պաղեստինի հայ ախոյեանը անձանօթ մը չէ մեր մարզական կեանքին մէջ : Տարիներ առաջ իսկ իմացած ենք իր տարած յաղթանակները եգիպտացի և օտար շատ մը հակառակորդներու դէմ , որոնք թաթպանը ձեռքերնին եկան ասպարէզ կարդալ :

Իրմէ ետք Եղիպտոսահայր ունեցաւ ուրիշ մարդիկ մը, ոչ նուազ զօրաւոր. Պոլսէն հոն գաղթած Սկիւտարցի կէվրէկեանը, որ կատարած խաղերուն մեծ մասէն կրցաւ յաղթական գուրս ելլել: Նորահասներու տարած յաջողութիւններու լուրերն ալ կը հասնին Եղիպտոսէն: Իրենց մեծ վարպետներուն նայելով, սպասենք որ «ապաղայ հարուածող»ները կարենան յաջողութիւններ բռնենալ:

«Ամերիկա, Եղիպտոս և Պոլիս, հայ կոփամարտիկներու երրորդութիւնն է որ կը սլարունակէ» ըսած էր թերթի մը աշխատակիցը.

Այո՛, Ամերիկայէն և Եղիպտոսէն ետք՝ Պոլիս ալ ունեցաւ իր որոշ բաժինը հայ կոփամարտիկ հասցնելու և անոնք «արտածելու» գործին մէջ: Ասոնց մէջ անկասկած առաջին կարգը կը զբաւէ Պոլսեցիներուս այնքան ծանօթ և սիրուած ախոյեան Յ. Պէճիտեան, փետուր ծանրութեան սլատկանող կոփամարտիկ մը որ մասնակցելով թուրքիոյ ախոյեանութեան պաշտօնական մրցումներուն, յաղթական ելաւ այդ խաղերէն, ստանալով տխրողոսը և գօտին, զոր կը պահէ ցարդ, չունենալով իրմէ լաւագոյնը: Արթին՝ հակառակ իր տարիքին, մեծամեծ յաղթանակներ կրցաւ տանիլ հայ և օտար հակառակորդներուն վրայ, ու ստացաւ ուրիշ տխրողոս մըն ալ «Պզտիկ ախոյեան»ը, զոր կը պահէ և պիտի պահէ մինչեւ վերջը:

Արթին՝ որ Պոլսէն մասնաւոր հրօւէրով Ծրանսա մեկնեցաւ, հոն՝ ինչպէս նաև Գերմանիոյ մէջ մրցումներ կատարեց և յաջող արդիւնքներ ձեռք բերաւ: Անկէ վերջ անցաւ Յունաստան և Եղիպտոս ուր կը գտնուի հիմա և ուր կատարած մրցումները միշտ ի նպաստ իրեն վերջացան:

Արթինէն յետոյ՝ ուրիշ Յարուժիւն մըն ալ Փաս-
 քալեան կամ ճիշդը Ճանճանեան, մասնակցեցաւ
 Թուրքիոյ միջին ծանրութիւններու համար կատար-
 ուած ախոյեանութեան մրցման և յաջորդաբար պար-
 տութեան մատնելէ յետոյ իրեն դէմ հանուած հակա-
 այ տողները, ոչ նուազ փառաւոր յաղթանակ մըն ալ
 որաւ իր վերջին հակառակորդին՝ Ատիլի վրակր-
 յաղթելով անոր, հարուածներու առաւելութեամբ :
 Փասքալեան, սակայն չկրցաւ տիրանալ տիտղոսին,
 կարգ մը ուրիշ պատճառներով, որոնք աւելորդ կը
 սեպենք հոս թուելը : Ասոնցմէ զատ ունեցանք նաև
 Մարտիրոս Ծերունեան, Աթաեան, և ուրիշ շատ
 մը մարզիկներ, որոնք քանի մը անգամ հազիւ թէ
 տեսնուեցան «րինկ»ին վրայ :

Պոլսահայ կափամարտիկներու շարքը չփակած՝
 յիշենք նաև մեր լաւագոյն մարզիկներէն Բազարատ
 Թահթաճեանի մահը :

Թուրքիոյ ախոյեան Ֆէմալ Պէյօֆի յաղթական
 Բազարատ, հակառակ որ զուրկ էր այդ խաղին նըր-
 քութիւններէն, սակայն շնորհիւ իր բազուկին, կըր-
 ցած էր շատ մը յաղթանակներ տանիլ : Բազարատ
 միաժամանակ մարզիկ մըն ալ էր և Մկր Մկրեանի
 խնամքներուն ներքեւ կրցած էր երկաթ, սկաւառակ,
 և քար նետելու զանազան մրցումներու մասնակցիլ,
 ուր յաջողութիւններ ունենալէ զատ, վերջին անգամ
 ախոյեան իսկ եղած էր :

Շանթ քլէրի մէջ 1918ի սեպտեմբեր 18ին, ամե-
 րիկացի նաւազներէն մէկուն հետ կատարած մրցման
 հետեւանքով է որ մեռաւ ան, և որուն փառաւոր
 յուղարկաւորութիւն մը սարքեց հայ երիտարդու-
 թիւնը :

Իր շահեկանութեանը հետեւանքով կուտանք, աշխարհի ախոյեանութեան համար 1903ին Սան-Ֆրանչէսքոյի մէջ ծէք ծէֆրիզի և հակառակորդ ծիմ ֆորպէթի միջեւ կատարուած մրցման մը նկարագրութիւնը:

... Պատմական օրը վերջապէս հասաւ. «Մէքանիք Բավիյեօն» ուր տեղի պիտի ունենար մրցումը, 8000 անձեր կրնար պարունակել. սակայն տասը հազարի մօտ անձեր տեղ գտած էին: Սրահին մէջտեղը 6 ոտք երկայն և 24 ոտք լայնութեամբ ունկ մը շինուած էր: Ամէն մարդ գրաւի կը բռնուէր և կը կարծուէր թէ ֆորպէթ սլիտի ջախջախէր ծէֆրիզը: Ժամը ծէն քիչ առաջ, զանգակը կը հրաւիրէր երկու հակառակորդները: Նախ ծէֆրիզը զրին՝ ելաւ, իր մարզիչին, եղբօրը և նախկին ախոյեան Պօպ Ֆիցսիմօնսի հետ միատեղ: Երկու կոփամարտիկներն ալ սեւ վերարկու մը և ամերիկեան գոյներով զարդարուած վզնոցներ հագած էին: Դատաւորը քանի մը խրատներ տուաւ, որմէ վերջ երկու կոփամարտիկներն ալ անցուցին թաթսյաննին...:

Ծէֆրիս և ֆորպէթ իրարու ձեռք կը սեղմեն:
Get ready! պատրաստուեցէ՛ք, կը գոչէ դատաւորը, մինչ միւսները կը կը քաշուին:
Զանգի հարուած,
Կռիւը սկսած է:

Ա. Շ Ր Զ Ա Ն

Ծէֆրիս ձախ բազուկով կ'սկսի յարձակման. ֆորպէթ հարուածները մէկ կողմ ընելով և խնդալով կը դառնայ հակառակորդին շուրջը:

Բա՛ն...! Ծէֆրիզ կը հարուածէ ֆորպէթի կզակին: ֆորպէթի աջ բազուկը միաժամանակ կ'երկարի և իր կռուփը կ'իջնէ աշխարհի ախոյեանին գլխուն:
Ծէֆրիս երկու անգամ կը հարուածէ ֆորպէթի փորը:

Այս վերջինը կը հարուածէ սիրտին: Ճէֆրիզ նորէն կը յարձակի, մինչ Քօրպէթ ետ կը քաշուի, միաժամանակ ենթարկուելով փորին ուղղուած քանի մը սոսկալի հարուածներու:

Բ. Շ Ր Ձ Ա. Ն

Երկու կողմերն ալ կը խուսափին. Քօրպէթ կը բողոքէ Ճէֆրիզի դէմ որ բազուկը ապօրինի կերպով սեղմած է. երկու կողմէն հարուածներու փոխանակութիւն: Քօրպէթ Ճէֆրիզէն նուազ արագաշարժ է և միևնոյն ատեն ճշգորէն կը հարուածէ և առաւելութիւններ ձեռք կը բերէ:

Գ. Շ Ր Ձ Ա. Ն

Ճէֆրիզ կը հարուածէ Քօրպէթի վզին, մինչ այս վերջինն ալ կուրծքին դօրաւոր հակահարուած մը կուտայ: Քօրպէթ պաշտպանողականի կ'անցնի, մինչ Ճէֆրիս կը վրիպեցնէ իր սոսկալի հարուածները: Ճէֆրիս կ'երեբայ. սրահը բնականաբար կը լեցուի աղմուկով. Քօրպէթ կ'օգտուի առիթէն և ստամոքսին 2—3 հարուածներ կուտայ:

Դ. Շ Ր Ձ Ա. Ն

Քօրպէթ գիւրաւ կը հեռացնէ ստամոքսին ուղղուած հարուած մը: Ա.ն ուղիղ հարուած մը կ'ստանայ կուրծքին, բայց նախ հակառակորդին բերնին և յետոյ սրտին ուղղուած երկու հարուածներով կը փոխադարձէ: Ճէֆրիզ կը խնդայ: Հարուածէ մը խուսափիլ ուզած ատեն Քօրպէթ կը սահի և կ'իյնայ, բայց իսկոյն ոտքի կ'ելլէ:

Ե. Շ Ր Ձ Ա. Ն

Քէփթըն Մընլիի հրամանով, կը փոխեն Ճէֆրիսի թաթպանը, որ վնասուած է: Ճէֆրիզ կը յարձակի

տակաւին : Քօրպէթ դժուարաւ կը հեռացնէ հարուածները : Քօրպէթ կը յարձակի, բայց իր հարուածները տկար են :

Այդ միջոցին Քօրպէթ զօրաւոր հարուած մը կուտայ ձէֆրիզի փորին, բայց այս վերջինը կը փոխադարձէ ուսին և ծնօտին տրուած երկու հարուածներով :

Քօրպէթ յոգնած կ'երեւի :

Զ. Շ Ր Զ Ա Ն

Ձէֆրիս աթոռէն կը ցատկէ և իր նախատիրած դիրքը կը դրաւէ : Յաջորդաբար կը հարուածէ Քօրպէթի նախ գլուխը, կզակը փորը, գլուխը, փորը և յետոյ նորէն գլուխը :

Խտղին արդիւնքը արդէն կը նախատեսուի :

Քօրպէթ այլ եւս ինքզինքին տէրը չէ. բայց նորէն ձէֆրիզի նախ այտին յետոյ կզակին երկու հարուածներ կուտայ :

Է. Շ Ր Զ Ա Ն

Ձէֆրիզ միշտ շուտով, յաջորդաբար և վայրագօրէն կը յարձակի Քօրպէթի վրայ, բայց այս վերջինը կը խուսափի և կը հարուածէ անոր փորին :

Քօրպէթ ուժ կ'առնէ, բայց ձէֆրիս ամէն բան հաշուած է. «Ան զիս չի կրնար զգետնել, կ'ըսէ և հեզնեյով «օ՛ն, ձի՛մ, տեսնենք կրնաք զիս զգետնել» կ'ըսէ :

Ձէֆրիզ քանի մը հարուածներ կ'ստանայ ճակատին :

Ը. Շ Ր Զ Ա Ն

Ամբոխը կը պոռայ ձէֆրիզի խոյանալը տեսնելով. ան կը հարուածէ Քօրպէթի թիւն, բայց Քօրպէթ կը փոխադարձէ և առաւելութիւն իսկ ձեռքը կը բերէ :

Թ. Շ Ր Ջ Ա Ն

Ճէֆրիզ կը փոխէ իր խաղի կերպը. կ'երեւի թէ արոշած է լրացնել: Վագրի մը պէս կը խոյանայ Քօրպէթի վրայ, բայց ասիկա հիանալիօրէն կը պաշտպանէ ինքզինքը և կը խուսափի հարուածներէն: Երկուքին ալ այտերը արիւնլուայ են:

Ժ. Շ Ր Ջ Ա Ն

Ճէֆրիզ նորէն կը յարձակի և Քօրպէթ կը ջանայ խուսափիլ. Ճէֆրիզ կը յաջողի անարկու հարուած մը տալ Քօրպէթի փորին, և չկարենալով դիմանայ ցաւին, գետին կ'իյնայ. ինններորդ երկվայրկեանին նորէն ոտքի է: Բայց հազիւ թէ ոտքի կանգնած ստամոքսին և կզակին երկու յաջորդական հարուածներ կ'ընդունի: Նորէն գետին կը գլտորի և կը տարածուի բինկին վրայ և ձեռքը հարուածը ստացած տեղը կը տանի:

Ժամ բռնողները վեց նամբած են, երբ Քօրպէթ ոտքի կ'ելլէ, ամբողջ գէմքը արիւնլուայէ. բայց իր մարզիչները նեւած են սպունդր: (*)

Ճիմ Ճէֆրիզ, աշխարհի ախոյեանը, կը պահէ իր տիտղոսը:

* * *

Հազիւ թէ արգիւնքը ծանուցուած է երբ Քօրպէթ ձեռքը կ'երկարէ Ճէֆրիսի և կ'ըսէ անոր «կը շնորհաւորեմ Ձեզ, իմ սիրուն ծերուկս»:

* * *

Ճէֆրիզ կ'ստանայ 32,778, իսկ Քօրպէթ 10,910 տողար:

Մրցումը լաւ դործ մըն է:

(*) Սպունգ ցետելը պարտութիւնը ընդունիլ կը նշանակէ:

Թ Է Ն Ի Ս

Թէնէսի մրցումներուն ալ մասնակցող հայ մարտիկներ ունեցանք վերջացող մէկ քանի տարիներու ընթացքին։ Ասոնց զխառորը ֆրանսաբնակ Ասլանկիւլին է որ կրցաւ չափուիլ եւրոպացի կարող «բաքէթ»ներու հետ իսկ։

Ասլանկիւլին յետոյ՝ մեր մէջ ունեցանք նորահաս մը, Վահրամ Շիրինեան որ հմանապէս մասնակցելով Պոլսոյ մէջ կատարուած շատ մը մրցումներու հակառակ իր տարիքին և փորձառութեան, կրցաւ շատ անդամներ «ֆինալիսդ» մնալ։ Վահրամէն զատ ունեցանք աւելի կարողներ, մանաւանդ Յովհաննէսեանը, որ կրցաւ յաղթանակներ տանիլ օտարներու հետ կատարած մրցումներուն մէջ։

Ասոնցմէ յետոյ, կրնանք յիշել նաև «Մշտական երիտասարդ» լեւոն Թոփուեանը, Արշակ Բէլէկեանը, Պատըզիւղի Արաքս խումբի Թէնէսի անդամներէն է։ Սապոնճեան, Սպանդար Սարաֆեան, Գուրգէն Իսկէնտէրեան, Գնալը Կղղիլի հայ քենիսպօմենները, որոնց զլուսը կը գտնուի Օր. Ասլանեան, որոնք թէև չմասնակցեցան ուէ միջազգային մրցումներու, սակայն ամէն եղանակի, հետեւեցան իրենց սիրական սրտին։

Քենիսի բանագոյն Բաֆերները եւ Սբալսիկ գնդակները կը ծախուին ԼԵԻՈՆ ՅԱԿՈՅԵԱՆ վաճառատուներեւա փասած չը սիրի։

(Քիչիկ «Նոր լուր»)

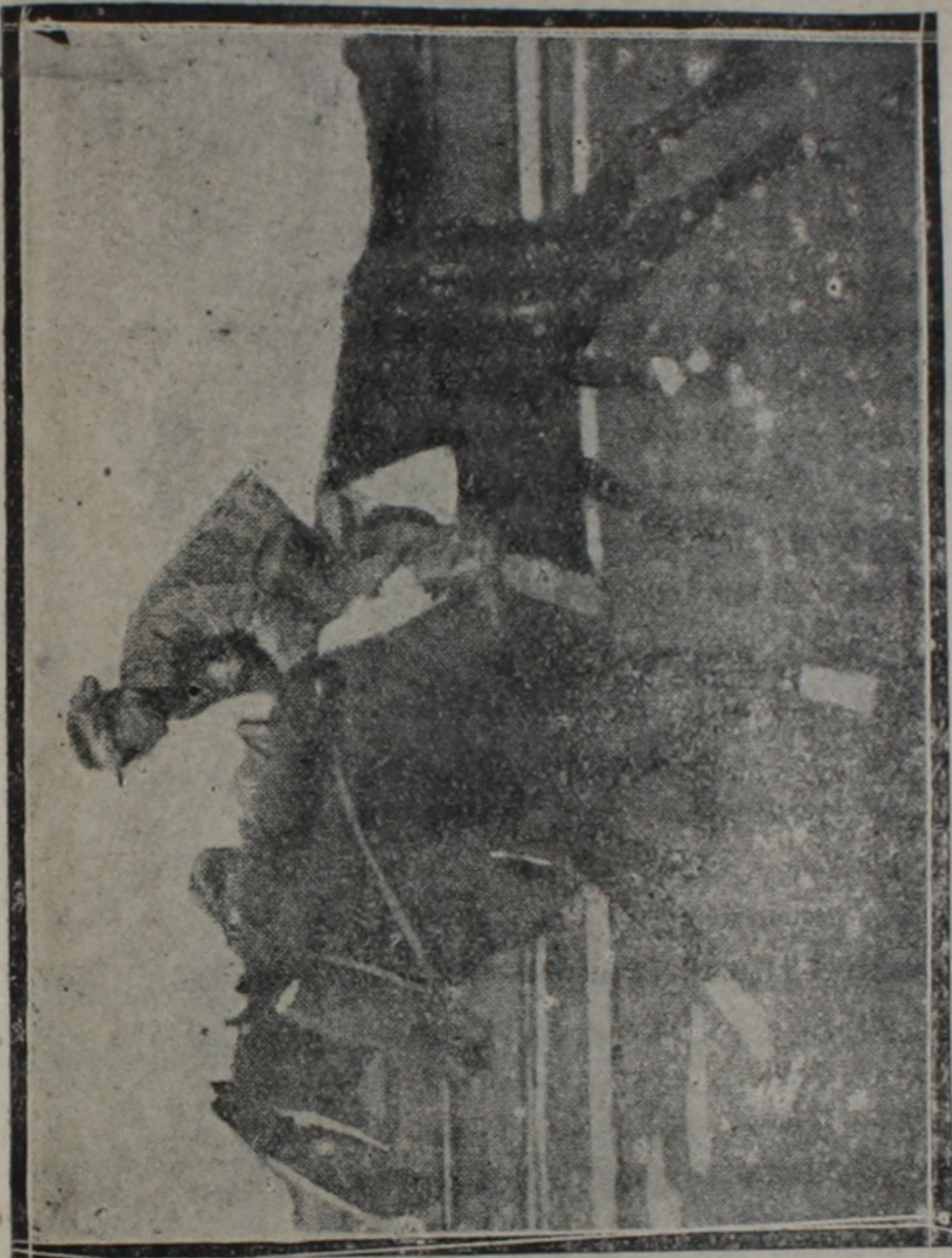
Հանգուցեալ Տիար Ա.Թ.Ա.ՆԱ.Գ.ԻՆԷ ԷԴՆԱՆԱՆ

Չ Ի Ա Ր Հ Ա Ւ

Օտար⁷երկիրներու և մասնաւորապէս Ֆրանսայի մէջ զանաւոր հայ հարուստներ մասնակցեցան ձիարշաւի զանազան մրցումներու, ունենալով իրենց սեպհական «էքիւռի»ները :

Ստորեւ կուտանք 1924 և 1925 տարիներու ընթացքին այդ ձիարշաւներու մէջ շահած հայ հարուստրու «էքիւռի»ին պատկանող ձիերու անունները և ուրիշ մանրամասնութիւնները .

Ինչպէս կը տեսնուի ասեմէնչն աւելի հանգուցեալ Ա.Թանաղինէ Էքնաւանի «էքիւռի»ն է որ յաջողութիւններ ունեցած է, իրմէ վերջ ունենալով Բէլէկեան, Մանթաշէֆ և Մատթէոսեանները :

(Քիշե «Նոր Լուր»)

ԷՔՆԱԵԱՆ ԷՖԻԼԵԻԻՆ լաւագոյն ձին՝ (Հօհնեֆ)

Պ. Ժ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Երկար ատենէ ի վեր Ֆրանսայի մեջ հաստատուած եւ ջերմ համակիր մը եղած է ձիարշաւի մրցումներու : Իր եփուռիին ամենանշանաւոր յաղթանակը եղած է 1924ին «Հապաներա» անուն ձիուն ունեցած յաջողութիւնը : Ասկէ զատ Պ. Մատթեոսեանի ուրիշ ձիերը, ինչպէս նաեւ «Հապաներան» անցեալ տարի եւս շարժ մը մրցումներու մասնակցելով յաղթական ելան :

Պ. Լ. ՄԱՆԹԱՇԷՑ

Էզնատան, Մասթոստան հփուռներէն վերջ կուզան
 Պ. Լ. Մանթաշէի ձիերը, որոնց սարած յաջողութիւն-
 ները շատ նոր են: Ա. Մանթաշէ հփուռին վերջին
 տարիներու ընթացքին սարած յաղթանակներուն մեջ
 կարելի է յիշել Բարիզ ֆաղափն կողմէ տուած մրցա-
 նակի վազքին մեջ ունեցած յաջողութիւնը:

Ասոնցմէ զատ կայ Պ. Սվանեանի հփուռին ալ, որ իր
 կարգին Նիսի եւ Քանի ձիաբաւներու ընթացքին կըր-
 ցաւ յաջողութիւններ ձեռք բերել:

Թուական	Ձիուն անունը	Տերը	Մերը վազք	Մրցանակ
27 Յուլիս 1924	Մաթօ	Ա. Էդնստան	4000	30,000 ֆրանք
17 Օգոստոս »	Հապանէրա	Ժ. Մամթէստան	1200	100,000 »
26 Սեպտեմբեր »	Մէլիսանտ	Լ. Մանթալէֆ	1300	30,000 »
26 Հոկտեմբեր »	Հօննէք	Ա. Էդնստան	2400	40,000 »
28 Մարտ 1925	Լիւսթիւքրիւ	» »	1600	25,000 »
7 Ապրիլ »	Պոսիսար	Տ. Քէլէկեան	4000	30,000 »
17 Մայիս »	Հօննէք	Ա. Էդնստան	3400	40,000 »
28 Յուլիս »	Արթամէն	» »	3000	40,000 »

Հ Ե Ծ Ե Լ Ա Ն Ի Ի

Հեծելանիւի մրցումներուն մէջ կրնանք ըսել թէ ուրիշ բոլոր ազգերէ աւելի՝ Հայերս է որ յաջող եղած ենք: Արդարեւ 25 տարիներ առաջ հայ մը՝ Պ. Ղազարոսեան Բըթի-Շանի պարտէզին մէջ այս կարգի վազքերու յատուկ «փիսթ» մըն ալ շինած է, ուր տեղի ունեցած են այդ մրցումները:

Այդ շրջանէն առդին մենք ունեցած ենք լաւ մարզիկներ, որոնց առաջին շարքին վրայ կը գտնուի Արմենակ Չերքոեան, որ տեղացի և ֆրանսացի հեծելանւորներու հետ իսկ մրցելով, փայլուն և ջախջախիչ յաջողութիւններ տարած է:

Իրմէ վերջ կուգայ Վաղարշակ Վարժապետեանը, որուն մասնակցութիւնը թէ՛ աւելի փայլուն և թէ՛ աւելի ժողովրդական կ'ընէր հանդէսը: Վարժապետեանի շահած մրցանակները և առաջնութիւնները կրնանք ըսել թէ անհամար են: Ասկէ յետոյ երեւան կ'ելլեն Հայկ Մինասեան և Աշոտ Մամիկոնեան՝ «Ծերուկ ախոյեան»ը, որուն ամենանշանաւոր յաղթանակը եղած է Սուլթան-Սուլի-Շիշլի մրցումը, որու միջոցին հաստատած է հիանալի «ըըքօր» մըն ալ և այս առթիւ «Լ'Օթօ» թերթը զրկած է գնահատական պաշտօնական վկայական մը, որուն թարգմանութիւնը կուտանք ստորեւ:

“Օ Թ Օ,”

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ր

Տրուած Պ. Աշոտ Փափազեանի, առաջին ելած Շիշլի-Հաճի Օսման Պայիր երթեւեկի մրցումէն, կատարուած 1913 Յուլիս 2ին:

Անոր կուտայ ճամբու վրայ թուրքիոյ ախոյեա-
նութեան տիտղոսը (*):

Տնօրէն

Բարիգ

Հ. ՏԵԿՐԱՆԺ

«Սապահ» թերթի

Բօջի ներկայացուցիչ

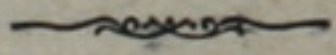
Մարզական աշխատակից

ԻՍՔԷՆՏԷՐ

ՔԷԼԷԿՆԱՆ

Ծանօթ. — Այս տիտղոսը այդ հեռաւորութեան
վրայ կատարուած վաղքի մը ընթացքին կրնայ առ-
նուիլ իրմէ: Պայմանաւոր այս վկայագիրը ստորա-
գրողներուն կողմէ քննուին վաղքին պարագաները:

Հայկէն, Աշոտէն վերջ ունեցանք նաեւ վա-
հան Նորհատեանը, որ ըլլա՛յ Պոլսոյ, ըլլա՛յ Պուլ-
կարիոյ մէջ ունեցաւ շատ մը յաջողութիւններ: Վա-
հան Նորհատեան Սօֆիայի մէջ մասնակցեցաւ հեծե-
լանիւի կարեւոր մրցման մը, որ տեղի ունեցաւ հա-
զար մէթր տարածութեան վրայ: Հակառակ իր մըր-
ցակիցներուն մէյմէկ ախոյեաններ ըլլալուն, վահան
այդ օրը փառաւոր յաղթութիւն մը տարաւ, առաջին
ելլելով այդ մրցման մէջ: Թրքական հիւպատոսը, որ
ներկայ էր այս վաղքին, ջերմապէս շնորհաւորած և
դրամական մ. ցանակ մըն ալ տուած է: Ասոնցմէ վերջ
նորահասներ միայն ունեցած ենք, որոնց մէջ կան
կարգաւ Քսանթոս Չէվիքեան և Գեղամ Գօլթուք-
ճեան:

Ջանա՛ ժպտիլ և յետոյ խնդալ, մտածելով որ
պատահածը համեմատաբար կարեւոր բան մըն է:

Համբերութիւնը ամէն մարզերու մէջ յաջողու-
թեան գաղտնիքն է:

(*) Աենթ այս եւ ասկէ վերջ ձեռք բերած յաջո-
ղութիւնները պատշաճապէս նանցուած են քրտական
Ֆեօքրասիօնէն, որ անիկա իբր ախոյեան նանչցած է:

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԽՈՒՄԲԵՐԸ ԵՒ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ

Ներկայիս Պոլսոյ մէջ ունինք 10ի չափ ֆութ-
պօլի խումբեր, որոնց մասին խօսած ենք քանի մը
էջ անդին :

Իրաւ է թէ այս խումբերը հիներու հետ բաղդա-
տելով տկար կազմ մը ունին, սակայն հակառակ
սեփական դաշտավայրի և մանաւանդ նիւթական մի-
ջոցներու շղոյթեան, այս խումբերը կրցած են լաւ
կազմակերպութիւններ մէջտեղ հանել և պատուաբեր
մրցումներ ունենալ օտար խումբերու հետ :

Առաջին անգամ «Ժողովուրդի Չայնը»ի թերթին
միջոցաւ է որ հայ խումբերը ծանօթացած են իրա-
րու և կազմակերպած են թուրնուա մըն ալ, Պոլսա-
հայ խումբերու ախոյեանութեան համար :

Այս խաղերուն մասնակցած են հետեւեալ խում-
բերը. Շիշլի Ա. և Բ., Արաքս, Էսաեան, Խասգիւղ,
Ֆէրիգիւղ, Գումգափու, Պէշիկթաշ, Սամաթիա և
Մագրիգիւղ :

Խաղերուն արդիւնքը եղած է .

Ա. Շ Ր Ջ Ա Ն

Մագրիգիւղ	յաղթող	Պէշիկթաշի (*)	1—0	կօլով
Գումգափու	»	Սամաթիայի	1—0	»
Գատըգիւղ	»	Ֆէրիգիւղի	5—0	»
Էսաեան	»	Խասգիւղի	4—2	«
Շիշլի Ա.	«	Շիշլի Բ.ի	4—3	»

(*) Պեթիկթաշ խաղալ չէ ուզած երկարաձգումը,
եւ պարտուած նկատուած է :

Բ. Շ Ր Զ Ա Ն

Մագրիգիւղ	յաղթող	Էսայեանի	1—0	կօլով
Շիշլի	»	Գումգափուլի	4—1	»
Գատըգիւղ	»	Մագրիգիւղի	3—0	»

(Ֆինալ)

Շիշլի	»	Գատըգիւղ (*)	1—0	»
-------	---	--------------	-----	---

Շատ լաւ պայմաններու տակ կատարուած այս մրցումներու հետեւանքով, Շիշլի ֆութպօլի խումբը Պոլսահայ խումբերու 1922—1923 տարուոյ ախոյեան հռչակուեցաւ :

Այս խաղերէն վերջ, երբ ըստ բաւականի յայտնի եղած էր Պոլսահայ ֆութպօլիսթներու արժանիքը, կազմուեցաւ հայ խառն խումբ մըն ալ որ մրցեցաւ նախ և առաջ Իֆէսթօս յունական խումբին հետ, և որմէ պարտուեցաւ յաջորդաբար 0—1 և 0—2 կօլերով :

Խառն խումբին մասնակցեցան Շիշլի և Արաքս խումբերու անդամները հետեւեալ կազմով .

Կօլքիբր. Յարութիւն (Ա.) Գառնիկ (Շ.) :

Պէքեր. Ղազարոս (Ա.) Հայկ և Եղէկիէլ (Շ.) :

Հաֆպէքներ. Յովակիմ (Ա.), Ալպէր (Շ.), Համբարձում (Ա.), Յ. Սէմէրճեան (Շ.) Խաչիկ Յարութիւնեան (Գ. Գ.) :

Ֆորվէրտներ. Մենտոր (Ա.), Հրանդ (Ա.), Գեղամ (Ա.), Արտաշ (Շ.), Ժօզէֆ (Շ.) Մարտիրոս (Ա.), Մինաս (Գ. Գ.) :

Նոյն միջոցին Պոլսոյ քրիստոնեայ և թուրք խումբերը կազմեցին կիրակիի լիկ մը : Վերոյիշեալ խառն խումբը մասնակցեցաւ այդ խաղերուն, Շիշլի անուանով : Շատ հաւանական էր որ այս խառն խումբը

Առաջին մրցման երկու կողմերն ալ հաւասար մնացած են, երկրորդ խաղին և որ Շիշլիցիք ըրին յաղթական կօլերնին :

յաղթական ելլէր այդ խաղերէն, սակայն քանի մը խաղ եթէ վերջ Արաքս խումբի անդամները քաշուելուն հետեւանքով, երկրորդ ելաւ մեր խումբը այդ մրցումներէն:

Գումգաբուի հայ ֆութպօլի խումբն ալ թէեւ մասնակցեցաւ այս խաղերուն, բայց հազիւ թէ երեք խաղերէ վերջ քաշուեցաւ մասնակցելէ: Արդէն հազիւ թէ 4—5 հայ խաղացողներ կային, միւսները օտար էին:

Ահաւասիկ այդ խաղերուն արդիւնքները.

Շիրազի յաղթող Գումգաբուի 1ի դէմ 2 կօլով

» և Բերա 4—4 կօլով հաւասար

» » Աթլաս 0—0 » »

» » Թաթաւլա 0—0 » »

» յաղթող Y. M. C. A.ի 2ի դէմ 3 կօլով

» » Իւնիօն Գլիւպի 0ի » 2 »

» » Մօտաի 0ի » 2 »

» և Իֆէսթօս 1—1ով հաւասար

» յաղթող Նիւ Ասթրի 0ի դէմ 1 կօլով:

Այս խաղերէն վերջ բաւականատէն հայ խումբերը օտար խումբերու հետ մրցումներ կատարելով բաւականացան:

Այդ շրջանին՝ հայ խումբերու աջակցութեամբ Գատրգիւղի Իւնիօն Գլիւպին մէջ տեղի ունեցան աթլէթիք խաղեր, որոնց յաջորդեցին նաև ֆութպօլի խաղեր, և որոնց ընթացքին հայ խառն խումբը չարաչար պարտութեան մատնեց յունական ամենազօրաւոր խումբը եղող Իֆէսթօսը՝ 0ի դէմ 2 կօլով լաղթելով անոր: Ահաւասիկ աթլէթիկ խաղերու արդիւնքները.

100 մէթր Հրանդ Աճէմեան 12

200 » Հրանդ Աճէմեան 25

400 » Հրանդ Աճէմեան 57³/₈

800 մէթր թորոյում Սէթեան	2 վ. 25	
1500 » Սաշիկ Պէնկլեան	5 վ. 1 ² / ₅	
1 քայլ	Չարեհ Եավրուեան	5 մ. 31
3 »	Հրանդ Աճէմեան	11 մ. 60 ¹ / ₂
Երկաթ նեւել Սէմէրճեան	8 մ. 57	
Չողով բարձր Ասատուր Տիրատուրեան	2 մ. 44	
Բարձրուքիւն Չարեհ Եավրուեան	1. մ. 58	
Կեցած երկայնուքիւն Չարեհ Եավրուեան	2 մ. 61 ¹ / ₂	
Գրօտարեալ (4 × 100) Պէշիկթաշ	54 ե.	

Արտաւազդ Բիւրտեան — մեր լաւագոյն մարզիկը — այդ օրը հիւանդ ըլլալուն, չկրցաւ մասնակցիլ, այլապէս 800 և 1500 մէթրի մրցանիշները աւելի լաւ արդիւնքներով կարելի պիտի ըլլար արձանագրել :

Ինչպէս կ'երևի, խաղերու արդիւնքներէն ալ այդ օրը Հրանդ Աճէմեան, մեր ախոյեանը, յաջորդական չորս առաջնութիւններ շահելով օրուան յաղթականը հռչակուեցաւ : Հակառակ որ այդ օրը մարզագաշտը բաւական անյարմար էր, սակայն ձեռք բերուած արդիւնքները գոհացուցիչ եղան և մինչև իսկ այդ տարուան ընթացքին ուրիշ ո և է տեղ կատարուած հայ մարզիկներու խաղերու արդիւնքէն աւելի պատուաբեր :

Ասկէ զատ, մեր մարզիկները մասնակցեցան Բերա Գլիւպի կողմէ սարքուած միջազգային աթլէթիկ խաղերու :

Առաջին տարիներու միջոցին — 1923ին — հեծելանիւի վազքերու մէջ առաջին եկաւ Քսանթոս Չէվիքեան, մինչ Գեղամ Գօլթուքճեան իր կարգին, հորէն առաջին կ'ելլէր Բ. կարգի հեծելանւորդներու մրցումէն :

Յաջորդ տարի Գօլթուքճեան առաջին եղաւ 10 հազար մէթր վազքի մրցումէն և Տիգրան Իրանեան ալ երկրորդ եղաւ Բ. կարգի վազողներու մրցումէն :

Մեր մարդիկներն ալ ունեցան որոշ յաջողութիւններ :
Հրանդ Աճէմեան առաջին ելաւ 100 մէթրի վազքէն ,
իսկ Արտաւազդ Քիւրտեան ալ 800 մէթրի վազքին մէջ :
Իր կարգին Չարեհ Եավրուեան առաջին ելաւ բարձրու-
թիւն ցատկելու մէջ :

Տարի մը վերջ մեր նորահասներէն եղող Խ. Պէնկ-
լեան , որ շահած էր Պոլսահայ 1500 մէթր վազքը , կը
մասնակցէր այն հեռաւորութեան վրայ կատարուելիք
մրցման մը , որու ընթացքին Պոլսոյ 1500 մէթր վազքի
ախոյեան Վէնսան Սոֆիանօ անուն անգլիացին 100-150
մէթր «ավանս» կուտար մրցակիցներուն : Առաջին շար-
քին մէջ գտնուող Պէնկլեան , հակառակ որ դեռ առաջին
անգամ ըլլալով կը մասնակցէր միջազգային մրցման
մը , սակայն շնորհիւ իր պաղարիւնութեան , կրցաւ
յաղթական ելլել վազքէն , 150 մէթր ետ ձգելով իր
մրցակիցը :

Նոյն միջոցին Եավրուեան առաջին ելաւ բարձ-
րութիւն ցատկելու մրցումէն , իսկ Հ. Աճէմեան ալ
երկրորդ՝ երեք քայլի մրցումէն , իրմէ ետք ունենա-
լով նորէն Եավրուեանը :

Այս յաջողութիւնները հաղիւ թէ լրացած , Արտաւազդ
Քիւրտեան մեծ յաջողութիւն մը ձեռք կը բերէր ,
800 մէթր վազքի մէջ , յաղթելով իր մրցակիցներուն :
Չորս մարդիկներու մասնակցութեամբ ձեռք բերուած
այս յաղթանակները մասնաւոր գնահատանքի ար-
կայ եղան և մրցանակաբաշխութեան ատեն երբ Պէնկ-
լեան իր մրցանակը ի յարգանս Սօֆիանօի՝ անոր թո-
ղուց , անվերջ ծափահարութիւններ ողջունեցին այս
գեղեցիկ ժէսթը : Սօֆիանօ շնորհակալութիւն յայտնե-
լով միատեղ այս նուէրին՝ խնդրեց անկէ որ իր մօտ
սրահէ այս նուէրը , յիշելու համար իր յաղթանակը :
Աւելորդ կը նկատենք հոս տեղ տալ յոյն և ֆրանսական
մամուլին մէջ այս առթիւ սիւնակներով գրուած գո-

վասանքներուն (մինչ հայ մամուլը տող մը իսկ չունէր...)

Այս մրցումներէն զատ, հայ խումբերն ալ ունեցան շատ մը մրցումներ: (*)

Անցեալ տարի ալ հայ մարզիկներ նորէն շատ մը յաղթանակներ արձանագեցին: Հեծելանիւի թրքական Ֆէտէրասիօնի հովանաւորութեան ներքեւ կազմակերպուած վաղքի մը ատեն Գեղամ Գօլթաւքճեան, Սկիւտարցի նախկին մարզիկ մը, հակառակ մրցման կէսին՝ բոպիկ ոտքով վազքը շարունակել ստիպուելուն, առաջին եղաւ Շիշլի-Մասլաք երթեւեկի մըրցումին մէջ:

Անգլիական վարժարանի ամսվերջի հանդէսներու ընթացքին ալ հայ մարզիկուհիներու յաջողութիւններու ականատես եղանք:

Օր. Եօլանդ Գավաֆեան, մին այդ մարզիկուհիներէն, առաջին ելաւ շատ մը խաղերէ, մինչ Ռօպէրթ Գօլէճի մէջ Արտաւազդ Քիւտեան յաղթական կուզար 800 մէթր վաղքի մրցումէն, մօտենալով դպրոցի մրցանիշին: Զարեհ Նավրուեան ալ երկրորդ ելաւ մէկ քայլի և բարձրութիւն ցատկելու մրցումներէն: Մէկ քանի շաբաթ առաջ ուրիշ մարզիկ մը, փոքրերու յատուկ խաղերու ատեն, առաջին ելաւ երկաթ նետելու մէջ:

Այս միջոցին նորէն կարելի եղաւ կազմել հայ խառն խումբը, որ առաջին անգամ մրցեցաւ յունական Մօտա խումբին հետ և ի դէմ 2 կօլով պարտուեցաւ:

1925ին Սթատիօմի մէջ կատարուած միջազգային աթլէթիկ խաղերու ատեն, Վէնսան Սօֆիանօ նորէն պարտուեցաւ, մեր մարզիկներէն քուէժական Քիւրտ-

(*) Այս խաղերը գրուած են խումբերու կազմերու:

եանէ, որ իր հետ միատեղ կը մասնակցէր 800 մէթր վազքի մրցումին: Շեշտելու համար այս մրցման կարեւորութիւնը, ըսենք որ անգլիացի վազողը, որ միջազգային խաղերու մասնակցութեան առթիւ Լոնտոնի մէջ կատարուած նախապատրաստական խաղերէն չորրորդ ելած էր, յատկապէս Պոլիս եկած էր Եգիպտոսէն, պաշտպանելու համար իր տիտղոսը և վերահաստատելու համար խախտուած «բրէսթիօ»ը:

Սակայն Ֆիւրտեան, որ շատ լաւ վիճակի մը մէջ էր, չարաչար յաղթեց անոր, 20 մէթրէ աւելի ետք ձգելով զայն: Եր դպրոցական ընկերը՝ Զ. Եաւրուեան հակառակ իր տկարութեանը, մասնակցեցաւ բարձրութիւն ցատկելու մրցման և երրորդ ելաւ, մինչ իր կրտսեր եղբայրն ալ նոյն արդիւնքը ձեռք կը բերէր, փոքրերու յատուկ մրցումներու մէջ:

Կէօզթէփէի ամերիկեան վարժարանին մէջ կատարուած տարեկան Ողիմպիականի ընթացքին՝ այդ դպրոցին աշակերտներէն Լուտէր Աղասեան յաջորդական հինգ յաջողութիւններ ունեցաւ 100 մէթր, մէկ և երեք քայլ ցատկելու և մանաւանդ բարձրութիւն ցատկելու մրցման մէջ՝ 1, 71 ցատկելով:

Մեր վարժարաններու մէջ սակայն քիչեր էին որ ունեցան նմանօրինակ հանդէսներ:

Ասոնց ամենէն լաւը, և կազմակերպուածը եղաւ Վիէննական վարժարանի կազմած տարեկան խաղերը, որոնց ընթացքին, գրեթէ կատարուեցան բոլոր աթլէթիկ խաղերը, շատ լաւ արդիւնքներ ձեռք բերուելով:

Պարտք կը զգանք հոս յիշել այն մեծ օժանդակութիւնը զոր ըրած էր վարժարանին տնօրէն Հ. Հմայեակ Վարդ. Համբարեան, այս խաղերու կազ-

մակերպութեան և մրցանակներու գնումին առ-
թիւ, (*)

Պ. Արթօ Գալփաքճեան, վարժարանին մարզան-
քի ուսուցիչը, որ միեւնոյն ատեն նշանաւոր ըմբիշ
մըն ալ է, մեծ դեր մը ունեցաւ այս յաջող արդիւնք-
ներուն մէջ:

Վիէննական Մխիթարեան վարժարանէն վերջ
կէտիկ Փաշայի վարժարանին մէջ է որ նմանօրինակ
հանդէս մը սարքուեցաւ, և բաւական յաջող ան-
ցաւ:

Դժբախտաբար, սակայն, մեր երեք առաջնակարգ
վարժարանները՝ կեդրոնական, Էսսեան և Հինդլեան
հակառակ որ ունին շատ մը մարդիկներ, չկրցին տալ
նման հանդէսներ:

Յաջորդ երեսներուն մէջ կուտանք Պոլսահայ
խումբերու կազմին և մրցումներու ամփոփ նկարա-
գրութիւնները:

(*) Յիշեալ վարդապետին շնորհիւն է որ վարժա-
րանի մարզանքի դատար աւելի մեծցուեցաւ եւ կանո-
նաւորուեցաւ:

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԽՈՒՄԱԲԵՐԸ

Շ Ի Շ Լ Ի

ՄԱՐՄԵԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Երկար ատենէ ի վեր, Բերա եղած է հայ ֆութ-պօլիսիստներու կեդրոնը: Ֆրէնկեաններ, Նառլեաններ, Նասիպեաններ, Ճօլօլեաններ և ասոնցմէ վերջ Ռուբէններ, Պօղոսիկներ, Արծիւեաններ, Ժիլպէրներ եղած են այն լաւագոյնները, որոնք զանազան մրցումներու ատեն սլանծացուցին հայ մարզիկին փառքն ու պատիւը: Դժբախտարար ՚ոս չէ կարելի մի առ մի թուել այս անունով կազմուած խումբին ցարդ կատարած մրցումները, և սակայն հարկ կ'զգանք հոս քանի մը տողերու մէջ ըսել թէ հայ խումբին անունով կատարուած և շահուած բոլոր խաղերուն մէջ մեծ բաժին մը ունեցաւ այս խումբը: Միջազգային մրցումներու կարգին յաղթած է թրքական, յունական, անգլիական, հրէական, իտալական շատ մը խումբերու, հակառակ որ անոնք աւելէ զօրաւոր կազմ մը ունենային քան իրենք:

Վերջին տարիներու ընթացքին, սակայն, Շիշլի Մարմնամարզական Միութիւնը, հակառակ որ զըրկուած էր իր շատ մը լաւագոյն խաղացողներէն, կրցաւ մասնակցիլ շարք մը մրցումներու, որոնցմէ ամենէն նշանակելին կը մնայ 1923-24 տարուոյ Պոլսահայ ախոյեանութեան համար, բոլոր հայ խումբերու միջև կատարուած մրցումներու ընթացքին բերուած յաղթանակը, որ վերջացաւ մեր յաղթութիւնով՝ շահուած Գատըղիւղի Արաքս խումբին դէմ՝ 0—0 և Օի դէմ մէկ կօլով:

Ասկէ զատ կրնանք յիշել նաև կիրակիի լիկ մա-
չերու մասնակցող մեր առաջին խումբին ձեռք բերած
յաջող արդիւնքը, որ թէև ատեն մը Գատըզիւղի
Արաքս խումբի լաւագոյններով մասնակցեցաւ այդ
խաղերուն, սակայն հակառակ այդ խաղացողներէն
զրկուելուն, կրցաւ իր ոյժերովը մինչեւ վերջ մաս-
նակցիլ Միջազգային Ախոյեանութեան այդ խաղե-
րուն և երկրորդ ելլել ընդհանուր դասաւորումի մէջ:

Վերջին տարուան ընթացքին՝ Միութիւնը առանց
բացառութեան մրցած է Պոլսահայ խումբերուն հետ
ու հետեւեալ արդիւնքները ձեռք բերած է:

Շիշլի — Արաքս	1—0
» — »	0—0
» — Տորք	2—0
» — Գումգափու	3—2
» — Պէրպէրեան	3—3
» — Էսաեան	0—2
» — Սասգիւղ	4—0

Օտար խումբերու հետ կատարուած խաղերու ար-
դիւնքներն ալ — որոնք մեծ մասամբ պատուաբեր եղան
մեր խումբին համար — հետեւեալներն են.

Շիշլի — Գատըքէօյ	2—0
» — Իֆէսթօս	1—1
» — Ալթուն Շաֆաք	2—1
» — » Մզրաք	2—0
» — Թաթալլա	1—0
» — Նիւ Ասթր	3—0
» — Սբօրթիւկ	1—0
» — Բերա	1—1
» — Անգլիացիք	1—1
» — Թուրք ուսանող	1—0

Յուրթպօլէն զատ Միութիւնս հետեւած և մասնակցած է աթլէթիք ուրիշ խաղերու, որոնց ընթացքին իր անդամներէն Գեղամ Գօլթուքճեան, երկու տարուան ընթացքին, առաջին եկաւ Սթատիօմի մէջ և Շիշլի Մասլաք ճամբուն վրայ կատարուած հեծելանիւի մրցումներէն, մինչ ուրիշ մը Տիգրան Իրանեան երկրորդ կ'ելլէր ուրիշ մրցումէ մը: Միութեան անունով միջազգային աթլէթիք խաղերու մասնակցողներէն Հրանդ Աճէմեան, Արտաւազդ Քիւրտեան, Զարեհ Եավրուեան, և Խաչիկ Պէնկլեան պատուաւոր յաղթանակներ տարին (*): Հոս պարծանքով կրնանք յիշել Միութեանս նախկին անդամներէն և Թուրքիոյ հեծելանիւի ախոյեաններէն Աշոտ Մամիկոնեանի կողմէ Շիշլի-Քեհատհանէ վազքի ատեն ձեռք բերուած յաղթանակը, որուն հետեւանքով ստացաւ արծաթեայ շքեղ բաժակ մը, տրամադրուած այդ վազքը կազմակերպող «Ժուռնալ տ'Օրիան» թերթի կողմէ: Ներկայիս՝ Միութիւնս ունի ֆութպօլի երկու խումբեր, որոնց միջեւ կատարուած բարեկամական մրցումի մը ատեն հակառակ որ առաջին խումբին յաղթանակովը վերջացաւ և սակայն երկրորդ խումբն է որ շահեցաւ բաժակը: Յուրթպօլէն վերջ այս տարի պիտի ունենանք նաև Թէնիսի, Պասքէթ Պօլի, աթլէթիզմի և հեծելանիւի ճիւղեր, որոնք պիտի ղեկավարուին կարող անդամներու կողմէ: Ներկայիս՝ Միութեանս կազմն է:

Պարոններ՝ Օննիկ Յրէնկեան՝ ատենապետ, Ալէքսան Մկրտիչեան՝ ատենադպիր, Հայկ Նորհատեան՝ գանձապետ, Ալպէր Կարապետեան և Մուշեղ Մաղիկեան Ա. և Բ. խումբերու խմբապետներ:

Այս մասին գրած ենք Պոլսահայ Մարզական Կեանքի բաժնին մէջ:

ԱՐԱՔՍ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԸ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՆԻՔԻ ԻՆԸ

Արաքս Մարմնամարզական Միութիւնը կազմուած է 1919ին, Գատրդիւղի մէջ, նախաձեռնութեամբ երեք մարզիկներու՝ Յովհաննէս Քիւրքճեանի, Ղազարոս Տէր Յակոբեանի և Մանուկ Մանուկեանի: Խումբը իր կազմութեան առաջին օրերուն ունեցած է 70ի մօտ անդամներ, և կատարած է շարք մը միջազգային մրցումներ, որոնց ընթացքին երկրորդ ելած է Իւնիօն Գլիւպի մէջ կատարուած երկրորդ կարգի խումբերու ախոյեանութեան մրցումներէն:

Դժբախտաբար սակայն անդամներուն մէկ մասին մեկնումին հետեւանքով, Միութիւնը ցրուած է: Երեք տարի վերջ սակայն կարելի եղաւ վերակազմել այս խումբը: Ինծի հետ միատեղ Մօտա յունական խումբէն խաղացող Ղազարոս Տէր Յակոբեան և Սպանդար Մարաֆեան հաւաքելով Միժեռնակ և Արծիւ անուաններու տակ խաղացող մարզիկները, զատեցին լաւագոյնները և 1923 Ապրիլ 1ին առաջին ասաջին անգամ ըլլալով մրցեցանք յունական Մօտա խումբին հետ, որու յաղթեցինք 2ի դէմ 3 կօլով: Ատկէ վերջ մասնակցեցանք և կատարեցինք շարք մը խաղեր որոնց կարեւորները եղան.

Արաքս	յաղթած	Էլփիսի	2—0ով
»	»	Սթրօմիթօսի	2—1 »
»	»	Ֆէրիդիւղի	5—0 «
»	»	Պալաթի	3—0 «
»	և	Շիշի	1—1 »
»	յաղթած	Մօտայի	1—0 »

Արաքս	յաղթած	Մազրզիւղի	4—0 ուլ
»	և	Ալթոււն Մզրաք	0—0 »
»	յաղթած	Գատրզիւղի	3—0 »
»	և	Անգլիացիք	1—1 »
»	պարտուծ	Շիշլիէ	0—1 «
»	»	Ֆէնէր Պաղչէ Բ. է	2—3 »
»	»	Շիշլիէ	0—1 »
»	յաղթած	Մազասլիի	4—0 »
»	»	Թուրք դպրոցական	2—1 »
»	»	Շիշլիի	5—0 »
»	»	Բերայի	2—0 »

Այսպէս Արաքս իր կատարած 22ի մօտ խաղերէն 14էն յաղթական, 3էն հաւասար և 5էն պարտուած է :

Արաքս վերջին անգամ կազմակերպուած հայ խումբերու յատուկ թուրնուայէն յաղթական ելած է և շահած է Պ. Կ. Մազասնեանի կողմէ տրամադրուած բաժակը :

Այս և ասկէ առաջուան թուրնուաներուն մասնակցող մեր խումբին կազմը եղած է :

Կօլիբը՝ Յարութիւն Թազուրեան, Պեֆեր՝ Ղազարոս Տէր-Յակոբեան և Կարապետ Մոստիչեան, Հաֆայեֆներ՝ Յովակիմ Հայրապետեան, Համբարձում Մազմանեան (խմբ.) Կարապետ Փէքմէզեան. Ծօրվերսներ՝ Մենտոր Մջիկեան, Հրանդ Գալֆաեան, Լուտէր Աղասեան, Գեղամ Բիթապճեան և Կարապետ Պատուհասեան :

Ասկէ զատ, միութիւնս ունի նաև Վօլէյ Պօլի, Թէնիսի և Պասքէթ Պօլի խումբեր : Թէնիսի մէջ յաջողած են Կարապետ Մոստիչեան, Սպանդար Սարաֆեան, Գուրգէն Իսկէնտէրեան և Ե. Սապունճեան : Իսկ Պասքէթ Պօլի խումբին կազմը եղած է՝ Կարապետ Մոստիչեան, Սպանթար Սարաֆեան, Լուտէր

Աղասեան, Յարութիւն թագւորեան և Հրանդ, Գալ-
ֆաեան: Միութիւնս իր անդամներուն միջեւ կազ-
մակերպած է աթլէթիկի և լողալու մրցումներ ալ:

Միութիւնս ունի նաև գրադարան մըն ալ, ուրկէ
կ'օգտուին բոլոր անդամները:

Համառօտ կերպով տալէ ետք այս տեղեկութիւն-
ները, հարկ կ'զգանք հրապարակաւ մեր շնորհակա-
թիւնները յայտնել թէ՛ Գատըզիւղի թաղական Խոր-
հըրդոյ և թէ՛ տեղւոյն վարժարանի տնօրէն Պ. Յ. Գա-
րիպեանի, որոնք դպրոցին սենեակը և պարտէզը
տրամադրած են: Նոյնպէս մեր շնորհակալութիւնները
կը յայտնենք Պոլսահայ խումբերու ներկայացուցիչ
Պ. Ալէքսան Մկրտիչեանի, որ անձնուիրաբար հոգ
տարած է Միութեանս կազմակերպած Ողիմպիական և
մանսուանդ Ֆութպօլի խաղերուն:

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ Ս. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Խմբապետ «Արախ» խումբի

ՄԵԶՄԷ ԱՆԴԱՐՁ ՄԵԿՆՈՂՆԵՐԸ

Անցեալ տարի նայ մարզաշխարհը երկու դառն կո-
րուստներ ունեցաւ. Բարիզի մէջ մեռաւ Հ. Մ. Ը. Մ. ի
կարեւոր ոյժեմէն Պ. Գառնիկ Շէհրիկեան և Պոլսոյ մէջ
ալ Պ. Մարտիրոս Զարիֆեան, բանաստեղծ և 1912ի
Ողիմպիականին երեք քայլ ցատկելու ախոյեանը:

Հանգիստ իրենց ոսկորներուն:

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

ԶԱՐԵՀ ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ

(Ռօպերթ Քօլեժեմ)

Յասկելներու մեջ առաջին

ԻՆՉՊԷՍ ԿԱԶՄՈՒԵՅԱԻ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Նախապէս Սկիւտարի մէջ գոյութիւն ունէին «Տօրք», «Նաւասարդ» «Թէնիս» անուանով երեք մարզական անջատ Միութիւններ, որոնցմէ զատ նաև «Ճեմարան» ֆութպօլի խումբը իր Ա. և Բ. բաժանումներով:

Բնական էր որ այս զանազան խումբերը ու էլ լուրջ գործ կատարելու անկարող ըլլալէ զատ, զիրար կը չէզոքացնէին: Ուստի միանգամ ընդ միշտ այս վիճակին վերջ տալու համար միացման փորձեր եղան: Թիչատենէն արդէն միացման հոսանքը զօրացած էր: Ուրբաթ օր մը տեղի ունեցաւ չորս Միութեանց պաշտօնական միացումով «Պէրպէրեան» ի կազմութիւնը, որուն վարչութեան ընտրութիւնը նոյն օրն իսկ կատարուելով, ատենապետ ընտրուեցաւ Պ. Արտաշ Եփրեմ, Հ. Մ. ի լաւագոյն և կարող մարզիկներէն: Ատենագպիր՝ Պ. Պերճ Իւթիւճեան, գանձապետ՝ Պ. Եղուարդ Զարիֆեան, ընդհանուր խմբապետ Պ. Լեւոն Ասատուրեան:

Փոխ խմբապետի պաշտօնը յանձնուեցաւ Պ. Վահէ Վայլօեանի՝ որ ընդհանուր խմբապետին բացակայութեան կը վարէր խումբին գործերը, և որուն աշխատութեան արդիւնքը կարելի է համարել Թէնիսի դաշտը: Իր հրաժարումով նոյն պաշտօնը յանձնուեցաւ Պ. Պարոյր Աշուկեանի (Պասքէթ Պօլի Ա. Թիմէն):

Ֆութպօլի խմբապետ ընտրուեցաւ Պ. Սիմօն Պէրպէրեան

Աթլէթիքի խմբապետ՝ Պ. Գրիգոր Շահին:

Շուէտականի խմբապետ Պ. Վահրամ Գըրմըզեան:

Պասքէթ Պօլի խմբապետ Պ. Արշակ Մարգարեան:

Թէնիսի խմբապետ՝ Պ. Մարտիրոս Ալիքսանեան:

Այսպիսի վարչութիւն մը աւելի օգտակար կրնար ըլլալ, որուն անդամները մէկմէկ պատասխանատու պաշտօն ստանձնած էին, և ամենքն ալ պատասխանատու էին ընդհ. խմբապետին՝ որ ամենուն տուած էր գործի լայն իրաւասութիւն:

Իսկ ընդհանուր ժողովի ատենապետ նշանակուած է Պ. Մարտիկ Բիրինչլեան և ատենադպիր՝ Պ. Վահէ Վայլօեան:

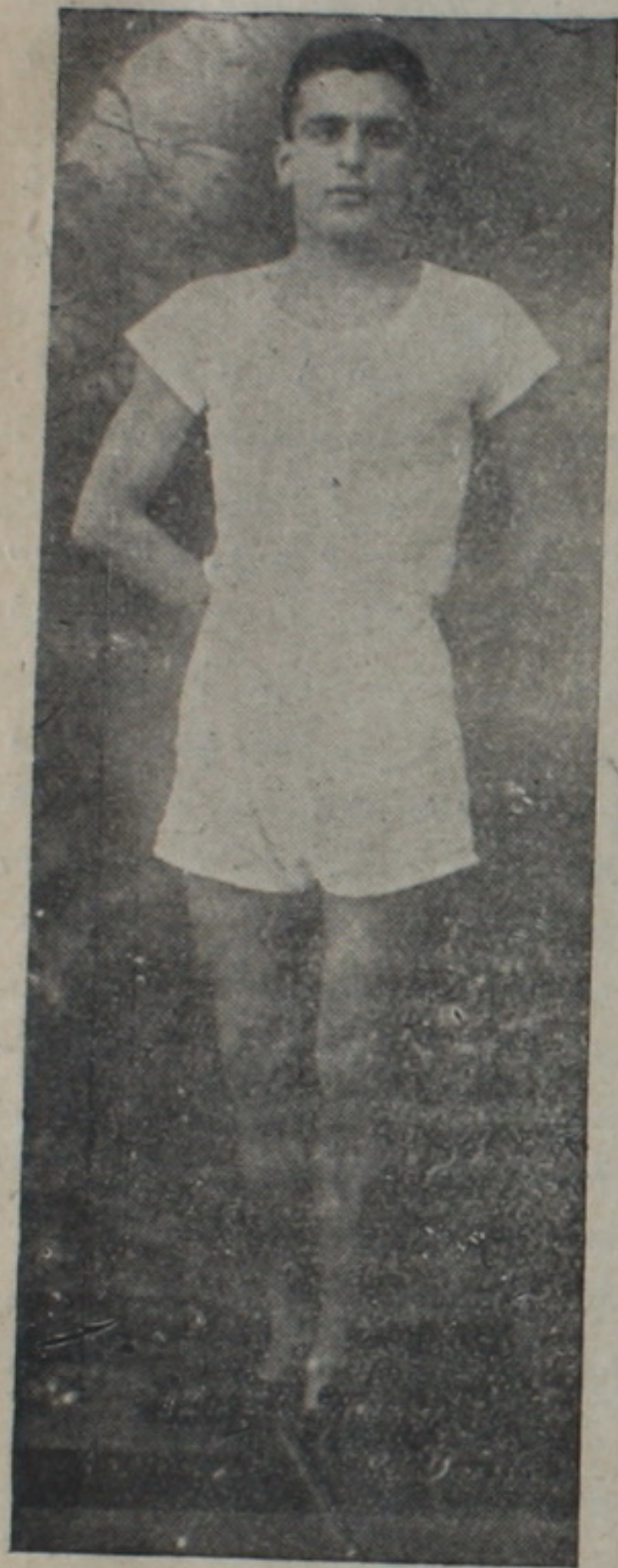
Միութիւնս, որ ունի մօտաւորապէս 70 անդամ, իր գործունէութեան իբր ապացոյց կատարեց ֆութպօլի առաջին մրցումը Էջայեանի դէմ կէս ժամու չափ, որուն հետ 0—0 ով հաւասար եկաւ, և այս եղաւ ապացոյցը թէ ինք հայ խումբերու մէջ պիտի կրնար արժէքաւոր տեղը ունենալ, ինչ որ հաստատուեցաւ «Արաքս» և «Շիշլի» խումբերու հետ կատարած մրցումներով, և մանաւանդ Իֆէսթօսի վրայ տարած յաղթանակով, որ նախորդներուն վրայ մրցանիչ մըն ալ աւելցուց:

Ֆութպօլի Ա. թիմին նման երկրորդն ալ կրցաւ իր աստիճանին վրայ գտնուող հայ և թուրք խումբերուն վրայ յաղթանակներ տանիլ, և նոյն իսկ Բ. ը աւելի լաւ և կանոնաւոր խաղացուածքով առաջինէն շատ աւելի պիտի արժէ մօտ ապագայի մէջ:

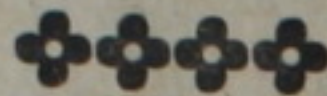
Պասքէթ Պօլի Ա. Բ. Գ. թիմերն ալ ապացոյցներ տուին թէ ֆութպօլի իրենց ընկերներուն չափ իրենք ալ գոյութեան իրաւունք ունին, քանի որ Ա. թիմը կրցած է յաղթանակներ արձանագրել յունական զօրաւոր խումբերու վրայ:

Թէնիսի խումբը, որ ուշ սկսաւ գործի, այս տարուան համար մասնակի խաղերով գոհացաւ, յառաջիկային աւելի փայլուն խաղերով իր վրայ խօսեցնելու մտադրութեամբ:

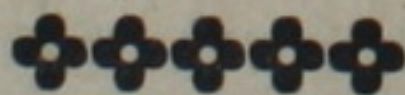
ՄԵՐ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԷՆ

ԱՐՏԱԻԱԶԴԻ ՔԻԻՐՏԵԱՆ

Ռօպերթ Քօլեժի մեջ սկսած է իր մարզական փորձերուն եւ այսօր Պոլսոյ մեջ 800 մեթր վազքի միակ մարզիկը եղած է : Մասնակցած է միջազգային խաղերու եւ շատ մը մրցումներու, որոնց ընթացքին միշտ առաջին ելած է : Նոյն յաջողութիւնները ձեռք բերած է նաեւ վարժարանին տարեկան Ողիմպիականներուն ասէն : Անցեալ տարի շրջանաւարտ եղաւ Ռօպերթ Քօլեժէն եւ ներկայիս կը յաճախէ Բժրեկական վարժարան :

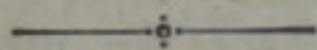

Ա.

ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Խմբապետ «Արախ» խումբի

Միութիւնս այժմ Պասքէթ Պօլի և Թէնիսի բաժինները ձմրան եղանակին համար ջնջած է և լոկ ֆութպօլով կը գոհանայ և մօտ ատենէն մարզական դասախօսութիւններ սկսելու մտադրութիւնը ունի, որպէս զի անդամները խաղին և ֆիզիքականին հետ նաև զարգացնեն իրենց մտաւորական պաշարը մարզանքի մասին :

ՊԱՐՈՅՐ ԱԶՈՒԿԵԱՆ

Պերպերեանի ընդհ. խմբապ.ի օգնական

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒԻ

Պէջձեան ԽՈՒՄԲԻՆ ԿԱԶՄԸ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր մարզական կեանքին մէջ Գումգաբուցի հայ երիտասարդները կրցած են շատ պատուաւոր տեղ մը ունենալ: Իրենց մէջէն է որ ծագում առին Տորք, Որքանոց և վերջին Գումգափու խումբերը, որոնց յաջողութիւնները արդէն հանրածանօթ են: Ասոնցմէ դուրս Գումգափու ունեցած է նաև աթլէթներ և լողացողներ ալ: Վերջին քանի մը տարիներու ընթացքին սակայն Գումգափուցիք, հակառակ որ զրկուած էին իրենց ընկերներէն և սակայն կրցին քով քովի գալով կազմել Պէջձեան անունով խումբ մը, որ ներկայիս 50է աւելի անդամներով կը գործէ: Գումգափուի վարժարանի տնօրէնութիւնը սիրայօժար սենեակ մը տրամադրած է այս խումբին, որուն անդամները նախկին դպրոցականներ են: Պէջձեան խումբը ներկայիս Պոլսահայ կարեւոր խումբերու կարգը կը գտնուի. եթէ նկատի ունենանք իր անցեալ տարուան ընթացքին ձեռք բերած յաջող խաղերը հայ և օտար խումբերու հետ — կրնանք ըսել թէ մօտ ապագայի մէջ — բայց միատեղ աշխատելու պայմանաւ — Գումգափուցիք պիտի կրնան առաջին կարգի խումբ մը ըլլալ:

Պէջձեան խումբի կատարած մրցումներու շարքին կը գտնուի Պուլկար Սիլլա խումբին հետ կատարուած մրցումները, որուն առաջինին մեր տղաքը յաղթական ելած և ստացած են բաժակ մը, իսկ փոխ-վրէժի մրցումը կորսնցուցած են, որովհետև Պուլկարները իրենցինէն շատ տարբեր խումբ մըն է որ դաշտ հանած էին: Պուլկարներէն զատ Պէջձեան

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԱԽՈՅԵԱՆՆԵՐԷՆ

Խ Ա Չ Ի Կ Պ Է Ն Կ Լ Ե Ա Ն

Բերա Գլիւպի մարզահանդեսին
Սօֆիանօի յաղթած պահուն ասեմ

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԽՈՒՄԲԵՐԷՆ

Բ.

ՊԷՋՃԵԱՆ — ԳՈՒՄԳԱԲՈՒ

մրցած է օտար խումբերու հետ ալ : Հայ խումբերու հետ կատարուած մրցումներու ատեն Պէզճեանցիք յաջողութիւններ ունեցած են : Առջի տարին երկրորդ կարգի խումբերու ախոյեանութեան մասնակցող այս խումբը շահած է առաջնութիւնը , Օի դէմ 2 կօլով յաղթելով Սամաթիոյ խումբին : Իսկ անցեալ տարի պահ մը շարունակուող լիկ մայերու ատեն Գումգափուցիք առաջին ելան կէտերու դասաւորումին մէջ , իրենցմէ վերջ ունենալով Արաքս և Պէրպէրեան խումբերը :

Պէզճեան ֆութպօլի խումբը ունի լաւ կազմ մը . չնորհիւ նախկին անգամներէն Պ . Յարութիւն Սէմէրճեանի ջանքերուն , կրցած են զգալի յառաջդիմութիւններ ունենայ . խումբին ատենապետն է Յ . Սէմէրճեան , իսկ խմբապետն է Արտաշէս Պէկեան : Խումբը այս տարի ունենայ հաւանաբար ակնկէթներ և հեծել սնուորդներ :

ԷՍԱԵԱՆ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Կազմուած ըլլալով մեծ մասամբ նախկին Էսաեան վարժարանի աշակերտներէն, այս խումբը, 3—4 տարիէ ի վեր հինէն տարբեր ձեւով մը կը շարունակէ իր գոյութիւնը պահել, ունեցած է պատուաբեր դիրք մը Պոլսահայ խումբերու կարգին:

Մասնակցած է բոլոր ախոյեանութեան խաղերու և դժբախտաբար չէ կրցած որոշ յաջողութիւն մը ձեռք բերել: Հայ խումբերու հետ կատարած մրցումներու ընթացքին պարտուած է Շիշլի և Արաքս խումբերէն: Երկու տարի առաջ Պէշիկթաշի Արծիւ խումբին հետ միանալով, թէև կրցած են ներկայանալի խումբ մը հանել, սակայն անկէ անդին եղած զանազան ձուլումները և փոփոխութիւններու դժբախտաբար հակառակ արդիւնք տուած է: Այսպէս, տարի մը առաջ Էսաեան, Ֆէօ և Արծիւ խումբերը միանալով կազմած են Տորք անուն խումբ, որ հակառակ լաւ խաղացողներ ունենալուն, չէ կրցան փափաքուած անթերի կազմ մը ունենալ:

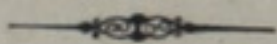
Այսպէս ուրեմն, Էսաեան Միութեան գործունէութեան շրջանը կը բաժնուի երեք շրջանի, ինքնագլուխ եղած ատեն, Արծիւ խումբի հետ միացած ատեն և Տորք անունով գործած ատեն:

Առաջին և երկրորդ շրջաններու ատեն Էսաեանցիք հակառակ հայ խումբերէ պարտուելնուն, կրցած են յաղթել շատ մը յունա'յան և զօրաւոր խումբերու, որոնց մէջ կը գտնուին Սբօրթիւկ, Թաթաւլա, Բերա խումբերը:

Տորք խումբի ատեն — որ դժբախտաբար շատ կարճ կեանք մը ունեցաւ — մեր մարդիկները խաղացած և

յաղթած են թաթաւլա, Սբօրթինկ, Ալթսւն Մզրաք
և Բերա խումբերուն: Հայ խումբերու հետ միայն մէկ
քանի մրցումներ ունեցած և պարտուած են Շիշլի
խումբէն:

«Տորք»ի բաժանումէն վերջ Էսսայեանցիք աւելի
խանդով մը մէջտեղ ելած և ունեցած են նորէն
շատ մը մրցումներ, որոնց կարգին յաղթած են Խաս-
գիւղի, Միջագիւղի խումբերուն և հաւասար եկած են
Պէրպէրեանի հետ: Աթլէթիզմի մէջ ալ Էսսայեանցիք
յաջողութիւններ ունեցած են: Պոլսահայ վերջին
Ողիմպիականին իր անդամներէն թորգոմ Սէթեան
առաջին ելաւ 800 մէթր վազքի մրցումէն, մինչ անց-
եալ տարի իր ուրիշ մարզիկները՝ Մկր Եաւրուեան և
Վաղինակ Միսքճեան ուրիշ յաջողութիւններ կ'ունե-
նային Բերա գլխաւի սարքած միջազգային աթլէթիկ
հանդէսին մէջ: Ներկայիս այս միութիւնը կը պահէ
իր գոյութիւնը, շնորհիւ խումբին խմբապետը եղող
Մատաթ Քասպարաճեանի ջանքերուն:

82 էջի Բարիզի Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբի կազմէն է.
(Ճերմակ հագուստով, աջէն ձախ) Ս. Խուպէսէրեան,
Արթաքի, Հուպիսեան, Ժ. Խուպէսէրեան, Կ. Կա-
րապետեան, Ա. Պաղտասարեան, Ա. Արծիւեան, Կա-
րապետեան: Առաջին կարգին վրայ՝ Ռ. Շահմիրեան,
Տէվէճեան, Մ. Մկրտիչեան:

Չախ կողմը կեցողներն են Ֆութպօլի յանձնա-
խումբէն Գասապեան և Ժ. Եաղմուրեան:

ՄԵՐ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԷՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ

Եղած է սկառս, մարզիչ եւ խմբապետ : Նախա-
ձեռնարկ շատ մը սկառսական հանդեսներու, որոնք
փայլուն յաջողութիւններ ունեցած են : Ներկայիս կը
գտնուի Մարսիլիա, ուր գտնուող Հ. Մ. Ը. Մ.ի կազ-
մութեան եւ յառաջդիմութեան գլխաւոր եւ կարեւոր
ազդակներէն մին եղած է :

Այս խումբերէն զատ կան նաև յետագայ խումբերը որոնց մասին կուտանք հետեւեալ ծանօթութիւնները :

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ֆութպօլի խումբը, կազմուած է 1922ին և կատարած շատ մը մրցումներ : Ունի նաև մարզիկներ, որոնք եթէ քիչ մը աշխատին կրնան մեր լաւագոյններէն ըլլալ :

Թաղին վարժարանին տնօրէնութիւնը, ինչպէս միշտ, այս առթիւ ալ չէ զլացած իր օգնութիւնը և սենեակ մը տրամադրած է թաղեցի մարզիկներուն : Ունի 20-30 անդամներ : Մեծ մասամբ հայ խումբերու հետ մրցած է :

ԽԱՍԳԻԻՂԻ «Եռաստղ» խումբը կը շարունակէ պահել իր գոյութիւնը 1922էն ի վեր : Դժբախտաբար միայն ֆութպօլով հետաքրքրուող այս մարզիկները չեն հետեւած մարզական ուրիշ ու է ճիւղի :

Խումբը կատարած է շատ մրցումներ, որոնք վերջացած են իր յաղթանակովը : 1924էն վերջ սակայն զանազան պատճառներով խումբը կորսնցուցած է իր ոյժը և այսօր երկրորդ կարգի խումբերէն միայն կը նկատուի : Ունի 15-20 անդամներ : Խումբին պետն է կարօ Ֆէնէրճեան :

ՇԱՆԹ (Միջագիւղ) . — Տարիներէ ի վեր այս անունով խումբեր եկած ու գացած են, առանց սակայն կարենալ յարատեւելու : Ներկայիս Միջագիւղի մէջ կազմուած է նորէն ֆութպօլի խումբ մը, որ վերջերս քանի մը խաղեր իսկ ըրաւ : Լաւ մարզիկներ պարունակող այս խումբին յարատեւութիւնը կը փափագինք : Ունի 20-25 անդամներ :

ՖէՅ (Բանկալի) . — Գլխաւորապէս հայերէ կազմուած այս խումբն ալ իր կազմութենէն ասդին

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԷՆ

ԼՈՒՏԵՐ ԱՂԱՍԵԱՆ

(1924) պատուարեր մրցումներ ունեցած է հայ և օտար խումբերու հետ, որոնց մէջ կը գտնուին յունական Սբօրթիւնկ, Թաթաւլա, Նիւ Սսթըր, Բերա, Ալթուն Շաֆաք, Ալթուն Մզրաք և ուրիշ խումբեր: Հայ խումբերու հետ ունեցած հանդիպումներու ատեն պարտուած է Շիշլի խումբէն և յաղթած է օտար, Խասգիւղ, Ռէտ Սթար խումբերուն:

Ներկայիս զրկուած ըլլալով արտասահման մեկնած իր անդամներու աջակցութենէն գրեթէ օտար խաղացողներով է որ կը շարունակէ իր մրցումները: Հիմա ունի 10-15 անդամներ:

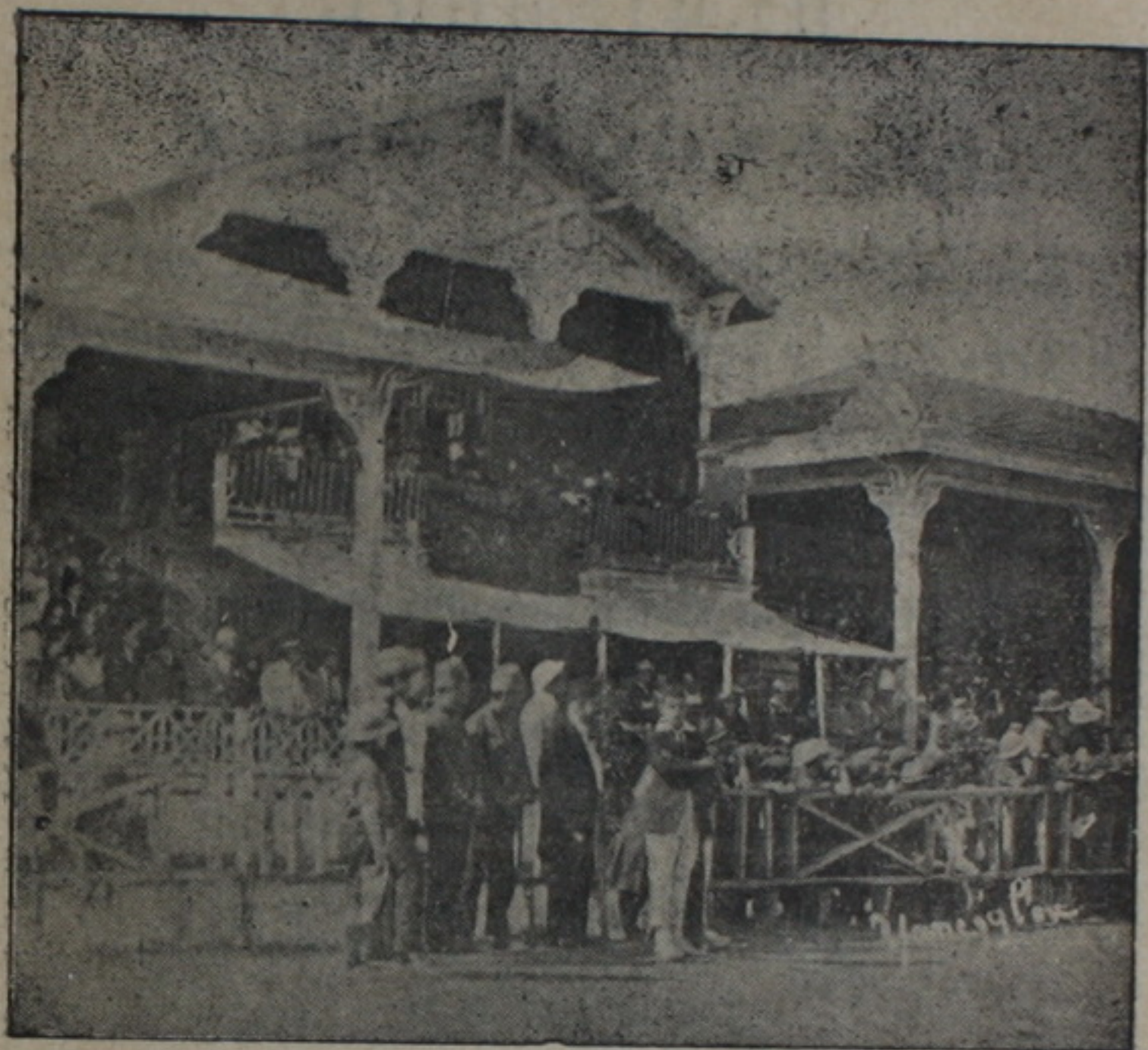
ՌէՏ ՍԹ.Ա.Ր. — (Ֆէրիդիւղ) 1922ի շրջանին լաւ գործունէութիւն մը ունենալէ վերջ, որուն ընթացքին մասնակցեցաւ թուրնուաներու այս խումբը, դժբախտաբար չկրցաւ պահել իր կազմը: Անկէ վերջ հազիւ թէ քանի անդամներ կրցաւ մրցումներ ունենալ զանազան խումբերու հետ որոնք դժբախտաբար իրենց պարտութեամբը վերջացան: Անցեալ տարի թէեւ ատեն մը կրցաւ կանոնաւոր խումբ մը հանել — որուն մէջ մեծ մասով օտարներ կային — և սակայն չկրցաւ որոշ յաջողութիւններ ունենալ: Հակառակ այս ամենուն, կը շարունակէ պահել իր գոյութիւնը, ունի 25-30 անդամներ:

ՄԱԳՐԻԳԻԻՂԻ Ֆութպօլի խումբը վերակազմուած է 1922ին և մասնակցած այդ տարի կատարուած թուրնուաին: Ասկէ զատ մրցած է հայ և օտար շարք մը խումբերու հետ, որոնց ընդհանրապէս յաղթած է: Այս խումբը կը շարունակէ պահել իր գոյութիւնը. 15—20ի չափ անդամներ, որոնց մէջ կան մարզիկներ ալ:

* * * Կայծակ, Ծիծեռնակ, Փոքր-Տորք անունով խումբեր ալ կազմուեցան թէեւ, սակայն շատ կարճ տեւողութիւն մը ունեցան:

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԷՆ

ԻՒՆԻՅՈՆ ԳԼԻՒՊԻ ՊԱՏՇԳԱՄՆԵՐԸ

Մրցումներէ առաջ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ

«Արի»էն վերջ, Պուլկարիոյ մէջ հրատարակուեցաւ «Հայ Սկառուտ» անուն հանդէս մը (քանի մը թիւ միայն) և «Մարզիկ»ը, որ հիմա Հ. Մ. Ը. Մ. անունով և «Արի»ի հետ միացած կը հրատարակուի:

Մօտ ատենէն Պոլսոյ մէջ պիտի հրատարակուի «Արեւ» անուն մարզական շաբաթաթերթ մը:

Կարդացէ՛ք և տարածեցէ՛ք ասոնք:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԻՆՔՆԱՀԱՐԺՆԵՐ

Անգլիական հանրաժանօթ թրակրոֆ մօթօսիք-
լէթները, ինչպէս նաև անոնց ամէն տեսակ կազմաձ-
ները կը ծախուին Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի,
թիւ 19 վաճառատուներ: Հեռաձայն, Բերա 1010:

Թուրքիոյ միակ ներկայացուցիչը

✦ ԱՇՈՏ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ✦

METOCYCLETTES
TRAJUMP

Et tous les accessoires

✦ *Chez Mr. Achod Mamigonian* ✦

Agent dépositaire pour la Turquie

Adresse. — Galata, Rue Mahmoudié N. 19

Ձ Ե Ն Ի Թ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՈՒՉԱԿ

ԺԱՄԱՅՈՅՑՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ԿԸ ՄԱՐՄՆԱՑՆԵՆ

ՃՇԴԱՊԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մ Ի Մ Ի Ա Յ Ն

ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԺԱՄԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՄՕՏ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Կեդրոնատեղի, Պոլիս, Ճէլալ Պէյ խան Թ. 11

Հեռաձայն, Պոլիս 82

ԵԹԷ Կ՝ՈՒԶԷՔ

ՎԱՅԵԼՈՒԶ

ՏՈԿՈՒՆ

ԵԼ միաժամանակ ԱԺԱՆ

ԿՕՇԻԿՆԵՐ ԳՆԵԼ

Ո ԵԼ Է զնուսէ առաջ, անգամ մը այցելեցիք

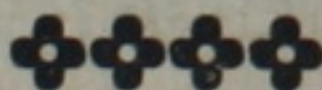
ԹԻՔ - ԹԱՔ

ԿՕՇԻԿԻ

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆԸ

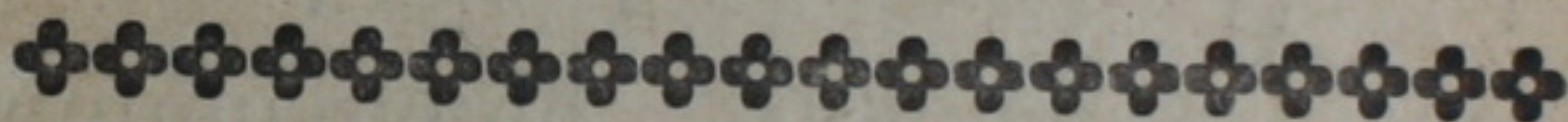
ՂԱԼԱԹԻԱ

ԵԻԼՔԱԷՔ Գալտըրըմ, ԹԻԼ 71

Ս Բ Օ Ր Թ Մ Է Ն

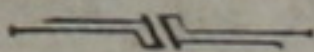
Եթէ պէտք ունիս Ֆուքայօլի
 կօշիկի եւ կամ գնդակի, դիմէ
 ուղղակի Պ. Ալիքսան Յովհան-
 նէսեանի վաճառատուներ, Բերա,
 Թագսիմ, Բօզ Բուժ Կազինօին
 տակը, ուր պիտի գտնես աման
 եւ տոկոսն կազմածներ:

✿ ԱԺԱՆ ✿

Ե Ի

✿✿ ՎԱՅԵԼՈՒՉ ✿✿

*Անկն տասակ վայելուչ գիտարկներ, դիւրամասշտի գի-
 ներով, կը գտնուին Պոլիս, Մեյսանձրք, Աղաշիւնէտակ խանի
 առաջին յարկը*

ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ա Ն Մ Է Զ

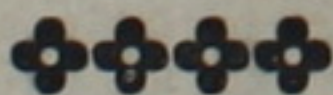
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մարգանիտ առաջ պէտք է
նախ քան թէ տաս մարմինդ, հաս-
կընայու համար թէ ի վիճակի՞ ես
հետեւելու նախասիրած ո եւ է
խաղիդ : Առանց բժշկական քնն-
նութեան, կրնայ շատ անտաշի
վտանգներ ունենայ քու կատա-
րած մարգանիդ, հետեւաբար
դիմէ ուղղագի

բերա, թօթաթլեանի ետին

ՏՕԲԹ. Թ. ՊԱԼՇԳՃԵԱՆԻ

որ քեզ խղճամտօրէն պիտի քննէ :

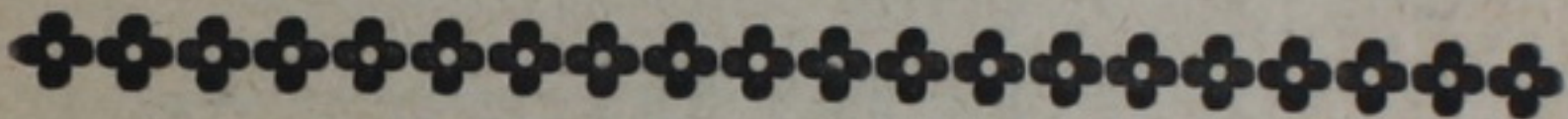
ՏՈԿՈՒՆ ՀԵԾԵԼԱՆԻՒՆԵՐ

Ֆրանսական ժան Լուվէ մարխայով տոկուն հեծելանիւներ կը ծախուին Ղալաթիա, Շիհանէ, Քարաֆօլ ճաստսի

ԱԼԵՔՍԱՆԳԻ ՄԱՐԷՆԿՕ

Վանառասան մէջ :

Թիէֆօն, Բերա 2886

✿ Է Ր Մ Ի Ս ✿

Նպարեղինաց մեծ վանառասունէն զնեցէֆ ձեր տունին համար հարկ եղած ուսելիքները, որովհետեւ անոնք թէ՛ թարմ, թէ՛ անարաս են :

ՀԱՍՑԷ. — Բերա, Ս. Երրորդուրիւն Եկեղեցիին դիմ :

Թիէֆօն, Բերա 75

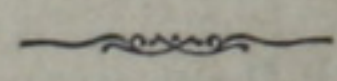

Ն	ԺԱՄԱՅՈՅՅՆԵՐՈՒ	Լ
Ի	ԹԱԳՈՒՆՆ	Օ
Ժ	ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ	Ն
Ն	ԵՍԹԸ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿՆԵՐՈՒ	Ժ
Օ	ԵՒ ՈՐՈՒՆ ՀԱՒԱՍԱՐԸ	Ի
Լ	ՋԷՔ ԿՐՆԱՐ ԳՏՆԵԼ	Ն
	ՈՉ ՄԷԿ ՏԵՂ	

Կը վաճառուի

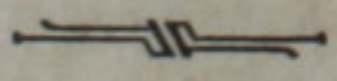
Բոլոր վաճառատուներու մէջ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ

Ն. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ

Պոլիս, Մեծ-Շուկայ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

✦ ԱԿՆՈՑՆԵՐ ✦

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՒՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Գ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍԻՐՔԷՃԻ

Էիսնճի վազըֆ Խանի դէմ, Թիւ 67

Ե Թ Է

ՁԵՐ ՀԵԾԵԼԱՆԻՒՆԵՐԸ

ԿԱՄ

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐԸ

ՈՒՅԻ Է ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԿԱՐՕՏԻՆ

ԴԻՄԵՅԷՔ

Պ. Հայկ Միմասեանի

(Բերա, Զինուորական վարժարանի դէմ)

Որ խղճամիտ կերպով կը կատարէ ամէն տեսակ
ինքնաշարժերու և հեծելանիւներու նորոգու թիւններ :

Բ Է Ժ Օ

ԻՆՔՆԱՅԱՐԺԵՐՈՒ

Ե Ի

ՀԵԾԵԼԱՆԻՒՆԵՐՈՒ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐԳԻՈՅ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

Ս ԵՒ Վ. ԱԼԹՐԲԱՐՄԱՔ ԵՂԲԱՐՔ

Վ.Ա.Ճ.Ս.Թ.Ա.ՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱ.ՍԵՆԵԱԿ

ԲԵՐԱ, Շիսակ ձամբայ, Ֆրանս. Հիւպատոսարանի

անկիւնը

ԲԷԺՕԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՏՈԿՈՒՆ ՏԵՍԱԿԷ ԵՆ

Թէլէֆոն, Բերա 432

ՍԱԲՕՆԻԹԸ

Կը մաքրէ ամէն արժաթեղէն, ապակեղէն
և պղնձեղէն առարկաներ

Կը մաքրէ ճերմակեղէնները, առանց
ո և է հոտ ձգելու

Իր այս կրկնակ առաւելութիւններուն համար
ամէն ընտանիքի մէջ անհրաժեշտ է :

Կեդրոնատեղի . — ՖՐԷՆԿԵՍՆ՝ Ղալաթիա

Հեռաձայն, Բերա 3080

Նմոյշը և գործածելու եղանակի բացատրութիւնը
ձրի կը դրկուի :

Ք

3 ԿԱԹԻԼՆԵՐ ՄԻՍՅՆ

Ա

ԲԱԻԱԿԱՆ ԵՆ

ՓԱՅԼԵՑՆԵԼՈՒ

Օ

ԲՈԼՈՐ ՄԵՏԱՂՆԵՐԸ

Լ

Կեդրոնատեղի

ՖՐԷՆԿԵՍՆ - ԽԱՆ

Ի

Ղալաթիա

Հեռաձայն, Բերա 3080

ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ ԵՒ ՄԱՐԶԻՉՆԵՐ

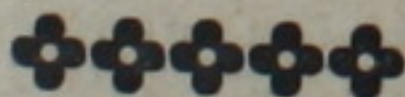
Ո եւ է գնում ընելէ առաջ
անգամ մը այցելեցէ՛ք Բերա,
Սուրիական բասած

ՍԲՕՐԹԻՆԿ ՎԱՃՆՈՒՍՏՈՒՆԸ

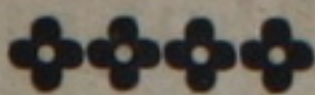
ուր կը գտնուին Ֆութպօլի կօ-
շիկներ, Ֆանէլաներ, գնդակներ,
ինչպէս նաեւ վօլէյպօլի, Պաս-
ֆէթպօլի, Թէնիսի, Հօֆէյի ամէն
տեսակ կազմածներ:

Անպատճառ այցելեցէ՛ք ո եւ է
գնումէ առաջ, եւ շատ գոհ պիտի
վնամ:

Հեռաձայն, Բերա 2924

ՀԵԾԵԼԱՆԻԻՆԵՐ

ԵԹԷ Կ՛ՈՒՁԷՔ

ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳ

ՀԵԾԵԼԱՆԻԻՆԵՐ

ՈՒՆԵՆԱԷ

ԳՆԵՑԷՔ ՄԻՄԻՍՅՆ

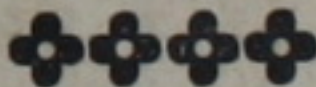
Փ Ր Ա Ն Ս Ա Կ Ա Ն

CYCLES RAVAT WONDER

ՐԱՎԱ ՎՈՆՏԷՐ ՀԵԾԵԼԱՆԻԻՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ՄԻԱՅՆ

ՁԵՁ ՊԻՏԻ ԳՈՂԱՑՆԵՆ

Թուրքիոյ Վիսկ Լեռկայացուցիչը՝

✦ Ա Շ Ո Տ Մ Ա Մ Ի Կ Ո Ն Ե Ա Ն ✦

ՂԱՂԱԹԻԱ, Մահմուսիե Հասսկուի, Թիւ 19

Հեռաձայն, Բերա 1010

վերջին նորաձեւութիւններու համեմատ ամէն տեսակ կօշիկներ, մեծաքանակ կը ծախուին

ՄԵԼՔՈՆ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

ԿՕՇԻԿԻ

Մ Ե Ծ Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ի Ն Ը

Պոլիս, Մահմուտ Փաշա

Թիւ 173, Քամանթօ խանի դէմը

Հեռաձայն, Պոլիս 2391

վայելչասէրներ,

Անգամ մը այցելեցէք

և պիտի համոզուիք

ՏՈՔԹ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Մ Ա Ս Ն Ա Դ Է Տ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն Հ Ի Ի Ա Ն Դ Ո Ի Թ Ե Ա Ն Ց

Խղճամիտ կերպով կը բուժէ բոլոր հիւանդները, որոնք կը տառապին ներքին հիւանդութիւններէ :

ՀԱՍՑԷ. — Բերա, Օսման Պէյ, Ճապի փողոց :

Փտտած և կոտրած ակռաներ կը դըժուարացնեն մարսողութեան գործը և հետեւաբար ստամոքսի հիւանդութիւններու պատճառ կ'ըլլան :

ՏՈՔԹ. Մ Ա Ր Չ Պ Ա Ն Ե Ա Ն

(Ղալաթիոյ հրապարակին վրայ)

Իր մասնագիտութեամբը կը դարմանէ և կը շինէ ամէն տեսակ ակռաներ :

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱՐԵՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ԵՆ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Միակ յանձնարարելի տունը, Տպագրական եւ կազմարարութեան վերաբերեալ գործերու համար: Ամէն ապսպրանք կը կատարուի խնամքով, աժան եւ ճաշակաւոր:

Արտասահմանի համար կարելի է դիմել հետեւեալ հասցէներուն:

ԱՐԵՒ

B. P. 558

STAMBOUL

ԱՐԵՒ

Պապր Ալի ճասէտի, 39

Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆ Հ. ԿՕՇԿԱՐԵԱՆ

500 93
143
131

104
118

49

56

58

05-116

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0007010

ЦЕНА

Մ Ա Ր Ձ Ի Կ Ն Ե Ր Ո Ւ Գ Ր Ա Ղ

Handwritten number 20663 in a box with a double line and a checkmark.

Արաքսիա կամ Վարժուհին	Ս. Տ	
Աղքատին Պատիւը	Ա. Ալթո	
Արշին Մալ Ալան	(Երգ)	
Բարեկենդանի Անկուտիները		
Երբ Այլեւս Չեն Սիրեր	Չ. Կսայեան	75 »
Թափաքետր Փիլիկ	(Երգերով)	25 »
Ընկերը	Վ. Մառկրիտ	100 »
Լէպլէպիճի հօր հօր աղա		30 »
Ծիածան Նոր Տաղեր	Մ. Մեծարեաց	150 »
Կարմիր մարդոց երգումը	Բ. Տիւթերայլ	150 »
Մատնիչը .	Ե. Օտեան	50 »
Նիք Քարթր (աստիկանական մեծ վեպ)		200 »
Նաթ Փինքէրթօն (աստիկանական վեպ)		200 »
Ասկի Արաղաղ	Բաֆֆի	50 »
Ռօքանայոյ	(7 հատոր)	350 »
Սաթենիկ Տրդատ	Մ. Թիւթիւնճեան	80 »
ՍԻՄՕՆԷ ՄԱՌԻ (ՎԵՅ ՀԱՏՈՐ) 300 ՂՐԶ.		
Սիրանոյշ	Ս. Տիւտար	150 »
Տրիրի	(Տասմ հինգ տրար)	30 »
Արսէն Լիւրէն	(աստիկանական վեպ)	50 »
Շէրլօք Հօլմս	» »	40 »
Միքէյի Սիրարկածը	Ե. Օտեան	25 »
Տայր Կարապետ		25 »
Մատս Մէջն է	Ե. Թօլայեան	50 »
Համէ Շէքեր Մամէ	» »	50 »
Հաստ ու Բարակ մէկ գին է	»	50 »
Մանօն Լէսքօ	Ա. Բրէլօ	150 »
Քամեղիաղօրդ Կինը	Տիւմա Որդի	100 »

Մարզիկներու համար բացառիկ գեղջ:
 Դիմեցէք ԱՐԵԻ Հրատարակչականին:
 ԳԻՆ 60 ՂՐՈՒՇ